2023

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ภาณุพงศ์ ลักษณวิศิษฏ์
คณะรัฐศาสตร์

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

นายภาณุพงศ์ ลักษณวิศิษฏ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2566

GUIDELINES FOR DEVELOPMENT DATA PROTECTION MANAGEMENT OF THE DEMOCRAT PARTY THAILAND ACCORDING BY THE PERSONAL DATA PROTECTION ACT 2019

Mr. Panupong Laksanawisit

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration in Public Administration
Department of Public Administration
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2023

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
โดย	นายภาณุพงศ์ ลักษณวิศิษฏ์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จันทร์โรจนกิจ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพันธ์ ไล่ประกอบทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จันทร์โรจนกิจ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชฎิล โรจนานนท์)

ภาณุพงศ์ ลักษณวิศิษฏ์ : แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 . (GUIDELINES FOR DEVELOPMENT DATA PROTECTION MANAGEMENT OF THE DEMOCRAT PARTY THAILAND ACCORDING BY THE PERSONAL DATA PROTECTION ACT 2019) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.บัณฑิต จันทร์โรจนกิจ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 2) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ วิธีดำเนินการวิจัยนั้น ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 9 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 2 คน 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 6 คน 3) กลุ่มองค์กรเอกชน จำนวน 1 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและหน่วยงานเอกชนมีความสอดคล้องกันตามกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 2) แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์มีความสอดคล้องกันตามกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 แต่ในปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบ่งออกเป็นสี่ด้าน (1) ด้านบุคลากร (2) ด้านงบประมาณ (3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (4) ด้านการบริหารจัดการ 3) แนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ การพัฒนาปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ (1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (2) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วน (3) จัดหาบุคลากรภายนอก ที่มีความรู้โดยตรงและมีความเชี่ยวชาญ การพัฒนาปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ (1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเองเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย (2) โหลดสื่อความรู้จากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้กระดาษแทนเทคโนโลยีชั่วคราว การพัฒนาปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การจัดระเบียบการจัดเก็บเอกสารภายในใหม่ การพัฒนาปัญหาในการบริหารจัดการ ได้แก่ (1) การทำลายเอกสาร (2) การประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (3) การประกาศนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆภายใน (4) การจัดทำแบบฟอร์มสำหรับใช้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล (5) การเตรียมจัดตั้ง DPO (6) การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (7) การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต .....
ปีการศึกษา	2566	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6482042224 : MAJOR PUBLIC ADMINISTRATION
KEYWORD: Personal Data Development Management

Panupong Laksanawisit : GUIDELINES FOR DEVELOPMENT DATA PROTECTION MANAGEMENT OF THE DEMOCRAT PARTY THAILAND ACCORDING BY THE PERSONAL DATA PROTECTION ACT 2019. Advisor: Assoc. Prof. Pandit Chanrochanakit, Ph.D.

This research aims to: 1) Study the guidelines for managing personal data according to the Personal Data Protection Act B.E. 2562, 2) Examine the management of personal data within the Democrat Party, and 3) Investigate the development guidelines for managing personal data within the Democrat Party. The research methodology employs qualitative research, utilizing document analysis and in-depth interviews with key stakeholders. The targeted nine interviewees include: 1) Two personnel, including an executive and an officer, from the Office of the Personal Data Protection Committee, 2) Six personnel, including executives and officers, from the Democrat Party, and 3) One representative from a private organization.

The research findings indicate that: 1) the management of personal data in the Office of the Personal Data Protection Committee and private organizations aligns with the Personal Data Protection Act B.E. 2562 (2019). 2) The Democrat Party's management of personal data is also in compliance with the law. However, the party currently faces challenges in personnel, budget, materials and tools, and overall management. 3) Strategy Development for managing personal data within the Democrat Party are proposed as follows: 1) Personnel Development: (1) Develop a training curriculum on the Personal Data Protection Act, (2) Create informational materials about the Personal Data Protection, and (3) Recruit external personnel with direct knowledge and expertise. 2) Budget Development: (1) Establish a training program on the Personal Data Protection Act to save costs, (2) Download knowledge from the Personal Data Protection Committee's website, and (3) Collect personal data using paper-based methods instead of technology temporarily. 3) Materials and Tools Development: Reorganize internal document storage, introduce policies on data protection, and create forms for personal data management tasks. 4) Management Development: (1) Implement document destruction policies, (2) Announce data protection policies and internal operational procedures,(3) Declare a dedicated unit for personal data management, (4) Preparation of forms for use in work on personal data management (5) Set up the Data Protection Officer (DPO), (6) Conduct drills to handle personal data breaches, and (7) Establish a Specialized Unit for Personal Data Management

Field of Study:	Public Administration	Student's Signature .....
Academic Year:	2023	Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความอนุเคราะห์และความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จันทร์โรจนกิจ ที่ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมกับเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อชี้แนะ แนวทางเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อ และให้รายละเอียดการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย อันทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ อีกทั้งขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือติดต่อประสานงานและอำนวยความสะดวกในระหว่างที่ทำการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ท่านจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ อดีตหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับวงศ์ตระกูล ทั้งยังเป็นผู้ให้คำชี้แนะและชี้นำหนทางให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่เรื่องแนวทางการศึกษาต่อไปจนถึงการเป็นต้นแบบของการทำงานตลอดมา ท่านราเมศ รัตนะเชวง โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยให้ความเคารพในฐานะครูอีกท่านหนึ่ง ท่านวิรัช ร่มเย็น นายทะเบียนพรรค อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระนอง นาวาอากาศตรีสุธรรม ระหงษ์ ผู้อำนวยการพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคประชาธิปัตย์อันเป็นสถาบันทางการเมืองที่ยั่งยืนของประเทศ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัย ตลอดจนบุคลากรของพรรค ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์ด้วยความตั้งใจ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วรีรัตน์ ลักษณวิศิษฏ์ ที่ได้สนับสนุนลูกอย่างสุดกำลังทุกทาง และเป็นกำลังใจที่ดีให้ผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณตลอดระยะเวลาเรียน ขอบคุณเหล่ากัลยาณมิตรที่คอยช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นในคณะทุกท่านที่ส่งพลังบวกให้แก่กันจนสามารถทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

ภาณุพงศ์ ลักษณวิศิษฏ์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง

หน้า

สารบัญรูปภาพ

หน้า

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย
1.3 คำถามในการวิจัย
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
1.5 ขอบเขตของการวิจัย
1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ
1.7 ระเบียบวิธีการศึกษา

1.1 ที่มาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ถูกร่างขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลธรรมดาให้มีความมั่นคงปลอดภัย ไม่ถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล นำไปใช้หรือนำไปเผยแพร่โดยไม่มีเหตุจำเป็นซึ่งมีความสอดคล้องกับประกาศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน สถานการณ์การถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยนั้นทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2566 ตำรวจไซเบอร์ได้เข้าจับกุมบุคคลที่มีการโพสต์ขายข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ ชื่อ นามสกุล หมายเลขบัญชีธนาคาร และหมายเลขโทรศัพท์ ของประชาชนกว่า 2 ล้านรายชื่อ และเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566 ตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (สอท.) ควบคุมตัวนายศุภากรณ์ หรือ ปลื้ม อายุ 24 ปี ผู้ต้องหาในความผิดตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หลังพบว่ามีการซื้อขายข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนกว่า 15 ล้านรายชื่อ เหตุการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวจนี จิวะวิไลกาญจน์ (2562) ซึ่งพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครกว่าร้อยละ 85 เคยถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล จนสร้างความเดือดร้อนรำคาญ หรือสร้างความเสียหาย

จากเหตุการณ์การถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลและผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีการนำเอาข้อมูลส่วนบุคคลที่ประชาชนทั่วไปให้ไว้กับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ออกมาเผยแพร่และจำหน่ายต่อกันอย่างง่ายดาย

ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลและกระบวนการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลของทุกหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงมีความจำเป็นต้องร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ขึ้น

กฎหมายดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป หรือ GDPR (นพดล นิ่มหนู, 2564) และเนื่องจากกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชนทุกคน จึงส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานขององค์กรต่าง ๆ ที่ไม่ได้รับการยกเว้นมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยองค์กรต่าง ๆ ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายสอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว

หลังจากพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีการบังคับใช้ภายในประเทศไทยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2565 องค์กรต่าง ๆ ภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชนต่างต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลตามฐานกฎหมาย วิธีการจัดเก็บ เปิดเผย หรือใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการทางด้านความปลอดภัยที่เหมาะสม และมีการเสริมสร้างความเข้าใจของบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ การเตรียมความพร้อมสำหรับแผนเผชิญเหตุกรณีเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กร รวมไปถึงการคาดการณ์ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยจะมีความแตกต่างกันไปตามบริบทขององค์กรแต่ละประเภท

พรรคประชาธิปัตย์ (Democrat Party) เป็นพรรคการเมืองที่จดทะเบียนตามกฎหมายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 และดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 20 ได้กำหนดให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนจัดตั้งให้เป็นพรรคการเมืองแล้วมีสถานะเป็น “นิติบุคคล”

พรรคประชาธิปัตย์ถือเป็นองค์กรทางการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้มีประชาชนที่มีความคิดเห็นและอุดมการณ์สอดคล้องกับพรรคสมัครเข้ามาเป็นสมาชิก ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนสมาชิกพรรคมากที่สุด โดยปัจจุบันในปี พ.ศ. 2566 พรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 89,642 คน แบ่งเป็นสมาชิกรายปี 70,659 คน สมาชิกตลอดชีพ 18,983 คน ส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ต้องบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนเป็นจำนวนมาก ข้อมูลที่พรรคประชาธิปัตย์จัดเก็บให้แก่สมาชิก อาทิ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่

หมายเลขการติดต่อ ประวัติการศึกษาและการตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ โดยปัจจุบันสมาชิกถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่สมาชิกประเภทตลอดชีพ และสมาชิกประเภทรายปี

สมาชิกพรรคการเมืองในฐานะบุคคลธรรมดาจำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เช่นเดียวกันกับ เจ้าหน้าที่พรรคการเมืองที่มีสถานะเป็นลูกจ้าง และผู้สมัครลงรับเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ เช่นกรณีตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดให้ต้องมีการจัดทำรายชื่อซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร์แบบบัญชีรายชื่อส่งให้กับสาขาพรรคต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงที่จะถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างส่งต่อข้อมูล รวมไปถึงประชาชนธรรมดาทั่วไปที่อาจเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเป็นครั้งคราวตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 หรืออาจเป็นกรณีที่มีการสำรวจประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามเขตต่าง ๆ เพื่อจัดทำนโยบายหรือยุทธศาสตร์การเลือกตั้งของพรรค ส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ต้องมีแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันไม่ให้ข้อมูลของสมาชิกพรรคถูกละเมิดหรือถูกนำไปใช้เกินขอบเขตที่ควรจะเป็นภายใต้การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค วิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองและความเป็นบุคคลสาธารณะของนักการเมืองหรือบุคคลผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรค ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อนส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมไปถึงจำนวนสมาชิกพรรคผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เจ้าหน้าที่พรรค และประชาชนทั่วไปที่มีส่วนร่วมกับการสำรวจความคิดเห็นมีจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการบริหารจัดการข้อมูล สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ญาณิศา ยอดประเสริฐ (2565) ซึ่งกล่าวว่า “กลุ่มบุคคลสาธารณะได้รับความคุ้มครองในความเป็นส่วนตัวที่เข้มข้นต่ำกว่าบุคคลธรรมดา เนื่องจากยินยอมเปิดเผยตัวตนด้วยสมัครใจต่อสาธารณชนแล้ว... เช่น นักการเมือง”แสดงให้เห็นว่าแม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะพยายามให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนให้เกิดความเท่าเทียม แต่ในปัจจุบันนักการเมืองในฐานะบุคคลสาธารณะมักได้ระดับความคุ้มครองที่ต่ำกว่าบุคคลทั่วไปและผลงานวิจัยของ ณฐพร วิริยะลัพภะ และธเนศ สุจารีกุล (2563) พบว่า การบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าและลูกจ้างเป็นภาระอย่างมาก นับแต่กระบวนการบันทึกที่ใช้เทคนิค มีความซับซ้อน และมีความเสี่ยงที่ต้องรับผิดตามกฎหมาย แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มีความยากและซับซ้อนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้พรรคประชาธิปัตย์สามารถบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของ

สมาชิกพรรค เจ้าหน้าที่พรรค ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรคประชาธิปัตย์ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรคประชาธิปัตย์ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและประสิทธิภาพเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรคประชาธิปัตย์ในเชิงปฏิบัติการและเชิงนโยบาย นอกจากนี้ยังสามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการด้านข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่องค์กรอื่นได้ในฐานะสถาบันทางการเมืองที่มีศักยภาพของประเทศไทยอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

1.3 คำถามในการวิจัย

1) แนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มีข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติอย่างไรบ้าง

2) ปัจจุบันการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์เป็นอย่างไรบ้าง

3) แนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์สามารถทำได้อย่างไรบ้าง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) สามารถเข้าใจถึงการปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2) สามารถเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการรวมถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

3) สามารถเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ให้กับพรรคประชาธิปัตย์

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาถึง 1) แนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 2) การบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ 3) แนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการและวิธีการในการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2. ขอบเขตด้านประชากร ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการศึกษาภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) แบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้ทราบข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ภาพรวม ในปัจจุบัน อย่างน้อย 2 คน

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ อย่างน้อย 5 คน

3) กลุ่มองค์กรเอกชน 1 แห่ง เพื่อเปรียบเทียบและทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการหรือปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะนำมาปรับใช้เกี่ยวกับการบริหารข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ตั้งแต่ เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม 2566

1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิก เจ้าหน้าที่ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งข้อมูล

ส่วนบุคคลปรากฏอยู่ในมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

ประเภทที่หนึ่ง คือ ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป (Non-sensitive Data) ได้แก่ ข้อมูลที่สามารถบ่งชี้เฉพาะตัวบุคคลได้ เช่น ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์

ประเภทที่สองคือ ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัวของบุคคลเป็นการเฉพาะ เป็นข้อมูลที่เป็นความลับหรือไม่ประสงค์เปิดเผย เช่น ความคิดเห็นทางการเมือง

2. พรรคการเมือง หมายถึง พรรคประชาธิปัตย์ หรือ พรรคการเมืองอื่น ซึ่งเป็นองค์การที่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและมีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ ผ่านการขับเคลื่อนนโยบาย

3. การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในปัจจุบันมีปัญหาแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และปัญหาในการบริหารจัดการ

3.1 ปัญหาด้านบุคลากร (Man) หมายถึง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนมีจำนวนเพียงพอสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

3.2 ปัญหาด้านงบประมาณ (Money) หมายถึง งบประมาณสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุง บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

3.3 ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials) หมายถึง วัสดุในการดำเนินงาน ได้แก่ เครื่องมือ เทคโนโลยี ตัวบทกฎหมายสื่อการเรียนการสอน และ ช่องทางต่าง ๆ ในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

3.4 ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management) หมายถึง การดำเนินงานหรือปฏิบัติงานใด ๆ ของพรรคประชาธิปัตย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยการ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

1.7 ระเบียบวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 2) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.7.1 วิธีการวิจัย

1.7.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลวิจัย

1.7.3 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

1.7.4 วิธีการเก็บข้อมูล

1.7.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.7.6 จริยธรรมในการวิจัย

1.7.1 วิธีการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมประเด็นปัญหาต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้องจาก บทความ หนังสือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ วารสาร เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีการบริหารจัดการ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ระเบียบของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงผลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอาข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมาดำเนินการสร้างกรอบดำเนินการวิจัยซึ่งจะช่วยผู้วิจัยมองเห็นภาพรวมตั้งแต่ข้อค้นพบ ไปจนถึงข้อสรุป โดยเรียกวิธีการนี้ว่าการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research)

จากการค้นคว้าดังกล่าวผู้วิจัยสามารถกำหนดประเด็นจากการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1) แนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมาจากหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 รวมทั้งระเบียบและนโยบายการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานรัฐและหน่วยงานเอกชน บทความ หนังสือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ วารสาร เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีการบริหารจัดการ โดยข้อมูลดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกต้อง และสภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจริงกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมในเชิงการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมด

2) การบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งมาจากระเบียบนโยบาย และสภาพแวดล้อมการบริหารภายในพรรคประชาธิปัตย์ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

3) แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งจะได้มาจากวิจัยหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 รวมถึงการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ในปัจจุบัน

1.7.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ออกเป็น 3 กลุ่ม และมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่

(1) ต้องมีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(2) มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่

(1) ต้องมีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(2) มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

3) กลุ่มองค์กรเอกชน โดยคัดเลือกจากหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม และปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งสิ้น 9 คน ดังต่อไปนี้

3.2.1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึง แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกต้องและสภาพปัญหาหรืออุปสรรค์ที่เกิดขึ้นจริงกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมในเชิงการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมด

โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 2 คน

3.2.2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ สัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่พบจากประสบการณ์ปฏิบัติงานโดยตรง และมุมมองว่าควรข้อคิดเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนสิ่งใดเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด

โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร พรรคประชาธิปัตย์ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการและกรรมการบริหาร พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน

2. นายทะเบียนสมาชิกและกรรมการบริหาร พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน

3. โฆษกและกรรมการบริหาร พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน

4. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายสมาชิก พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 3 คน

3.2.3 กลุ่มองค์กรเอกชน สัมภาษณ์สัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึง แนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกต้องและสภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจริงกับหน่วยงานของตนเอง เพื่อให้เห็นภาพรวมในเชิงการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมด

โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ที่ปรึกษากฎหมายอาวุโส จำนวน 1 คน

1.7.3 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

วิจัยนี้ใช้แนวทางการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่มีความยืดหยุ่น เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า จัดเตรียมชุดคำถามหรือแบบสัมภาษณ์ไว้หลายชุดเพื่อรองรับผู้ให้ข้อมูลที่มีความแตกต่างกัน โดยกำหนดวิธีการสัมภาษณ์อย่างมีระบบและมีขั้นตอนล่วงหน้า

ชุดคำถามหรือแบบสัมภาษณ์นั้นสร้างขึ้นจากการวิจัยทางเอกสาร จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาในงานวิจัยนี้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการและวิธีการในการกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2) เมื่อกำหนดกรอบแนวทางการสัมภาษณ์ตามประเด็นและรูปแบบคำถามที่ต้องการศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัยได้แล้ว ผู้วิจัยจะสร้างแบบสัมภาษณ์ตามลักษณะดังต่อไปนี้

(2.1) แบบสัมภาษณ์ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ได้คำตอบที่ไม่จำกัดทางความคิด และข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามประสบการณ์จริงของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด

(2.2) ไม่สร้างแบบสัมภาษณ์ให้อยู่ในลักษณะของการถามนำ หรือเสนอแนะให้ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามตามที่กำหนดแนวทางคำตอบไว้ล่วงหน้า

(2.3) แบบสัมภาษณ์ต้องไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล รู้สึกอึดอัด หรือไม่สบายใจที่จะตอบคำถาม

(2.4) ไม่สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ต้องการคำตอบในทางวิชาการมากเกินไป เพราะจะทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล รู้สึกกลัวหรือกังวลที่จะตอบคำถาม

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แบบไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกไว้สำหรับแนวทางการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกในการศึกษาวิจัย ฯ ครั้งนี้

1.7.4 วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัยโดยศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาบทความ หนังสือ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ วารสาร เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎีการบริหารจัดการ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ระเบียบของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงผลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview)

2.1 ผู้วิจัยประสานเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง โดยแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ และทำการบันทึกเสียงโดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อนเสมอ (Key Informants) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ความยินยอมไว้โดยชอบแล้ว

2.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์แยกแยะประเด็นสำคัญ เลือกใช้ข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์กับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทางเอกสารในขั้นตอนแรกอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลของงานวิจัยนี้

1.7.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วน ทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงเอกสาร และการภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 ขั้นตอนการจัดหมวดหมู่ข้อมูลให้เป็นระเบียบ ซึ่งถือเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลพื้นฐานขั้นต้นสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นถัดไป

3.5.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้ทำการจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบแล้วตามข้อแรก และเมื่อเห็นว่ามีส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ซ้ำเพื่อเก็บประเด็นที่ยังไม่ครบถ้วน

3.5.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ซ้ำ ขั้นตอนนี้จะกระทำต่อเมื่อมีการสัมภาษณ์ซ้ำในบางประเด็น เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อมูลเท่านั้น โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาใหม่จากการสัมภาษณ์เข้ากับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่มีอยู่เพียงพอต่อการตอบคำถามงานวิจัย

3.5.4 ขั้นตอนการตรวจสอบ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการตรวจสอบเชิงสามเส้า (Data triangulation) และการเปรียบเทียบจากวิธีการรวบรวมข้อมูลหลายวิธี (Methodological Triangulation)

ซึ่งวิธีการดังกล่าว เป็นการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มานั้น ถูกต้องหรือไม่ โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาจากแหล่งบุคคลจำนวน 3 กลุ่ม ประกอบไปด้วย 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ 3) กลุ่มองค์กรเอกชน

การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลไปพร้อมกับการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ

1.7.6 จริยธรรมในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ข้อมูลสำคัญ และเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลใด ๆ โดยไม่เจตนา จึงกำหนดแนวทางการศึกษาด้านจริยธรรมในการวิจัยไว้ ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารเพื่อยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และมอบให้แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อพิจารณาเข้าร่วมให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ พร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบก่อน และอธิบายให้เข้าใจ และได้ให้เวลาในการทบทวน พิจารณาก่อนตัดสินใจให้ข้อมูลสำคัญ

2) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนึงถึงสถานะของผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง โดยจะมีการสร้างบรรยากาศในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความผ่อนคลาย เน้นการพูดคุยกันด้วยความ

เป็นกันเอง และจะไม่แสดงท่าทางข่มขู่ พูดชักจูง หรือวางตัวให้เหนือกว่ากลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีและมีการเปิดเผยอย่างเต็มที่

3) ผู้วิจัยจะวางตัวอย่างเป็นกลาง ไม่ถามนำ ไม่ตัดสิน ไม่แสดงความคิดเห็นชี้นำหรือโน้มน้าวให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความสับสน โดยจะเน้นการสอบถามเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเต็มที่

4) ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะสร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มตัวอย่างว่า ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้จะไม่ใช้ไปในทางซึ่งทำให้ผู้ให้ข้อมูลเสื่อมเสีย แต่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ที่ได้มีการอธิบายชี้แจง

5) ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อนำเสนอในงานวิจัยนี้ ตามที่ได้แจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ก่อนการสัมภาษณ์เท่านั้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัว

2.2 แนวคิดเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยและอิทธิพลจากกฎหมายต่างประเทศ

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

2.2.2 อิทธิพลจากกฎหมายต่างประเทศ

2.2.3 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในพรรคประชาธิปัตย์และวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ความเป็นสถาบันการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์

2.3.2 การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

2.3.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในพรรคประชาธิปัตย์

2.4 แนวคิดเรื่องการพัฒนา

2.5 กรอบดำเนินการวิจัย

2.1 แนวคิดเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัว

“ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น” ถือเป็นสิทธิส่วนความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ควรได้รับการรับรองและคุ้มครองเอาไว้ เพื่อลดการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวโดยไม่จำเป็น อาทิ การจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือนำข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นไปใช้เกินกว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนด ปัจจุบันคำว่าสิทธิความเป็นส่วนตัว หรือ สิทธิส่วนบุคคลนั้น ได้มีนักวิจัยหลายท่านได้ให้คำนิยามไว้อย่างหลากหลาย เช่น

พัฒน์รพี เล้าตระกูล (2549) สิทธิส่วนบุคคลหรือ ‘Rights of Privacy’ ถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่ง สิทธิมนุษยชน (Human Rights) นั้นได้แก่ สิทธิทั้งหลายซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในประเทศที่มี อารยธรรมว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ และในการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ ซึ่งในบรรดาสิทธิที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนทั้งหมด ‘ความเป็นส่วนตัว’ นับเป็นสิทธิลักษณะหนึ่งที่ยากที่สุดในการบัญญัติความหมาย เพราะต้องพิจารณาถึงเนื้อหาสภาพสังคม วัฒนธรรม และพฤติการณ์แวดล้อมประกอบด้วยเนื่องจากมีหลักฐานว่าในหลายวัฒนธรรมจะมองเรื่องสิทธิส่วนบุคคลต่างกันจึงมีผู้นิยามความหมายของ คำว่า ‘สิทธิส่วนบุคคล’ ไว้มากมายและแตกต่างกันในรายละเอียด แต่ก็พอจะจำแนก ความหมายของสิทธิส่วนบุคคลได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ สิทธิส่วนบุคคลในตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนหรือธุรกิจ และสิทธิส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

อังค์วรา วัฒนรุ่ง (2562) สิทธิความเป็นส่วนตัว เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้ตาม รัฐธรรมนูญ และเป็นสิทธิที่มีความเป็นสากลโดยเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน (Human Right) ซึ่ง ทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพ ในชีวิต ร่างกาย และความคิดจิตใจ ที่จะกำหนดการดำรงชีวิตของตนได้ อย่างอิสระโดยลำพังตนเอง ปราศจากการแทรกแซงเข้ามาสอดรู้สอดเห็น และจำกัดการเข้าถึงเรื่อง ความเป็นส่วนตัวจากการกระทำของบุคคลอื่น สิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นสิทธิที่เรียกร้องให้ทุกคน จะต้องให้ความเคารพโดยอยู่ภายใต้กฎหมาย และขอบเขตทางด้านจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีของ สังคมนั้น ๆ การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัว จะทำให้มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของสิทธินี้ ซึ่งการได้รับความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพโดยกฎหมาย ซึ่งมีผลต่อความสงบสุขและความปลอดภัยของทั้งบุคคลและสังคมส่วนรวม แต่เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวยังเป็นองค์ความรู้ที่เพิ่งเริ่มต้นและพัฒนาขึ้นในสังคมไทย จึงต้องศึกษาการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวในต่างประเทศ โดยในต่างประเทศนั้นได้มีการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิดังกล่าวมายาวนาน ดังนั้นการศึกษาแนวคิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของประเทศที่มีการพัฒนามาก่อนย่อมจะช่วยให้สามารถทำการวิเคราะห์ และค้นหาข้อเสนอแนะเพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

ญาณิศา ยอดประเสริฐ (2565) ได้กล่าวว่า สิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว (Right to Privacy) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับตัวบุคคลที่อาศัยอยู่ในสังคม จากการที่มนุษย์มีความ

จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในสังคม แม้จะต้องมีการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม แต่บุคคลหนึ่ง ๆ ก็ย่อมต้องมีความเป็นส่วนตัวอันปราศจากการรบกวนหรือบุคคลอื่น ๆ ไม่อาจก้าวล่วงได้

ความเป็นส่วนตัว (Privacy) หมายถึง สิทธิมีตั้งแต่มนุษย์กำเนิดขึ้นมา แต่อาจลดลงมาได้เมื่อบุคคลนั้น ๆ ต้องการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การเจรจาติดต่อสื่อสาร หรือเลือกที่จะดำรงชีวิตในแบบที่เขาต้องการ โดยความเป็นส่วนตัวนั้นเป็นสิทธิเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนไม่ต้องแก่งแย่งกัน เนื่องจากมนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเช่นนั้นอยู่แล้ว ดังนั้น ความเป็นส่วนตัวจึงหมายถึง สิทธิในการกำหนดความเป็นตัวตนของตนเอง ในการดำเนินชีวิตและการติดต่อสื่อสารของตนเองกับผู้อื่น ทั้งนี้คำว่าความเป็นส่วนตัว จึงมีการแปลความได้หลากหลาย เช่น หมายถึง สิทธิที่ครองตัวอยู่คนเดียวหรือเลือกที่จะแต่งงานมีคู่ สิทธิที่จะทำแท้ง สิทธิที่จะกำหนดเพศของตน เป็นต้น

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าสิทธิส่วนความเป็นส่วนตัว (Right to Privacy) เป็นสิทธิที่คนทุกคนควรมีมาตั้งแต่เกิด โดยสิทธิดังกล่าวจะให้ความคุ้มครองบุคคลตั้งแต่เกิดมาตามกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งจะมีความครอบคลุมครบถ้วนตามสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน มีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเภทต่าง ๆ และจะมีการยกระดับความคุ้มครองหรือลดระดับความคุ้มครองลงขึ้นอยู่กับสถานะหรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้คนในสังคม ยกตัวอย่างเช่น นักการเมือง การเป็นบุคคลสาธารณะจะส่งผลให้สิทธิส่วนเป็นส่วนตัวถูกลดลงโดยปริยายซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญาณิศา ยอดประเสริฐ (2565) ในตอนหนึ่งซึ่งกล่าวว่า *“กลุ่มบุคคลสาธารณะได้รับความคุ้มครองในความเป็นส่วนตัวที่เข้มข้นต่ำกว่าบุคคลธรรมดา เนื่องจากยินยอมเปิดเผยตัวตนด้วยสมัครใจต่อสาธารณชนแล้ว. เช่น นักการเมือง”*

เรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวนั้น เป็นเรื่องที่มีการกล่าวถึงหรือพูดถึงมาตั้งแต่สมัย ค.ศ.1789 โดยในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา ได้บัญญัติคำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมืองเอาไว้ แม้การกล่าวถึงการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในฐานะสิทธิส่วนตัวจะยังไม่เด่นชัด แต่ก็ถือว่าเป็นรากฐานและจุดเริ่มต้นที่สำคัญซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง

ต่อมาในปี ค.ศ.1948 *“สิทธิความเป็นส่วนตัวนั้น”* เป็นหนึ่งในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่ได้มีการรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948 (Universal Declaration of Human)

ซึ่งในข้อ 12 ได้กำหนดว่า *“บุคคลใดจะถูกแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัยหรือการสื่อสาร หรือจะถูกลบหลู่เกียรติยศ และชื่อเสียงไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองของกฎหมายจากการแทรกแซงสิทธิหรือการลบหลู่ดังกล่าวนั้น”*

สำหรับอาเซียนนั้น ก็ได้มีการให้ความสำคัญกับ การวางรากฐานในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวเช่นกัน โดยอาเซียนได้มีปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration) (Article 21) ซึ่งกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสิทธิในความเป็นส่วนตัวไว้ในข้อบทที่ 21 ไว้ว่า

“บุคคลทุกคน มีสิทธิเป็นอิสระจากการแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย หรือการสื่อสาร รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล หรือการดูหมิ่นเกียรติและชื่อเสียง โดยทุกคนมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย จากการแทรกแซงหรือการดูหมิ่น”

นอกจากนี้อาเซียนยังได้จัดทำกรอบการดำเนินงานว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Framework On Personal Data Protection) เพื่อวางหลักการเกี่ยวกับการดำเนินการด้านคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้ไปในทิศทางเดียวกัน และจัดทำความตกลงอาเซียนด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ASEAN Agreement on Electronic Commerce) เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนในอาเซียนโดยเสร็จสิ้นทุกประเทศในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2564

สิทธิความเป็นส่วนตัว แม้จะไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในสังคมโลก แต่ก็เป็นเรื่องที่สามารถปฏิบัติและทำความเข้าใจได้ยาก เนื่องจากผู้คนยังไม่ตระหนักในการให้ความเคารพถึงสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้อื่นอย่างเต็มที่ เนื่องจากยังขาดความรู้เรื่องแนวคิดสิทธิความเป็นส่วนตัวและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ นโยบาย หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้แนวคิดเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาแนวคิดให้มีความทันสมัยรองรับกับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของผู้คนในสังคมอยู่เสมอ เพื่อให้ครอบคลุมถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของการใช้ชีวิต และสามารถปกป้องการมีเสรีภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ การแสดงความคิดเห็น และความปลอดภัยในข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง

2.2 แนวคิดเรื่องพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

ประเทศไทยเริ่มมีการตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยเริ่มจากมีการออกกฎหมายพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

จากผลการวิจัยของ กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์ (2549) พบว่าการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในระบบกฎหมายไทยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ยุค กล่าวคือ

ยุคแรก เป็นการคุ้มครองแบบดั้งเดิมตามประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ยุคที่สอง คือช่วงเวลาตั้งแต่ 24 มิถุนายน 2475 จนถึงก่อนหน้าการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

ยุคที่สาม คือช่วงเวลานับตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

โดยปัญหาของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในภาครัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในยุคแรกนั้น มีด้วยกันหลายประการ อาทิ กฎหมายนั้น ขาดบทบัญญัติกำหนดรายละเอียดจำประเภทของข้อมูล การขาดมาตรการคุ้มครองสำหรับข้อมูลส่วนบุคคลประเภทต่าง ๆ ต่อมาเป็นพระราชบัญญัติธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายดังกล่าวเป็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแยกตามรายสาขาเท่านั้น ไม่ครอบคลุมกับประเภทข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมด รวมทั้งยังขาดการคุ้มครองความปลอดภัยในข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนทั่วไปอย่างรอบด้าน โดยมีการบังคับใช้กับบุคคลแค่เฉพาะกลุ่มเท่านั้นส่งผลให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยพัฒนาไม่ทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งแต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูลของประชาชนเพื่อรองรับสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และสร้างมาตรฐานความปลอดภัยในข้อมูลเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในระดับนานาชาติ อันเป็นการส่งเสริมการลงทุนและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนากฎหมายภายในประเทศให้มีความทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ โดยนำอิทธิพลจากกฎหมายต่างประเทศมาพัฒนาปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้สามารถใช้บังคับได้อย่างมีมาตรฐาน ครอบคลุมกับทั้งภาคธุรกิจเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ประเทศไทยจึงได้ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ขึ้น

พระราชบัญญัติดังกล่าวมีบทบัญญัติบางประการที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา 26 มาตรา 32 มาตรา 33 และมาตรา 37 แห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 26 การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคล ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติ ... กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระ จำกัดสิทธิ เสรีภาพของบุคคลเกินสมควร ... จะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผล ความจำเป็นเรื่องการจำกัดสิทธิ เสรีภาพไว้ด้วย

มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ครอบครัว

มาตรา 33 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน ...

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถานหรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่ง หมายศาล หรือเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 37 บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก

ขอบเขตแห่งสิทธิและจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการสาธารณูปโภค ... ต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควร ...

ด้วยความที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายใหม่ในสังคมไทย ส่งผลให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย รวมทั้งหน่วยงานผู้มีหน้าที่โดยตรงตามพระราชบัญญัตินี้เกิดความสับสนในเชิงปฏิบัติการ กอปรกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ไม่มีความพร้อมในการจะปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวได้ จึงเกิดการผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายโดยขยายระยะเวลาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางภาครัฐและเอกชนมีเวลาในการศึกษาและเตรียมตัวบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

การบังคับใช้ระยะที่หนึ่ง วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ใช้บังคับเฉพาะหมวด 1 คณะกรรมการ ฯ หมวด 4 สำนักงาน ฯ และบทเฉพาะกาลที่เกี่ยวข้อง

การบังคับใช้ระยะที่สอง วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2563 ให้ใช้บังคับครบทุกหมวด แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ยังไม่มีความพร้อมในการบังคับใช้ อีกทั้งมีความจำเป็นต้องออก พ.ร.ฎ. กำหนดหน่วยงานและกิจการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่ง พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2564 ในส่วนที่กำหนดระยะเวลาใช้บังคับ ทำให้ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ฯ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ทั้งนี้ก็เพื่อชะลอการบังคับใช้ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล 22 หน่วยงานหรือกิจการ ยังไม่ต้องปฏิบัติตามในบางหมวด ได้แก่ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียน ความรับผิดทางแพ่ง และบทกำหนดโทษ โดย 22 หน่วยงานที่ได้รับการยกเว้น รวมไปถึงกิจการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งอยู่ในลำดับ 7 ของพระราชกฤษฎีกาด้วย

การบังคับใช้ระยะที่สาม บังคับใช้พร้อมกันทุกหมวด ทุกหน่วยงานและทุกกิจการที่เกี่ยวข้องในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565

วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2565 เป็นวันที่ประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 อย่างสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบเป็นวงกว้างในสังคมไทย ประชาชนต่างตระหนักและมีความตื่นตัวในการรักษาสิทธิของตนเองกันมากขึ้น ในขณะเดียวกันหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนทั่วไป ต่างต้องศึกษากฎหมายและวางแนวทางในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเองให้มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับกับการเปลี่ยงแปลงในครั้งนี้

ปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำหน้าที่ส่งเสริมการบังคับใช้พระราชบัญญัติและดูแลเกี่ยวกับการแจ้งเหตุเมื่อเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อให้การบริหารจัดการงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของกระทรวงดิจิตอลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปโดยถูกต้องและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 8 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ออกระเบียบและประกาศซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองดังต่อไปนี้

(1) ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2563

(2) ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

(3) ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ว่าด้วยการยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียน พ.ศ. 2565

ประกาศกฎกระทรวงดิจิตอลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลบังคับใช้ปัจจุบัน

(1) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. 2565

(2) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565

(3) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565

(4) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

(5) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ พ.ศ. 2565

(6) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

(7) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง กำหนดแบบบัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2565

(8) ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565

2.2.2 อิทธิพลจากกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศไทยรับเอาอิทธิพลกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาจากสหภาพยุโรป โดยสหภาพยุโรปมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีชื่อว่า General Data Protection Regulation (GDPR) General Data Protection Regulation (GDPR) มีวิวัฒนาการมาจากกฎหมาย EU Data Protection Directive ซึ่งมีการใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 โดยกฎหมายดังกล่าวมีรากฐานมาจากกฎหมาย EU Data Protection Directive ที่บังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 ก่อนจะมีการผ่านร่างพิจารณาตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน พ.ศ.2559 และพัฒนาต่อมาจนถึงปี พ.ศ.2561 ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

ประเทศไทยได้ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 โดยนำหลักการและใจความสำคัญของกฎหมาย General Data Protection Regulation (GDPR) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและบริบทของประเทศไทย โดยมีความแตกต่างที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นสำคัญของเนื้อหาและจุดมุ่งหมายการบังคับใช้ มาตรา 1 มาตรา 2 และมาตรา 3 ของ General Data Protection Regulation (GDPR) ให้ความสำคัญกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลและการเคลื่อนย้ายข้อมูลส่วนบุคคลโดยบัญญัติรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ครอบคุลมกว่า ในขณะที่มาตรา 4 และมาตรา 5 ของ Personal Data Protection Act (PDPA) ของไทยจะให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูล

2. ประเด็นขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

General Data Protection Regulation (GDPR) มาตรา 3 Personal Data Protection Act (PDPA) ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยผู้ควบคุมข้อมูล หรือผู้ประมวลผลข้อมูล ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร และมีผลบังคับใช้ถึงผู้ควบคุมข้อมูลนอกราชอาณาจักรด้วย หากมีกิจกรรม 1) เสนอขายสินค้าหรือบริการแก่เจ้าของข้อมูล ซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะมีการชำระเงินหรือไม่ 2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมเจ้าของข้อมูลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

3. ประเด็นการขอความยินยอม General Data Protection Regulation (GDPR) มาตรา 7 และหลักการขอความยินยอมใน Personal Data Protection Act (PDPA) มีความสอดคล้องไปใน

ทิศทางเดียวกัน แต่สำหรับฐานกฎหมายที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลนั้น PDPA ทำได้ละเอียดกว่าในส่วนของฐานเอกสารประวัติศาสตร์และจดหมายเหตุและการศึกษาสถิติหรือวิจัย

ฐานกฎหมายที่ใช้ประมวลผลใน General Data Protection Regulation (GDPR) มาตรา 6

1. Consent

2. Vital Interest

3. Contract

4. Public Task / Official Authority

5. Legitimate Interest

6. Legal Obligation

ฐานกฎหมายที่ใช้ประมวลผลใน Personal Data Protection Act (PDPA) มาตรา 24

1. ความยินยอม

2. เอกสารประวัติศาสตร์ การศึกษาวิจัย สถิติ

3. ความจำเป็น เพื่อการปกป้อง ระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย

4. สัญญา

5. ภารกิจของรัฐ

6. ประโยชน์อันชอบธรรม

7. การปฏิบัติตามกฎหมาย

4. ประเด็นเงื่อนไขการขอความยินยอมผู้เยาว์ General Data Protection Regulation (GDPR) มาตรา 8 และ Personal Data Protection Act (PDPA) มาตรา 20 มีความแตกต่าง ดังนี้

ใน มาตรา 8 ของ GDPR ได้ระบุไว้ว่า การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์มีความสัมพันธ์กับการเสนอบริการของสมาคมบริการสารสนเทศไปยังผู้เยาว์โดยตรงจะชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อผู้เยาว์อายุ 16 ปี เป็นอย่างน้อย หากอายุต่ำกว่า 16 ปี ต้องได้รับความยินยอมหรือได้อำนาจปกครองของบิดามารดาของผู้เยาว์ หรือรัฐสมาชิกอาจกำหนดให้ลดอายุขั้น ต่ำลง ได้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีเงื่อนไขว่าอายุขั้นต่ำดังกล่าวจะไม่น้อยกว่า 13 ปี

ซึ่งมีข้อแตกต่างกับ มาตรา 20 ของ PDPA ที่มีการระบุไว้ตาม มาตรา 27 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่ากรณีผู้เยาว์อายุไม่เกิน 10 ปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจดำเนินการแทนทั้งนี้หากเป็นกรณีที่องค์กรจำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคล เช่น โรงเรียน ศูนย์อนุบาล ที่มีผู้ปกครองมาติดต่อ ขอเข้าร่วมกิจกรรม หรืออื่นใดจากองค์กร รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยเด็กที่จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อการสำรวจ ทางองค์กรจำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ปกครองหรือผู้ใช้อำนาจปกครองด้วยความสมัครใจ นอกจากนี้หากมีความจำเป็นเร่งด่วนอันไม่อาจขอความยินยอมได้ ก็สามารถพิจารณาตามฐานกฎหมายในมาตรา 24 เพื่อพิจารณาตามความเหมาะสมได้ เช่นกรณีเด็กประสบอุบัติเหตุร้ายแรงก็ไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมก่อนแต่สามารถใช้การจำเป็นในการปกป้องหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลได้ทันที

5. ประเด็นความแตกต่างเรื่องการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง การที่ข้อมูลส่วนบุคคลถูกทำลาย เสียหาย สูญหาย เปลี่ยนแปลงแก้ไข เปิดเผยหรือเข้าถึง ส่งต่อ เก็บรักษา หรือถูกประมวลผลอย่างอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือโดยอุบัติเหตุ

โดยกฎหมายทั้ง 2 ฉบับ ให้ความหมายเกี่ยวกับการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลไปในทิศทางเดียวกัน เพียงแต่ในกฎหมาย Personal Data Protection Act (PDPA) จะใช้คำว่า “ละเมิด” ส่วนกฎหมาย General Data Protection Regulation (GDPR) จะใช้ว่า “ล่วงล้ำ”

6. เรื่องการเคลื่อนย้ายข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ

มาตรา 44 ของ General Data Protection Regulation (GDPR) ระบุถึงรายละเอียดและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมกว่า มาตรา 28 ของ Personal Data Protection Act (PDPA) ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจน และต้องอาศัยการตีความเป็นรายกรณีไป

7. การเยียวยาและบทกำหนดโทษ

General Data Protection Regulation (GDPR) มีโทษปรับที่สูงกว่า Personal Data Protection Act (PDPA) โดย GDPR กำหนดโทษปรับต่อบริษัทผู้กระทำผิดหรือฝ่าฝืนสูงสุดถึง 20 ล้านยูโร (740 ล้านบาท) หรือ 4% ของรายได้ทั่วโลกจากปีก่อนหน้านั้น ขึ้นกับว่ายอดใดจะมากกว่า ก็จะใช้อัตรานั้น ในขณะที่ PDPA หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับสูงสุด 5 ล้านบาท จำคุกสูงสุด 1 ปี พร้อมทั้งจ่ายค่าเสียหายตามจริง

8. ประเด็นน่าสนใจที่ General Data Protection Regulation (GDPR) มี แต่ Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่มี ได้แก่

8.1 General Data Protection Regulation (GDPR) ม. 11 มีการกล่าวถึงการประมวลผลที่ไม่จำเป็นต้องระบุ อัตลักษณ์ ในขณะที่ Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่มี

8.2 General Data Protection Regulation (GDPR) ม.22 มีการกล่าวถึงการสร้างการวินิจฉัยบุคคลอัตโนมัติ ในขณะที่ Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่มี

8.3 General Data Protection Regulation (GDPR) ม. 26 มีการกล่าวถึงผู้ควบคุมร่วม ในขณะที่ Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่มี โดยจะแยกไปเป็นผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเลย ซึ่งจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบน้อยกว่าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

8.4 General Data Protection Regulation (GDPR) ม. 32 กล่าวถึงความปลอดภัยในการประมวลผลไว้อย่างชัดเจน ในขณะที่ Personal Data Protection Act (PDPA) จะกล่าวถึงความปลอดภัยในการประมวลผลเพียงเล็กน้อยในส่วนของหน้าที่และความผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผล

8.5 General Data Protection Regulation (GDPR) ม. 35 กล่าวถึงการประเมินสถานการณ์ผลกระทบการคุ้มครองข้อมูล ในขณะที่ Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่มี

8.6 General Data Protection Regulation (GDPR) ความร่วมมือและความเป็นมาตรฐานเดียว ในขณะที่ Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบที่เข้มงวดชัดเจน จะเห็นได้จากนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขององค์การแต่ละแห่งที่แม้จะอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันแต่ก็ไม่ได้มีรูปแบบเดียวกันทั้งหมด รวมไปถึงแบบการแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลหรือบันทึกการประมวลผลข้อมูล ในแต่ละแห่งก็มีการจัดรูปแบบที่แตกต่างกันไป

8.7 General Data Protection Regulation (GDPR) ได้บทบัญญัติมอบอำนาจและบทบัญญัติวิธีปฏิบัติไว้โดยเฉพาะในขณะที่กฎหมาย Personal Data Protection Act (PDPA) ไม่มีการกำหนดไว้โดยเฉพาะ หากจะทำการมอบอำนาจต้องอาศัยหลักทั่วไปของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.2.3 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

1. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ PDPA แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ให้ความหมายในทำนองว่า

“ข้อมูลส่วนบุคคล” คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคล อันสามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งไม่ได้รวมผู้ที่ถึงแก่กรรม

“ผู้ควบคุม” หมายถึง บุคคล/นิติบุคคล ที่เป็นผู้ตัดสินใจเรื่องการเก็บ การใช้ การเปิดเผยข้อมูล ฯ

“ผู้ประมวลผล” คือ บุคคล/นิติบุคคล ที่เป็นผู้เก็บ ใช้งาน เปิดเผยตามคำสั่ง หรือทำในนามผู้ควบคุม ซึ่งบุคคล/นิติบุคคลนั้นไม่ได้เป็นผู้ควบคุมข้อมูล ฯ

จากบทบัญญัติของกฎหมาย สรุปว่า

(1) เจ้าของข้อมูล ฯ ได้แก่ประชาชนทั่วไปที่เป็นบุคคลธรรมดา ไม่ใช่นิติบุคคล ผู้เสียชีวิต หรือผู้ที่ไม่สามารถระบุตัวตนได้ เช่น พนักงาน ผู้ใช้บริการ ลูกค้า ผู้ป่วย นักศึกษา

(2) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล อาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลในรูปแบบของบริษัทหรือหน่วยงานต่าง ๆ ก็ได้ โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะเป็นผู้ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้นโดยตรง และมีอำนาจในการบริหารจัดการรวมไปถึงตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ตนมีการจัดเก็บ โดยมีหน้าที่ตามกรอบของกฎหมาย เช่น องค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

และผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ต้องจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคล ป้องกันไม่ให้ผู้อื่นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลได้โดยมิชอบ แจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูล ฯ ให้สำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทราบ ภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง นับตั้งแต่ทราบเหตุ พร้อมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล ฯ ด้วย

(3) ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะเป็นผู้ทำตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูล ฯ อีกทีหนึ่ง โดยมีหน้าที่ตามกรอบกฎหมาย เช่น พวก outsource ต่าง ๆ

2. ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

(1) **ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป** ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น และเบอร์โทรศัพท์ต่าง ๆ

(2) **ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว** ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ฯลฯ สำหรับความคิดเห็นทางการเมือง ก็ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว เพราะอาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติได้ เช่น การแสดงเจตจำนงสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ประชาชนจะเลือกเข้าร่วมกับพรรคการเมืองที่เจตนารมณ์ทางการเมืองแบบเดียวกับตน ไม่ว่าจะเป็นพรรคที่มีแนวคิดหรือความคิดเห็นทางการเมืองแบบอนุรักษ์นิยม แบบเสรีนิยม เมื่อเข้าร่วมกับพรรคการเมืองดังกล่าวบุคคลนั้นอาจมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองได้ เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนนโยบายพรรค ดังนั้นหากข้อมูลดังกล่าวถูกเปิดเผยได้โดยง่าย อาจก่อให้เกิดการถูกเลือกปฏิบัติ หรือถูกกีดกันออก

จากสิทธิบางอย่างได้ ประชาชนที่เป็นสมาชิกแบบทั่วไปจึงควรได้รับการคุ้มครองปกปิดข้อมูลดังกล่าว โดยอาจจะแตกต่างกับบุคคลซึ่งต้องลงสมัครรับเลือกตั้งที่จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ตนเองต่อสาธารณะมากกว่าสมาชิกทั่วไป

3. ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถนำมาประมวลผลได้ตามฐานกฎหมายในมาตรา 24 และ มาตรา 27 ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป จะสามารถจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวได้ต่อเมื่อกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ได้กำหนดให้อำนาจไว้เท่านั้น โดยได้ให้อำนาจในการจัดเก็บไว้แบ่งออกเป็น 7 ฐานดังต่อไปนี้

(1) ฐานการขอความยินยอม เช่น ขอความยินยอมจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกพรรคเพื่อทำการประเมินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

(2) ฐานการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ จดหมายเหตุ หรือการศึกษาวิจัยหรือสถิติที่มีมาตรการที่เหมาะสม ซึ่งในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐเป็นส่วนใหญ่

(3) ฐานเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล เช่น ในกรณีที่พบผู้ประสบอุบัติเหตุ หมดสติ ไม่สามารถแจ้งชื่อนามสกุลได้ เพื่อให้ความช่วยเหลือก็สามารถจะดูชื่อ นามสกุล ตามบัตรประชาชนที่ติดตัวมา เพื่อแจ้งแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรทางการแพทย์ในการให้ความช่วยเหลือต่อไปได้ โดยไม่ต้องขอความยินยอม

(4) ฐานเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา หรือก่อนเข้าทำสัญญา เช่น การทำสัญญาว่าจ้างเจ้าหน้าที่พรรค

(5) ฐานเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือการใช้อำนาจรัฐให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูล ซึ่งในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐเป็นส่วนใหญ่

(6) ฐานเพื่อผลประโยชน์โดยชอบอื่น ๆ เป็นผลประโยชน์ด้วยชอบธรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เช่น การจัดเก็บภาพและเสียงการจัดงานต่าง ๆ ตามกล้องวงจรปิดภายในพรรคเพื่อรักษาความปลอดภัย

(7) ฐานการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องเป็นกรณีที่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีความจำเป็นทางกฎหมายเกิดขึ้น เช่น ได้รับคำสั่งจากคณะกรรมการการจัดการเลือกตั้งให้เปิดเผยหรือนำส่งประวัติของสมาชิกพรรค

สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลอ่อนไหว (มาตรา 26)

เนื่องจาก เป็นข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนและกระทบถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้มากกว่า ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป จึงมีการบัญญัติวิธีการ การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลไว้โดยเฉพาะ การขอจัดเก็บข้อมูลนั้น จำเป็นจะต้องได้รับความยินยอมอย่างชัดเจน หากเป็นการดำเนินงานของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา ก็สามารถที่จะจัดเก็บและประมวลข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนนี้ได้ ดังนั้นพรรคการเมืองซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรจึงสามารถจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวได้

โดยฐานกฎหมายทั้ง 7 ฐานนั้น ให้เลือกใช้ตามความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามควรพยายามหลีกเลี่ยงการเลือกใช้ฐานความยินยอม เนื่องจากเป็นฐานกฎหมายที่มีความเปราะบางมากที่สุด เนื่องจากผู้ให้ความยินยอมสามารถเพิกถอนความยินยอมได้ทุกเมื่อ ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ฐานกฎหมายอื่น ๆ ก่อน เช่น ฐานเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา หรือ ฐานเพื่อผลประโยชน์โดยชอบอื่น ๆ

ในกรณีที่ทำการพิจารณาแล้ว ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ฐานกฎหมายอื่น ๆ ได้อีก และจำเป็นต้องใช้ฐานความยินยอมนั้น จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 19

(1) ต้องขอก่อนหรือขณะเก็บรวบรวม จะมาขอภายหลังไม่ได้

(2) ต้องทำโดยชัดแจ้ง

(3) ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ โดยการแจ้งนั้นต้องใช้ มาตรา 23 มาตรา 25 ประกอบการพิจารณาด้วย

(4) ต้องระบุไว้ และต้องแยกส่วนจากข้อความอื่นให้ชัดเจน

(5) ต้องมีรูปแบบ หรือข้อความที่ผู้ให้ความยินยอมสามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ใช้ภาษากฎหมายหรือข้อความที่อาจจะทำให้สับสน

(6) ต้องไม่เป็นเงื่อนในการให้บริการ

(7) เมื่อให้ความยินยอมไปแล้วถอนเมื่อใดก็ได้ การถอนจะต้องไม่ยากไปกว่าการให้ความยินยอม หากมีการถอนแล้วจะต้องแจ้งผลกระทบ

(8) การขอความยินยอมที่ไม่เป็นไปตามหลักการ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูล

4. สิทธิของเจ้าของข้อมูล มีด้วยกัน 8 ประการ

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หลังจากให้ความยินยอม หรือได้ให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ หรือผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ สามารถจัดเก็บข้อมูล ฯ ของตนเองโดยใช้ฐานกฎหมายใดฐานหนึ่งแล้ว เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังคงมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. สิทธิในการได้รับแจ้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งรายละเอียดตลอดจนการนำไปใช้ หรือเผยแพร่ ให้กับเจ้าของข้อมูลทราบก่อน หรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูล เจ้าของข้อมูล มีสิทธิที่จะทราบวัตถุประสงค์ การนำไปใช้ หรือเผยแพร่ สิ่งที่ต้องการจัดเก็บ ระยะเวลาในการเก็บ ตลอดจนรายละเอียดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เช่น สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อ รวมถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ให้ข้อมูล

2. สิทธิในการเพิกถอนความยินยอม

กรณีเจ้าของข้อมูลเคยให้ความยินยอมในการใช้ข้อมูลไปแล้ว แต่ต่อมาเปลี่ยนใจ ก็สามารถยกเลิกความยินยอมนั้น ๆ เมื่อใดก็ได้ โดยการยกเลิกจะต้องไม่ขัดต่อข้อจำกัดสิทธิ ในการถอนความยินยอมทางกฎหมาย หรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้ให้ความยินยอมไปก่อนหน้านี้

3. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล

กรณีที่เจ้าของข้อมูล ฯ ไม่แน่ใจว่าตนได้ให้ความยินยอมไปหรือไม่ เจ้าของข้อมูล ฯ มีสิทธิขอเข้าถึง รับสำเนา ขอให้เปิดเผยการได้มาของข้อมูล ฯ ที่เกี่ยวกับตน จากผู้ควบคุมข้อมูล ฯ โดยสิทธินั้น ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือคำสั่งศาล และต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น

4. สิทธิในการแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ถูกต้อง

เจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะขอแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองให้มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ โดยการแก้ไขนั้นจะต้องเป็นไปด้วยความสุจริต และไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย

5. สิทธิในการลบข้อมูลส่วนบุคคล

หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล นำข้อมูลส่วนบุคคลไปเผยแพร่ในที่สาธารณะ หรือสามารถเข้าถึงได้ง่าย เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูล ลบ หรือทำลายข้อมูล หรือทำให้ข้อมูลไม่

สามารถระบุตัวตนได้ โดยผู้ควบคุมข้อมูลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่าย เพื่อให้เป็นไปตามคำขอ

6. สิทธิในการ ห้ามมิให้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะในกรณีที่เกิดการเปลี่ยนใจไม่ต้องการให้ข้อมูลแล้ว หรือเปลี่ยนใจระงับการทำลายข้อมูลเมื่อครบกำหนดที่ต้องทำลาย เพราะมีความจำเป็นต้องนำข้อมูลไปใช้ในทางกฎหมาย หรือการเรียกร้องสิทธิ ก็สามารถทำได้

7. สิทธิในการให้โอนย้ายข้อมูล

ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลต้องการนำข้อมูลที่เคยให้ไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลรายหนึ่ง ไปใช้กับผู้ควบคุมข้อมูลอีกราย เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรายแรกได้ทำจัดทำข้อมูลส่วนบุคคลของเราไปในอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เข้าถึงได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ เจ้าของข้อมูลสามารถขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดทำข้อมูลนั้น ส่งหรือโอนข้อมูลนั้นให้ได้ หรือจะขอให้ส่งไปยังผู้ควบคุมข้อมูล ฯ รายอื่นโดยตรงก็สามารถทำได้ หากไม่ติดขัดทางวิธีการและเทคนิค โดยการใช้สิทธินั้น ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย สัญญา หรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

8. สิทธิในการคัดค้านการประมวลผล เจ้าของข้อมูลสามารถคัดค้าน การเก็บ การสะสม การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูล ฯ เมื่อใดก็ได้ รวมถึงสามารถทำให้ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้ ยกเว้นมีเหตุอันควรทางกฎหมายที่สำคัญเท่านั้น

5. สิทธิผู้ควบคุมจะต้องดูแลและปฏิบัติตามสิทธิของเจ้าของข้อมูล เมื่อเจ้าของข้อมูลต้องการที่ใช้สิทธิ ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องปฏิบัติตามซึ่งมีสิทธิในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สิทธิในการแจ้งเตือน
2. สิทธิเข้าถึงและขอสำเนา
3. ถูกต้องเป็นปัจจุบัน
4. สิทธิในการลบ ทำลาย
5. สิทธิในการจำกัด
6. สิทธิในการคัดค้าน
7. สิทธิในการขอรับข้อมูล และโอนข้อมูล

6. วิธีการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูล จากสิทธิทั้ง 8 ประการที่เจ้าของข้อมูลมีนั้น หากต้องการที่จะใช้สิทธิดังกล่าวจะต้องดำเนินการ ส่งคำขอไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งวิธีการส่งคำขอนั้นก็จะขึ้นอยู่กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งโดยหลักแล้วจะต้องกำหนดวิธีการโดยง่าย เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม สิทธิของเจ้าของข้อมูล ไม่ใช่สิทธิโดยเด็ดขาดที่จะสามารถใช้อย่างไรก็ได้ การใช้สิทธินั้น ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข และเหตุแห่งการปฏิเสธ

7. เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อยู่ใน พ.ร.บ.ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มาตรา 41 และเจ้าหน้าที่ ฯ มีหน้าที่ตามมาตรา 42 ที่ระบุว่า

(1) ให้คำแนะนำแก่ผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล รวมถึงลูกจ้าง และผู้รับจ้าง ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตาม พ.ร.บ.นี้

(2) ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล รวมถึงลูกจ้าง ผู้รับจ้างเกี่ยวกับการเก็บ การใช้ การเปิดเผย ให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว

(3) ประสาน และให้ความร่วมมือ กรณีเกิดปัญหาจากการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.

(4) การเก็บความลับ การได้ข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูลต้องสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ด้วยการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ และอำนวยความสะดวกเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ได้

การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดังกล่าว มาตรา 41 (2) ของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

สามารถสรุปได้ว่า กรณีที่มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก ตามข้อ 6 หรือ กรณีที่ให้ถือว่ามีข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก เช่น (1) ได้เก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ตั้งแต่ 100,000 รายขึ้นไป จะต้องมี “เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” และ “ต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคล หรือระบบอย่างสม่ำเสมอ”

ข้อสังเกตสำหรับกรณีดังกล่าว ในปัจจุบันยังไม่มีการให้คำนิยามว่า “อย่างสม่ำเสมอ” ควรมีความถี่เป็นระยะเวลาเท่าใด เช่น ควรมีการตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรืออย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง และในส่วนของการพิจารณาว่ามีข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมากตามข้อ 6 หรือไม่นั้น มีการบัญญัติเอาไว้ค่อนข้างกว้างยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัด เช่น

(1) จำนวนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือสัดส่วนของจำนวนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย เมื่อเทียบกับจำนวนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดที่อาจเป็นไปได้ ในกรณีดังกล่าวยังไม่แน่ชัดว่าต้องเทียบเป็นสัดส่วนจำนวนเท่าใดจึงจะถือว่ามีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก

8. การจัดทำบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งองค์กรจะถูกรวบรวม วิเคราะห์จัดทำเป็นข้อมูลบันทึกรายการข้อมูลส่วนบุคคล เห็นเป็นลักษณะของภาพการเชื่อมโยงการจัดเก็บข้อมูลในส่วนงานต่าง ๆ ทั้งองค์กร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บันทึกรายการการประมวลผล (Record of Processing Activities) เป็นเสมือนการ Checklist การวิเคราะห์ฐานกฎหมายว่า ควรจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลด้วยฐานกฎหมายใด

ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องให้มีบันทึกการประมวลผล (processing record) ซึ่งมีรายละเอียดตามกฎหมายกำหนด (มาตรา 39) เช่นเดียวกับผู้ประมวลผลข้อมูล มาตรา 40 (3)

เว้นแต่กรณีเป็นกิจการขนาดเล็กตามที่คณะกรรมการกำหนด ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. 2565

รายละเอียดในบันทึก ได้แก่ ข้อมูลที่เก็บ วัตถุประสงค์ ข้อมูลผู้ควบคุม/ผู้ประมวลผลข้อมูล ระยะเวลาเก็บรักษา สิทธิ และวิธีการเข้าถึง การใช้ หรือเปิดเผยที่ไม่ต้องขอความยินยอม การปฏิเสธสิทธิของเจ้าของข้อมูล คำอธิบายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย

สรุปว่า แบบบันทึกรายการข้อมูลส่วนบุคคล จำเป็นต้องมีรายการดังนี้

(1) ข้อมูล ฯ ที่จะจัดเก็บ

(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บ

(3) ข้อมูลผู้ควบคุม

(4) ระยะเวลา

(5) สิทธิ วิธีเข้าถึง เงื่อนไขผู้มีสิทธิ และการเข้าถึงข้อมูล

(6) การใช้ การเปิดเผย กรณีที่ไม่ได้รับความยินยอม

(7) การปฏิเสธคำขอ การคัดค้านการใช้สิทธิ

(8) คำอธิบายเรื่องมาตรการรักษาความปลอดภัย

9. การแจ้งเหตุละเมิด ฯ

9.1 ต้องเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565 จากคำนิยามในประกาศพบว่า

“การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า การละเมิดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย อันทำให้ ถูกเข้าถึง ถูกใช้ สูญหาย ถูกแก้ไข หรือถูกเปิดเผยโดยผู้ไม่มีอำนาจ หรือโดยมิชอบ ไม่ว่าจะเกิดจากเจตนา ความจงใจ ความประมาทเลินเล่อ การกระทำโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ภัยคุกคามทางไซเบอร์

โดยการแจ้งเหตุละเมิดข้อมูล ฯ นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีหน้าที่ต้องแจ้งต่อสำนักงาน หรือเจ้าของข้อมูล ฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1) เหตุอันเกิดจากการละเมิดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ที่ทำให้ข้อมูล ฯ ถูกเปิดเผย สูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข โดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ ไม่ว่าจะเกิดจากเจตนา จงใจ ประมาทเลินเล่อ การกระทำโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ

2) การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ภัยคุกคามทางไซเบอร์

3) ข้อผิดพลาดบกพร่องหรืออุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งอาจเกิดจากการกระทำของผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล โดยเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละเหตุอาจเกี่ยวข้องกับการละเมิดประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือหลายประเภท ดังต่อไปนี้

(1) การละเมิดความลับของข้อมูลส่วนบุคคล (Confidentiality Breach) ซึ่งมีการเข้าถึง หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ หรือเกิดจากข้อผิดพลาดบกพร่อง หรืออุบัติเหตุ

(2) การละเมิดความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลส่วนบุคคล (Integrity Breach) ซึ่งมีการ เปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ไม่ถูกต้อง ไม่สมบูรณ์ หรือไม่ครบถ้วน โดยปราศจากอำนาจ หรือโดยมิชอบ หรือเกิดจากข้อผิดพลาดบกพร่องหรืออุบัติเหตุ

(3) การละเมิดความพร้อมใช้งานของข้อมูลส่วนบุคคล (Availability Breach) ซึ่งทำให้ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลได้ หรือมีการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ใน สภาพที่พร้อมใช้งานได้ตามปกติ

9.2 เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้รับแจ้งข้อมูลในเบื้องต้นจากผู้ใด ไม่ว่าโดยทางวาจา เป็นหนังสือ หรือวิธีการอื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบเอง ว่ามีหรือน่าจะมีเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้นโดยไม่ชักช้า ว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการละเมิดเกิดขึ้น ซึ่งผู้ควบคุมข้อมูลต้องดำเนินการตรวจสอบมาตรการ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งมาตรการเชิงองค์กร มาตรการเชิงเทคนิค รวมถึงมาตรการทางกายภาพ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนที่เกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล ตลอดจนพนักงาน ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง ตัวแทน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถยืนยันได้ว่าเกิดการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นหรือไม่ ซึ่งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องพิจารณารายละเอียดจากข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเมินความเสี่ยง ที่การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

(2) หากระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า มีความเสี่ยงสูง ที่จะกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ให้ผู้ควบคุมข้อมูลดำเนินการ ด้วยตนเอง หรือสั่งการให้ผู้ประมวลผลข้อมูล หรือผู้เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการป้องกัน ระงับ หรือแก้ไข เพื่อให้การละเมิดข้อมูลนั้นสิ้นสุด หรือไม่ให้ส่งผลกระทบเพิ่มเติม โดยทันทีเท่าที่จะทำได้ ซึ่งอาจใช้มาตรการทางบุคลากร กระบวนการ หรือเทคโนโลยีที่จำเป็นและเหมาะสม

(3) เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตาม (1) แล้วเห็นว่า มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกิดการละเมิดขึ้นจริง ผู้ควบคุมข้อมูล ต้องแจ้งเหตุการละเมิดต่อสำนักงาน ภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่ทราบเหตุ หรือเท่าที่จะกระทำได้ ***เว้นแต่การละเมิดนั้น ไม่เสี่ยงต่อการกระทบสิทธิ เสรีภาพของบุคคล***

(4) กรณีที่การละเมิด มีความเสี่ยงสูงต่อการกระทบสิทธิ และเสรีภาพ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แจ้งเจ้าของข้อมูล ฯ และให้แนวทางเยียวยาโดยไม่ชักช้า

(5) ดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อระงับ ตอบสนอง แก้ไข หรือฟื้นฟูสภาพจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว รวมทั้งป้องกันและลดผลกระทบจากการเกิดเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะเดียวกันในอนาคต ซึ่งรวมถึงการทบทวนมาตรการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงระดับ ความเสี่ยงตามปัจจัยทางเทคโนโลยี บริบท สภาพแวดล้อม มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับสำหรับหน่วยงานหรือกิจการในประเภทหรือลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ลักษณะและวัตถุประสงค์ของ

การเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ทรัพยากรที่ต้องใช้ และความเป็นไปได้ในการดำเนินการประกอบกัน

9.3 รายละเอียดและวิธีในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงาน ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องดำเนินการ**แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษร** *หรือแจ้งผ่านโดยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงานกำหนด*

โดยในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูล ส่วนบุคคลต้องระบุสาระสำคัญดังต่อไปนี้เท่าที่จะสามารถกระทำได้ (1) ข้อมูลโดยสังเขปเท่าที่จะสามารถระบุได้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาจบรรยายถึงลักษณะและจำนวน (records) ของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด

(2) ชื่อ สถานที่ และวิธีการติดต่อของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กรณีที่มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือชื่อ สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อผู้ควบคุมข้อมูล ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานและให้ข้อมูลเพิ่มเติม

(3) ข้อมูลผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการละเมิดนั้น

(4) ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือจะใช้เพื่อป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือเยียวยาความเสียหาย โดยอาจใช้มาตรการทางบุคลากร กระบวนการ หรือเทคโนโลยี หรือมาตรการอื่นใดที่จำเป็นและเหมาะสม

9.4 ระยะเวลาในการแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่ทำให้แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลล่าช้ากว่าเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุ ไม่ว่าจะเกิดจากการตรวจสอบข้อมูลในเบื้องต้น การดำเนินการป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็น หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ ผู้ควบคุม ข้อมูลส่วนบุคคลอาจขอให้สำนักงานพิจารณายกเว้นความผิดจากการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ล่าช้าได้ ***โดยให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลชี้แจงเหตุผลความจำเป็นและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดง ให้เห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่ทำให้แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลล่าช้า โดยจะต้อง แจ้งแก่สำนักงานโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่ทราบเหตุ***

สำนักงานอาจแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลชี้แจงเหตุผลหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมภายหลังได้ และหากสำนักงานพิจารณาแล้วเห็นควรให้ยกเว้นความผิดจากการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ล่าช้า เนื่องจากมีเหตุจำเป็น ให้ถือว่าผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้รับยกเว้นการดำเนินการแจ้ง

เหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานตามกำหนดเวลาในมาตรา 37 (4) การแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานไม่เป็นเหตุยกเว้นหน้าที่หรือความรับผิด ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้นหรือกฎหมายอื่น

9.5 กรณีไม่ต้องแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ อาจยกเอาข้อยกเว้นการแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงาน เพื่อประกอบการพิจารณาได้ **หากผู้ควบคุมข้อมูล ฯ พิสูจน์ได้ว่าเหตุละเมิดนั้น ไม่มีความเสี่ยงที่จะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล** ซึ่งรวมถึงกรณีที่ข้อมูลส่วนบุคคลตามเหตุการละเมิดนั้น เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ หรือข้อมูลนั้นไม่อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ เนื่องจากมีมาตรการทางเทคโนโลยี ที่เพียงพอ หรือเหตุอื่นใดที่เชื่อถือได้ ในการยกข้อยกเว้นดังกล่าว ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีหน้าที่ให้ข้อมูลหรือส่งเอกสาร หรือ หลักฐานเกี่ยวกับเหตุที่ควรได้รับการยกเว้น ซึ่งรวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นใด ให้สำนักงานพิจารณา

9.6 เมื่อมีเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แจ้งเหตุการละเมิดแก่สำนักงานแล้วหรืออยู่ระหว่างการเตรียมการเพื่อแจ้งสำนักงาน หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความเสี่ยงอย่างมากที่จะไปมีผลกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งเหตุการณ์ละเมิด ฯ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ **ให้เจ้าของข้อมูล ฯ ที่ได้รับผลกระทบทราบเท่าที่จะสามารถกระทำได้** โดยไม่ชักช้า

(1) ข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(2) ชื่อ สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคล ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงาน เกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(3) แนวทางการเยียวยาความเสียหายของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับมาตรการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือจะใช้เพื่อป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาจใช้มาตรการทางบุคลากร กระบวนการ หรือเทคโนโลยี หรือมาตรการอื่นใดที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึงข้อแนะนำเกี่ยวกับมาตรการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอาจดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือเยียวยาความเสียหาย

9.7 ในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับผลกระทบทราบ หากโดยสภาพไม่สามารถดำเนินการแจ้งเป็นรายบุคคลเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เนื่องจากไม่มีวิธีการติดต่อ หรือโดยเหตุจำเป็นอื่นใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจแจ้ง เหตุการละเมิดแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นกลุ่ม หรือแจ้งเป็นการทั่วไปผ่านสื่อสาธารณะ สื่อสังคม ออนไลน์ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับผลกระทบ หรือบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงการแจ้งดังกล่าวได้ การแจ้งเหตุการณ์ละเมิดต่อเจ้าของข้อมูล ฯ เป็นกลุ่ม หรือแจ้งเป็นการทั่วไป ต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

9.8 หลักการประเมินความเสี่ยงสำหรับการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ว่ามีความเสี่ยงต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพียงใด ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ อาจพิจารณาจากปัจจัย ดังต่อไปนี้

(1) ลักษณะ ประเภทของการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(2) ลักษณะ ประเภทของข้อมูล ฯ ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด

(3) ปริมาณของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด ซึ่งอาจพิจารณาจากจำนวนเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลหรือจำนวนรายการ (records) ของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด

(4) ลักษณะ ประเภท หรือสถานะของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงข้อเท็จจริงว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ประกอบด้วยผู้เยาว์ ผู้พิการ ผู้ไร้ความสามารถ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลเปราะบาง (vulnerable persons) ที่ขาดความสามารถในการ ปกป้องสิทธิและประโยชน์ของตนเนื่องจากข้อจำกัดต่าง ๆ ด้วยหรือไม่เพียงใด

(5) ความร้ายแรงของผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจากการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และประสิทธิผลของมาตรการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้ หรือจะใช้เพื่อป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือเยียวยาความเสียหายต่อการบรรเทาผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(6) ผลกระทบในวงกว้าง ต่อธุรกิจหรือการดำเนินการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือต่อสาธารณะจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(7) ลักษณะของระบบการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด และมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งที่เป็นมาตรการเชิงองค์กร และมาตรการเชิงเทคนิค รวมถึงมาตรการทางกายภาพ

(8) สถานะทางกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลว่าเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล รวมทั้งขนาดและลักษณะของกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

สำหรับหลักเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงนั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้จัดทำคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ประกาศไว้ในกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประชาชนทั่วไปรวมทั้งหน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าเยี่ยมชมและดำเนินการตามตัวอย่างได้

10. บทกำหนดโทษ

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ โทษทางแพ่ง โทษทางอาญา และโทษทางปกครอง

10.1 ความรับผิดทางแพ่ง ผู้กระทำละเมิด จงใจ หรือประมาทเลินเล่อต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม

10.2 ความรับผิดทางอาญา

(1) การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนโดยมิชอบ

(2) ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นแล้วนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่นโดยมิชอบ

โทษสูงสุดจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล กรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบ ในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นอาจต้องร่วมรับผิดในความผิดอาญาที่เกิดขึ้น

10.3 ความรับผิดทางปกครอง ต้องชำระค่าปรับไม่ว่าจะเกิดจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อ โทษปรับสูงสุด 5 ล้านบาท โดยปัจจุบันการลงโทษจะเป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

11. กรณียกเว้นไม่บังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 4

ตามมาตรา 4 (4) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึงคณะกรรมาธิการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าวซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมาธิการ แล้วแต่กรณี

จากกรณีดังจะเห็นได้ว่ามีการยกเว้นไม่บังคับใช้กฎหมายกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการเมือง แต่อย่างไรก็ตาม เป็นเพียงการยกเว้นให้กับหน่วยงานและบุคคลที่กำหนดไว้ เช่น ผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมาธิการ เท่านั้น ไม่ได้ทำการยกเว้นให้กับพรรคการเมือง พรรคการเมืองยังคงต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

แต่หากพระราชบัญญัติประกอบพรรคการเมืองได้กำหนดเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้ปฏิบัติไปตามนั้น หากไม่มีการบัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ พรรคการเมืองต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กรณีที่มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะเช่น มาตรา 5 วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 มีหลักเกณฑ์บัญญัติไว้เฉพาะในการดูแลความคิดเห็นทางการเมือง

“ให้สำนักงานมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มิได้มีผลเป็นการเปิดเผยถึงตัวบุคคล ผู้ลงคะแนนเลือกตั้งเป็นการเฉพาะและมิได้ห้ามเปิดเผยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้”

นอกจากนี้พรรคการเมืองยังต้องระมัดระวังข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว เช่น การตรวจสอบคุณสมบัติสมาชิก ประวัติอาชญากรรม และความคิดเห็นทางการเมือง โดยต้องดูแลและระมัดระวังเป็นพิเศษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

2.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในพรรคประชาธิปัตย์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ความเป็นสถาบันการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์

พรรคประชาธิปัตย์ ถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นผู้รวบรวมจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ของเจ้าหน้าที่พรรค และสมาชิกพรรค

ซึ่งต้องดำเนินการรวมรวบจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในความดูแลให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีอำนาจควบคุมหรือตัดสินใจนำเอาข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ตามอำนาจที่กฎหมาย

กำหนด ทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองอื่น ๆ

พรรคประชาธิปัตย์ ประวัติก่อตั้งโดยพันตรีควง อภัยวงศ์ เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2489 แต่พรรคถือว่าวันที่ 6 เมษายน ซึ่งตรงกับวันจักรีเป็นวันก่อตั้งพรรค โดยเป็นพรรคที่มีแนวคิดทางการเมืองแบบอนุรักษ์นิยมและกษัตริย์นิยม ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 88,227 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 6 มิถุนายน 2566) ปัจจุบันกรรมการบริหารพรรคและหัวหน้าพรรคอยู่ระหว่างการจัดตั้งใหม่

พรรคการเมืองนั้น เป็นสถานที่ที่บุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองและความเห็นทางการเมืองในทิศทางเดียวกัน รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ดังนั้น พรรคการเมืองจึงสถานที่ที่รวบรวมความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวเอาไว้ จึงต้องมีการรักษาดูแลความปลอดภัยของข้อมูล ความหมายของพรรคการเมืองนั้นสอดคล้องกับความเห็นของนักวิจัยหลายท่าน ได้แก่

วรเจตน์ ภาคีรัตน์ (2554) กล่าวว่า พรรคการเมือง คือ กลุ่มของประชาชนที่มีการรวมตัวกันอย่างชัดเจนและเป็นระบบ *โดยมีวัตถุประสงค์แสดงออกซึ่งเป้าหมายและอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านกลไก* ทางรัฐสภาและเข้าร่วมในการเลือกตั้งเพื่อให้มีผู้แทนไปแสดงออกซึ่งเป้าหมายและอุดมการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ โดยการรวมตัวกันดังกล่าวไม่ใช่การรวมตัวกันชั่วคราว แต่เป็นการรวมตัวที่มีความมุ่งหมายให้มีระยะเวลายาวนาน อย่างน้อยที่สุด ก็เพื่อที่จะมีผู้แทน ในสภาผู้แทนราษฎร

อรรถสิทธิ พานแก้ว และนางณัชชาภัทร อมรกุล (2564) กล่าวว่า ในความหมายพื้นฐานของพรรคการเมืองที่ระบุว่า *พรรคการเมืองเป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีความคิด ความเห็นทางการเมืองและนโยบายด้านสังคมและเศรษฐกิจที่คล้ายกันมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ*

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2541) กล่าวว่า พรรคการเมืองเป็น*กลุ่มบุคคลซึ่งมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันในลัทธิการเมือง* เศรษฐกิจสังคม และผลประโยชน์อื่น ๆ

ชัยวัฒน์ วีรานันท์ (2535) กล่าวว่า เหตุที่ใช้ชื่อ “ประชาธิปัตย์” นั้น ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้เป็นผู้บัญญัตินามตามเจตนารมณ์ของนายควง อภัยวงศ์ ที่กล่าวถึงพรรคเดโมแครท และพรรครีพับลิกันของสหรัฐอเมริกา ซึ่งนัยในขณะนั้น พรรครีพับลิกันเป็นพรรคที่ค่อนข้างไปทางข้างนายทุน ส่วนเดโมแครทค่อนมาทางคนยากจน คำว่า “ประชาธิปัตย์” จึงมีที่มาจากคำว่า “เดโมแครท” และมีความ

หมายถึง ประชาผู้ทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย และประชาชนนั้นหมายถึงประชาชนคนยากจนอันเป็นส่วนข้างมากของสังคม

ปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์ มีการทำงานและบริหารงานเกี่ยวกับการคุ้มครองส่วนบุคคล โดยแบ่งเป็นการกำหนดนโยบายและทิศทางการปฏิบัติงานจากผู้บริหารระดับสูง จากนั้นหัวหน้างานจะรับเอานโยบายมาสื่อสารต่อผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ดำเนินการและควบคุมดูแลการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

การทำงานแผนกสมาชิกพรรคจะเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกพรรคโดยตรง ทั้งข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป และข้อมูลส่วนบุคคลที่ความอ่อนไหว โดยในแผนกดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น 5 ท่าน (รวมหัวหน้างานแล้ว)

โดยแผนกสมาชิกพรรค ได้อธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกไว้ดังนี้

การเก็บข้อมูลแบ่งเป็นสองประเภท

1. การสมัครสมาชิกเริ่มจากการกรอกข้อมูลส่วนบุคคลลงในกระดาษ และทำการจัดเก็บ ถ้าเป็นกรณีสมัครจากสาขาต่างจังหวัด จะส่งเป็นไฟล์สแกนเก็บไว้ที่ส่วนกลาง ต้นฉบับให้สาขาเก็บใบไว้

2. การนำข้อมูลขึ้น Data บนระบบ Server ที่ ฝ่ายไอทีเขียนโปรแกรมขึ้น ฝ่ายไอทีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว แต่การเข้าถึงข้อมูลนั้นจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

การเก็บข้อมูล (ใบสมัคร) จัดเก็บต้นฉบับใบสมัครไว้ในตู้คอนเทนเนอร์ มีการรักษาความปลอดภัยโดย กุญแจ และจำกัดไม่ให้บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปเด็ดขาด ทั้งบริเวณทางเข้าออกในห้องจัดเก็บมีการติดกล้อง CCTV เพื่อรักษาความปลอดภัยเอาไว้ด้วย

ข้อมูลทั่วไปของผู้สมัครสมาชิก

นาย/นางสาว/นาง/อื่นๆ..... ชื่อ..... นามสกุล.....
ศาสนา..... ☐ สัญชาติไทยโดยการเกิด ☐ สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติซึ่งได้สัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
เลขประจำตัวประชาชน..... วันออกบัตร..... วันหมดอายุ.....
เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ..... อายุ.....ปี
ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่..... หมู่บ้าน.....ซอย.....
ถนน..... หมู่ที่..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....
เบอร์โทรศัพท์ (มือถือ) ..... เบอร์โทรศัพท์ (บ้าน) .....
E-mail ..... ID Line .....

ข้าพเจ้ามีความประสงค์สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ประเภท

☐ รายปี (ชำระค่าบำรุงพรรคจำนวนยี่สิบบาทถ้วน)
☐ ตลอดชีพ (ชำระค่าบำรุงพรรคจำนวนสองร้อยบาทถ้วน)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า เงินค่าบำรุงพรรคเป็นเงินของข้าพเจ้าจริงและข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24 แห่ง พรป. ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 (รายละเอียดด้านหลังใบสมัคร)

ข้าพเจ้ายินยอมให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคมีอำนาจตรวจสอบเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ของข้าพเจ้าที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐได้

ลงนาม.....ผู้สมัคร
(.....)

สำหรับเจ้าหน้าที่

ข้าพเจ้านายทะเบียนสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ได้พิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติแล้วเห็นว่ามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24 แห่งพรป.ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ตามที่ผู้สมัครรับรอง

ลงนาม .....
(.....)
นายทะเบียนสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

เลขประจำตัวสมาชิกพรรค .....
วัน เดือน ปี ที่เป็นสมาชิก .....

ภาพที่ 1 (ตัวอย่างใบสมัครสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์)

การทำลายเอกสารใบสมัครและข้อมูลต่าง ๆ มีการแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งในการทำลาย

สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ของพรรคที่เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล มีด้วยกันทั้งหมด 11 ท่าน มีแผนกสมาชิก 5 ท่าน แผนกไอที 2 ท่าน และแผนกสาขา 4 ท่าน

พรรคประชาธิปัตย์ มีแนวคิดการแบ่งองค์ประกอบองค์การ สอดคล้องกับ แนวคิดของ KATZ & KAHN โดยมีการแบ่งองค์ประกอบดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูง กำหนดนโยบาย ทิศทางในการทำงาน กลยุทธ์ ติดตามและควบคุมผลการดำเนินการขององค์การโดยรวม

2. นักบริหารระดับกลาง รองลงมาในองค์การ ทำหน้าแปลงนโยบายหรือเป้าหมายขององค์การเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ไปสู่ผู้ปฏิบัติ ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อม ระหว่างระดับสูงกับผู้ปฏิบัติงาน

3. ผู้บริหารระดับต้น ทำหน้าที่ในการควบคุมดูและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์การติดตามให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ

2.3.2 การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 นั้น เป็นกฎหมายใหม่ในสังคมไทย ดังนั้นแม้จะมีต้นแบบมาจากกฎหมาย General Data Protection Regulation (GDPR) ที่มีความน่าเชื่อถือและมีรากฐานการพัฒนามาอย่างยาวนานจนครอบคลุมในหลายมิติ ทั้งประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องก็มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเนื่องจากมีระยะเวลาในการบังคับใช้มายาวนาน แต่ด้วยประเทศไทยและสหภาพยุโรปนั้นยังคงมีความแตกต่างกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ การเมือง และความรู้ความเข้าใจของหลักการหรือแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้หน่วยงานในประเทศไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องยังคงต้องปรับตัว เพื่อที่จะบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในความดูของตนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ บริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพนั้นคือ “สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้ความดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Ministry of Digital Economy and Society)

เป็นหน่วยงานที่คอยให้ความรู้และคำแนะนำในการดำเนินการตามกฎหมายแก่หน่วยงานองค์การ และประชาชนทั่วไป เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีประสิทธิภาพสูงสุด

โดยในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อำนวยความสะดวกเผยแพร่แนวทาง คู่มือ และแนวปฏิบัติให้หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้นำมายึดเป็นแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย

(1) หมวดแนวทาง ได้แก่

1.1 แนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2565

1.2 แนวทางการดำเนินการในการแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2565

(2) หมวดคู่มือ ได้แก่

2.1 คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เวอร์ชั่น 1.0 เผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565

2.2 คู่มือ PDPA สำหรับประชาชน เผยแพร่เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2565

2.3 คู่มือ PDPA สำหรับผู้ประกอบการ SMEs เผยแพร่เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2565

(3) หมวดแนวปฏิบัติ

3.1 แนวปฏิบัติสำหรับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล: กรณีศึกษาจากข้อหารือเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เผยแพร่เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวมาจากข้อสอบถามในกรณีต่าง ๆ ว่าควรนำกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้อย่างไรบ้าง ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะได้เห็นการใช้กฎหมายฉบับนี้ในแง่มุมต่าง ๆ และสามารถพัฒนากฎหมายให้มีความครอบคลุมเพิ่มขึ้นในอนาคต

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548) นิยามการบริหารจัดการว่า เป็นการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และหรือบุคคล ที่เกี่ยวกับคน สิ่งของ หน่วยงาน ในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบาย อำนาจหน้าที่ คุณธรรม สังคม การวางแผน การจัดองค์การ ทรัพยากรมนุษย์ การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน งบประมาณ ซึ่งทั้งหมดรวมเรียกว่า PAMS-POSDCoRB

พวงสุรีย์ วรคามิน (2554) กล่าวไว้ว่า การบริหาร คือ กิจกรรมที่มีการร่วมมือกันทำอย่างเป็นระบบ โดยมีบุคคล ร่วมมือกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

เฮอร์เบิร์ต เอ ไซมอน (Herbert A. Simon) บิดาแห่งทฤษฎีการตัดสินใจ นิยามไว้ว่า “การบริหาร ก็คือการตัดสินใจนั่นเอง” โดยการตัดสินใจที่ดี จะต้องมาจากข้อมูลที่ครบถ้วน และการมีทางเลือกที่ถูกต้อง จะต้องมีขั้นตอนของการตัดสินใจที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นตอน

โดยขั้นตอนที่สำคัญของการตัดสินใจนั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การพิจารณาถึงปัญหาในขั้นตอนแรก ก็คือนักบริหารที่เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการตัดสินใจจะต้องสามารถระบุให้ทราบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2. การพิจารณาค้นหาทางเลือก ทางเลือกในการแก้ปัญหา อาจจะมีหลายทางที่เราสามารถนำมาแก้ไขปัญหาได้ เราจะต้องนำมาพิจารณาให้หมด เพราะจะทำให้เรามีทางเลือกที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. การประเมินผลทางเลือก คือ การทำการพิจารณาหาทางเลือกแต่ละทางว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไรบ้าง ในขั้นตอนของการประเมินผลทางเลือก ถ้าจะให้ดีควรที่จะนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาช่วยในการประเมินผลทางเลือกด้วย เพราะจะทำให้การตัดสินใจเลือกทางเลือกทำได้ง่ายขึ้น

4. การตัดสินใจเลือกทางเลือก และการนำทางเลือกไปปฏิบัติ เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และนำไปปฏิบัติเพื่อที่จะแก้ไขปัญหา แล้วตรวจสอบประสิทธิผลของการนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ จากข้อมูลย้อนกลับ ของกระบวนการในการตัดสินใจ

สามารถสรุปได้ว่า การจัดการหรือการบริหารนั้นหมายถึง การจัดการและการบริหารองค์การที่มีการทำงานตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยเป็นการร่วมมือกันกระทำการต่าง ๆ จากมนุษย์ซึ่งรวมกันเป็นกลุ่ม เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายขององค์การ ให้มีประสิทธิภาพโดยต้องทำความเข้าใจสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์การของตนเอง และค้นหาทางเลือกในการการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมจากการใช้ทรัพยากรที่มี รวมทั้งการหาทรัพยากรเพิ่ม จากนั้นต้องทำการตัดสินใจดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ดังนั้นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในองค์การ หรือในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชนนั้นต่างมีวัตถุประสงค์ที่จะทำการดูแลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความดูแลของตนให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถแก้ไขสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยอาศัยทรัพยากรที่ตนมี ได้แก่ ตัวบทกฎหมายซึ่งบัญญัติหน้าที่หรือสิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 บุคลากรในหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง งบประมาณ และ วัสดุหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

2.3.3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแนวคิดในการบริหารตามหลักการ 4M's

ไตรรัตน์ จงจิตร (2546) กล่าวว่า หลักการ 4M's ได้แก่ ด้านบุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การปฐมนิเทศ การบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เป็นผู้จัดหาและใช้ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า บุคลากรจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้การดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีคุณภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนการเงินของโรงเรียนที่จัดทำขึ้น โดยการกำหนดรายรับ-รายจ่าย ของโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ เพื่อจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การจัดสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน โดยมีระบบการจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งมีการบริหารและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบการบริหารวัสดุอุปกรณ์ที่ดี จะนำไปสู่การบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพทำให้การใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดคุณค่าตรงกับความต้องการของผู้บริหาร ครูและนักเรียน

ด้านการจัดการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคล ร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกตั้งแต่ บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรม เพื่อให้เกิดค่านิยมเป็นไปตามที่สังคมต้องการ โดยมีการจัดการที่ควบคุม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อบุคคล โดยอาศัยทรัพยากร เทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ จะทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีคุณภาพและนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีและการสื่อสารตามเป้าหมายที่วางไว้

กนกวรรณ บุญยงค์ (2561) ได้สรุปในความสำคัญของ 4 M ไว้ว่า

1) Man คือ การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

2) Money คือ การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3) Materials คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน ว่าจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด

4) Management คือ การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

สุพิชญ์กฤตา พาณิชกิจโรจน์ (2563) สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่

1) บุคลากร (Man) หมายถึง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการละเมิดเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนมีจำนวนเพียงพอสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

2) งบประมาณ (Money) หมายถึง งบประมาณสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุงบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการละเมิดเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย

3) วัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials) หมายถึง วัสดุในการดำเนินงาน ได้แก่ เครื่องมือ ยานพาหนะ หรือ เทคโนโลยีและช่องทางต่าง ๆ ในการติดต่อประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการละเมิดเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย

4) การบริหารจัดการ (Management) หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารซึ่งคำนึงถึงบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารงานภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการละเมิดเครื่องหมายการค้าภายในประเทศไทย รวมถึงแผนงานนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในองค์กร

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า คำนิยามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์เกิดจาก ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ปัญหาในการบริหารจัดการ ดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man) หมายถึง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนมีจำนวนเพียงพอสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

ทฤษฎีการพัฒนาองค์การ (Organization Development : OD) ในส่วนค่านิยมและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาองค์การ (O.D. Values and Objectives) ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับมนุษย์ โดยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของมนุษย์ มีหลักการที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญกับคน (Respect for people) หมายถึง การที่จะพัฒนาองค์การได้ดีนั้นจะต้องเห็นความสำคัญของคน

2. การไว้เนื้อเชื่อใจและการสนับสนุน (Trust and Support) หมายถึง การทำงานที่ดีนั้นจะต้องมีการเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย อย่างไว้เนื้อเชื่อใจและสนับสนุนการทำงานของกันและกันเสมอ

3. ความเท่าเทียม (Power Equalization) หมายถึง องค์การความมีการกระจายอำนาจแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเหมาะสม โดยไม่ยึดถือแต่เพียงอำนาจตามสายบังคับบัญชาจนเกิดการควบคุมที่ตึงเครียดเกินไป

4. การเผชิญหน้ากับปัญหา (Confrontation) หมายถึง การแก้ไขปัญหาจากการทำงานต่าง ๆ ต้องเดินหน้าแก้ไขปัญหาโดยไม่ทำการหลบหลีก หรือประวิงเวลาในการแก้ไขปัญหา

5. การเน้นการมีส่วนร่วมของคน (Participation) หมายถึง ต้องมีการให้ความสำคัญกับบุคคลหรือพนักงานในองค์การ และเชื่อมั่นว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงไปทิศทางที่ดีขึ้นได้นั้นจะสำเร็จได้โดยพนักงาน

ดังนั้นหากเกิดปัญหาด้านบุคลากรแล้ว ย่อมทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารจัดการมีอุปสรรคได้ เช่น ปัญหาในด้านความรู้ของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร รังษีธรรมปัญญา (2564) ที่พบว่า ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการรับรู้ถึงความน่าเชื่อถือของธุรกิจ

(2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money) หมายถึงงบประมาณสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุงบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

ดังนั้นหากเกิดปัญหาด้านงบประมาณแล้ว ย่อมส่งผลกระทบไปถึงปัญหาด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของทั้งองค์การได้

(3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials) หมายถึงวัสดุในการดำเนินงาน ได้แก่ เครื่องมือ เทคโนโลยี ตัวบทกฎหมายสื่อการเรียนการสอน และ ช่องทางต่าง ๆ ในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

สำหรับปัญหาด้านตัวบทกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 อาจจะมีเนื้อหาบางส่วน ที่ยังไม่มีความชัดเจนและต้องอาศัยการตีความซึ่งยังมีความไม่แน่นอนในบางประเด็น จากการค้นคว้าข้อมูลทางเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่าปัจจุบันมีปัญหาดังต่อไปนี้

สันทนา อิศรเสนา ณ อยุธยา (2565) พบว่า บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่อง คำนิยาม ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิและหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ

นางสาวสุธิตินันท์ ศรีราษฎร์ (2561) พบว่า การขอความยินยอมโดยชัดแจ้งตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้กำหนดเกี่ยวกับการให้ความยินยอมที่ต้องปรากฏการกระทำ (Affirmative act) ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล นอกจากนี้พระราชบัญญัติดังกล่าวนั้นขาดองค์ประกอบเรื่องความเฉพาะเจาะจง (Specificity) ของความยินยอม ซึ่งอาจส่งผลให้การขอความยินยอมในลักษณะกว้าง ๆ (Broad Consent) รวมถึงการแจ้งวัตถุประสงค์โดยรวมก็เป็นการขอความยินยอมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ความยินยอมที่เฉพาะเจาะจงนั้นสร้างขอบเขตที่แน่นอนเกี่ยวกับความยินยอม

นางสาวอธิพร สิทธิธีรรัตน์ (2558) พบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... ยังมิได้ครอบคลุมไปถึงเทคโนโลยีในปัจจุบัน คือ ข้อมูล Mac Address หรือ IP Address ข้อมูล Pseudonymous ข้อมูลไบโอเมตริก (Biometric) การทำ Profiling รวมถึงการตัดสินใจโดยระบบอัตโนมัติ และสิทธิในการโอนข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ต้องอาศัยการตีความร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... เพื่อให้ครอบคลุมถึงเทคโนโลยีเหล่านี้

นางสาวณภัทร์กมล ศรีสกุลภิญโญ (2563) พบว่า การตีความข้อยกเว้นความยินยอมฐานผลประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย มีความอ่อนไหวในการใช้งาน ต้องตีความตามองค์ประกอบความรับผิดทางอาญา

ข้อยกเว้นในการขอความยินยอมไม่มีความชัดเจนในขอบเขตการใช้งานข้อมูลส่วนบุคคลจึงนำไปสู่ความเสี่ยงในการทำผิดกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ดร.สุพัตรา แผนวิชิต (2564) พบว่า ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข้อจำกัดด้านการจัดเก็บและเชื่อมโยงฐานข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 โดยกำหนดเพิ่มส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กำหนดหลักเกณฑ์การเชื่องโยงข้อมูล การจัดทำบัญชีรายการข้อมูล (Data Catalog)การวิเคราะห์ข้อมูลแนวโน้มอาชญากรรม รวมถึงให้หน่วยงานภาครัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับภาคเอกชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้

นางสาวญาณิศา ยอดประเสริฐ (2565) พบว่ากรณีของสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นบุคคลสาธารณะที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะของประเทศจึงต้องถูกตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน แม้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดหน้าที่และอำนาจไว้แต่ก็ถูกนำข้อมูลส่วนบุคคลมาประมวลผลในเรื่องที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจเช่นกัน ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 4 มีข้อยกเว้นที่ไม่นำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้กับกิจกรรมสื่อมวลชนตาม (3) และกิจกรรมของสภาตาม (4)

ณฐพร วิริยะลัพภะ และธเนศ สุจารีกล (2563) หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการในการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าและลูกจ้างเป็นภาระอย่างมากนับแต่กระบวนการบันทึกที่ใช้เทคนิคมีความซับซ้อน และมีความเสี่ยงที่ต้องรับผิดตามกฎหมาย ดังนั้นกิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กจำเป็นต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านกฎหมายและเทคนิคเพื่อให้คำปรึกษาในกระบวนการบันทึกแม้ว่ากฎหมายจะมีบทบัญญัติผ่อนปรนให้แก่กิจการขนาดเล็กก็ตาม แต่บทบัญญัติบางส่วนยังคงมีปัญหาในวลีที่ไม่มีความชัดเจน เช่น กิจการขนาดเล็ก “อาจได้รับการยกเว้น” จากหน้าที่ดังกล่าวและผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่บันทึกเพียงข้อมูลซึ่ง “มีความเสี่ยง” ที่จะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไรก็ ตามปัญหาอาจเกิดจากวลีที่ว่า “อาจได้รับยกเว้น” และ “มีความเสี่ยง” มีความหมายอย่างไร ซึ่งความไม่ชัดเจนของวลี ทั้งสองดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่แน่นอน และความกังวลกับบุคคล

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยเหตุดังกล่าวผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าบทบัญญัติบางส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งวลีทั้งสองข้างต้นควรได้รับการแก้ไขให้มีความชัดเจน เพื่อให้การตีความกฎหมายเป็นไปในทางเดียวกัน

จากปัญหาทางด้านกฎหมายดังกล่าวสรุปได้ว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับการตีความเนื่องจากบทบัญญัติไม่ชัดเจนและการบันทึกกิจกรรมในการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลเป็นภาระอย่างมากเนื่องจากกระบวนการบันทึกใช้เทคนิคที่มีความซับซ้อน

(4) ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management) หมายถึงการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานใด ๆ ของพรรคประชาธิปัตย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยการ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

2.4 แนวคิดเรื่องการพัฒนา

ภายใต้สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในปัจจุบันที่กล่าวดังข้างต้นนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพทางด้านบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลให้ดียิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

เตือนใจ ดลประสิทธิ์ (2552) ได้กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติงาน และสร้างความเจริญงอกงามแก่บุคลากร อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น การให้การฝึกอบรมและพัฒนา การให้แรงจูงใจและการสร้างค่านิยมที่ดีในการทำงานเป็นต้น

สุธาริณี วงค์ใหญ่ (2563) ได้กล่าวว่า การพัฒนาองค์การหมายถึง ความพยายามในทุกวิถีทางที่จะใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาขององค์การและการฟื้นฟูองค์การเพื่อพัฒนาความสามารถขององค์การที่จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์ที่องค์การได้วางไว้

ชัยวุฒิ ครุฑมาศ และคณะ (2564) ได้กล่าวว่า แนวคิดการพัฒนาในที่นี้หมายถึงแนวทางในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม ตั้งแต่ระดับบุคคล สถาบันไปจนถึงระดับสังคม จากลักษณะที่สังคมเคยเป็นอยู่ให้ก้าวไปสู่การเป็นสังคมตามแบบอย่างที่ควรจะเป็นหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม

จากความหมายของการพัฒนาจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาเป็นการปรับปรุงแก้ไขทุกกระบวนการให้ให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพขององค์การเพื่อความก้าวหน้าขององค์การ และทำให้องค์การดีขึ้นทันสมัยกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้การพัฒนาทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีดังต่อไปนี้

(1) ทฤษฎีความทันสมัย (Modernization Theory) รูปแบบการพัฒนาแบบทันสมัยนี้ จะสามารถเห็นผลได้อย่างชัดเจนและมีความเป็นรูปธรรมสูง แนวคิดทฤษฎีนี้ คือการที่จะพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลให้มีประสิทธิเพิ่มขึ้นมีความทันสมัยทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกนั้น ต้องมีการดำเนินการทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมือง ความรู้สึกนึกคิด และความรู้ของคนในสังคมจะขาดด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้

(2) ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์ เคทซ์ และโรเซนวิกส์ (Katz and Rosenzweig) มุ่งเน้นการบูรณาการทฤษฎีและแนวความคิดต่าง ๆ รวมทั้งปรับปรุงพฤติกรรมจัดการตามสถานการณ์ เฉพาะอย่างที่เกิดขึ้นในองค์การ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะตามสถานการณ์นั้น ๆ

การพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลนั้น จากการค้นคว้างานวิจัยและทฤษฎีได้ข้อสรุปว่า การจะพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีประสิทธิที่ดีขึ้นตอบโจทย์วัตถุประสงค์ขององค์การนั้น

1. ต้องมีการพัฒนาสนับสนุนบุคลากร

2. วัสดุและเครื่องมือ เช่น สำหรับการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถขององค์การ

3. โดยจะต้องมีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ

4. องค์การยังต้องมีความพร้อมในเชิงบริหารจัดการที่สามารถจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆที่มีความเฉพาะอย่างการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้

2.5 กรอบดำเนินการวิจัย

กรอบดำเนินการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยเขียนขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 โดยได้เขียนกรอบแนวคิดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งจะนำไปสู่บทสรุปดังนี้

1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยสามารถทำความเข้าใจได้จากกฎหมาย ระเบียบวิธี นโยบาย แนวทางการปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสำคัญจากบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ วิธีการดำเนินการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานเอกชนซึ่งค้นพบได้จากข้อมูลสำคัญจากบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ โดยสามารถทำความเข้าใจได้จากแนวคิด 4M งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการและข้อมูลสำคัญจากบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการสัมภาษณ์

3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรค โดยสามารถทำความเข้าใจได้จากแนวคิดการพัฒนาองค์การ และบทสรุปจากการวิเคราะห์ถึงแนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และ บทสรุปจากการวิเคราะห์การบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งจะไปสู่คำตอบของการวิจัย

กรอบดำเนินการวิจัย

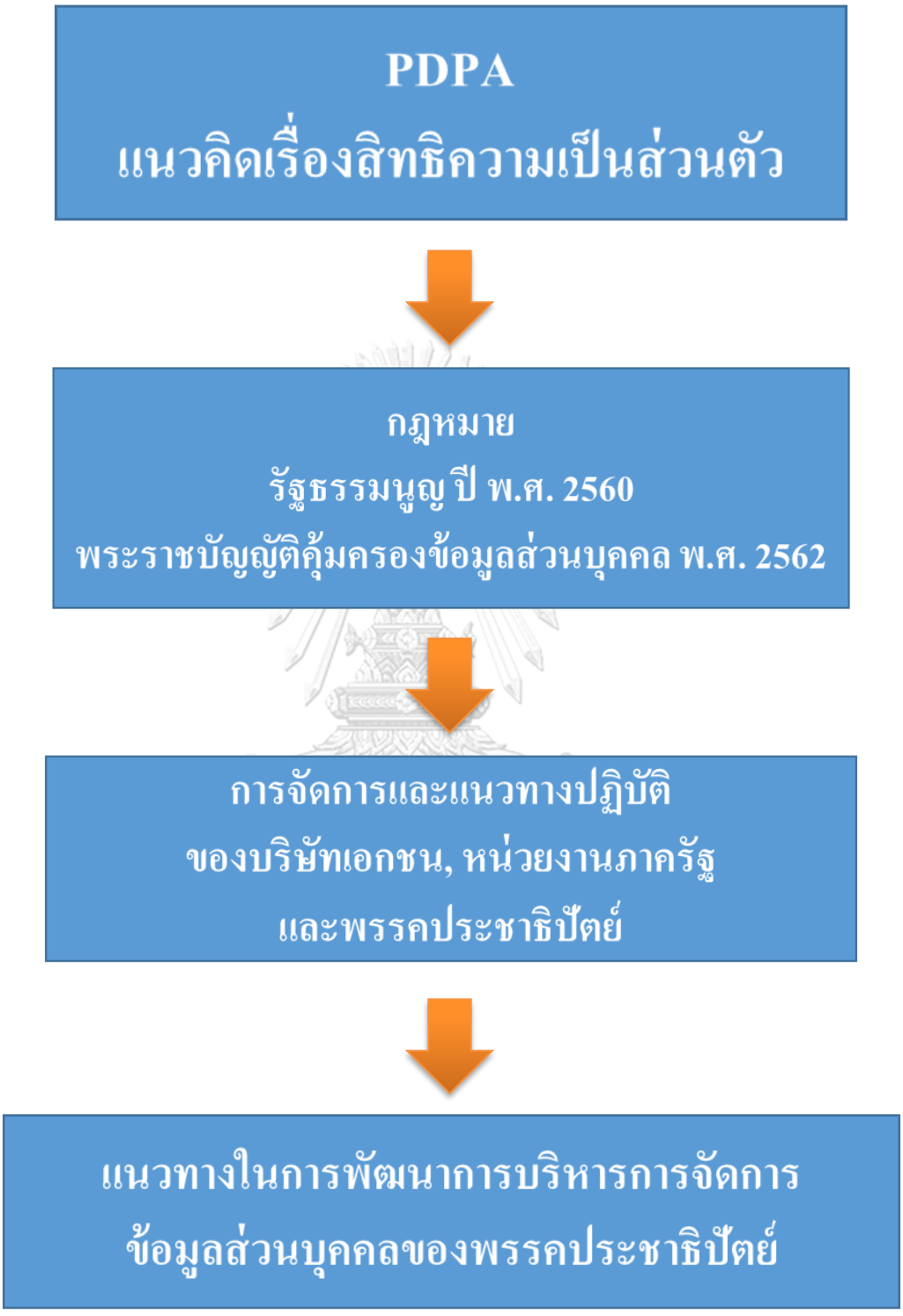

ภาพที่ 2 (กรอบแนวคิดดำเนินการวิจัย)

บทที่ 3

ผลการเก็บข้อมูลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พรรคประชาธิปัตย์ และภาคเอกชน เพื่อเปรียบเทียบหลักการและแนวปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

3.1 ผลการเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

3.3 ผลการศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

3.1 ผลการเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงซึ่งแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 9 คน และใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์

1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้เกณฑ์เลือกจากการที่สำนักเป็นผู้ดูแลด้านนี้โดยตรง เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายได้กำกับดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ภาพรวม ในปัจจุบันว่าการจัดการเป็นอย่างไร

2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ ได้ใช้เกณฑ์เลือกจากการที่ต้องการพัฒนาระบบการจัดการให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ได้ทราบถึงการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลในปัจจุบันของพรรคประชาธิปัตย์

3) กลุ่มองค์กรเอกชน ใช้เกณฑ์เลือกจากการที่องค์นี้เป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่มีการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้มีประสิทธิภาพ และได้ทราบถึงการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้สามารถนำมาเพื่อเปรียบเทียบไปสู่การปรับใช้ต่อไป

ลำดับ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวน
A_1	กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	นิติกร	1 คน
A_2	กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	นิติกร	1 คน
B_1	กลุ่มองค์กรเอกชน	องค์กรเอกชน	ที่ปรึกษากฎหมายอาวุโส	1 คน
C_1	กลุ่มพรรคการเมือง	พรรคประชาธิปัตย์	เจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนสมาชิก	1 คน
C_2	กลุ่มพรรคการเมือง	พรรคประชาธิปัตย์	เจ้าหน้าที่แผนกทะเบียนสมาชิก	1 คน
C_3	กลุ่มพรรคการเมือง	พรรคประชาธิปัตย์	หัวหน้าแผนกทะเบียนสมาชิก	1 คน
C_4	กลุ่มพรรคการเมือง	พรรคประชาธิปัตย์	ผู้อำนวยการพรรค	1 คน
C_5	กลุ่มพรรคการเมือง	พรรคประชาธิปัตย์	กรรมการบริหารพรรค	1 คน
C_6	กลุ่มพรรคการเมือง	พรรคประชาธิปัตย์	นายทะเบียนพรรค	1 คน
รวม				**9 คน**

ตารางที่ 1 (กลุ่มผู้เข้ารับการสัมภาษณ์)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 9 คนประกอบไปด้วย กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 2 คน โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร A เรียงตามลำดับ 1 – 2

กลุ่มองค์กรเอกชน 1 แห่ง จำนวน 1 คน โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร B 1

กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 6 คน โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะแทนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ด้วยตัวอักษร C เรียงตามลำดับ 1 – 6

3.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ผู้วิจัยจะนำเสนอตามประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

จากการรวมรวบข้อมูลทางเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่าปัจจุบันคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีการบริหารจัดการงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้บริการประชาชนดังต่อไปนี้

1) โครงสร้างและบทบาทการทำงานของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 โครงสร้างการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นหน่วยงานที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“อยู่ภายใต้ DE เรารับนโยบายจากรัฐมนตรี ฯ DE ยังไม่ได้แยกออกไป การของบประมาณก็เช่นกัน”

($A_{1,}$ 1 ธันวาคม 2566)

“อยู่ภายใต้กระทรวง DE กำลังจะเป็นลักษณะขององค์การมหาชน”

($A_{2,}$ 1 ธันวาคม 2566)

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น แบ่งโครงสร้างการทำงานออกเป็น 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักบริหารกลาง สำนักกฎหมาย สำนักประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบภายนอก สำนักไอที มีบุคลากรทั้งสิ้นประมาณ 50 คน สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“ในสำนักงาน ฯ ได้แบ่งงานออกเป็น สำนักบริหารกลาง สำนักกฎหมาย สำนักประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบภายนอก สำนักไอที”

“คร่าว ๆ ทราบว่ามีประมาณ 50 กว่าคน”

($A_{1,}$ 1 ธันวาคม 2566)

1.2 บทบาทในการส่งเสริมความรู้ด้านการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลแก่ประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนและองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ปฏิบัติงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันทางสำนักงาน ฯ ได้ทำการเผยแพร่ความรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ในช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์โดยนำเอาพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เข้าใจยาก มาปรับใช้ทำสื่อต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำที่เข้าใจง่ายเพื่อให้ประชาชนและองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับสามารถทำความเข้าใจได้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“สำหรับในส่วนประชาชนทั่วไป อาจจะต้องมีการดำเนินการในลักษณะของการเผยแพร่รายละเอียดที่ทางคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ทางคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้วางแนวทางปฏิบัติเอาไว้ อาจจะต้องส่งเสริมในรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์”

(A_2, 1 ธันวาคม 2566)

ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มของข้อมูลส่วนบุคคล (www.mdes.go.th) ซึ่งได้มีการประชาสัมพันธ์ Infographic สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เอาไว้ สำหรับแนวทางซึ่งทางคณะกรรมการได้ส่งเสริมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ

นอกจากนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นพระราชบัญญัติใหม่ บทบัญญัติของกฎหมายในบางเรื่องจึงยังต้องอาศัยการตีความ ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงต้องทำการตอบข้อหารือต่าง ๆ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปทิศทางเดียวกันซึ่งมีหลักการคล้ายกับการกำหนดกรอบแนวทางการตีความกฎหมายของศาลฎีกา ซึ่งในปัจจุบันช่องทางในการส่งข้อหารือ 1) ส่งข้อหารือทางอีเมลสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2) ทำข้อหารือเป็นหนังสือส่งมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 3) โทรหารือกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้

“โดยส่วนตัวแล้วเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับด้านกฎหมาย ซึ่งจะมีเรื่องหารือ เรื่องร้องเรียนเข้ามาจำนวนมาก 400-500 เรื่อง เหตุผลหนึ่งที่เข้ามาแล้วใช้ได้ก็มี ใช้ไม่ได้ก็มี คำว่าใช้ได้คือเป็นความผิดที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของ พ.ร.บ.ฉบับนี้ ส่วนที่ใช้ไม่ได้ คือ ไม่ได้อยู่ภายใต้กำกับ หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตามกฎหมายฉบับนี้ ไม่ได้โทษประชาชนแต่เนื่องจากความรู้ความเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปนั้นยังไม่ทั่วถึง ซึ่งสำนักงาน ฯ เอง จะมีหน่วยประชาสัมพันธ์ ก็ได้พยายามเสริมสร้างความรู้ เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน แต่อะไรที่มันใหม่ มันก็ยากและต้องใช้เวลา

เยอะ โดยส่วนตัวทราบว่าขณะนี้ได้มีความพยายามบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกระจายความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ซึ่งช่องทางการร้องเรียน การหารือที่เข้ามายังสำนักงานเกี่ยวกับกฎหมายตัวนี้ ก็พยายามทำให้สะดวกมากขึ้น ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบเพื่อให้มีการร้องเรียนได้ง่ายขึ้น”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

“ข้อหารือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจะมีเข้ามาจาก 2-3 ช่องทางหลัก ทั้งอีเมล หนังสือ หรือโทรศัพท์ประสานขอสอบถามเพิ่มเติม ซึ่งหลัก ๆ ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์จะได้รับมอบหมายให้ดูแลเรื่องหารือที่ได้รับจากอีเมล และหนังสือ”

(A_2, 1 ธันวาคม 2566)

จากที่ได้เกริ่นนำว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 นั้นเป็นกฎหมายใหม่และจากที่ได้รับข้อมูลสำคัญจากผู้ให้ข้อมูล กฎหมายดังกล่าวต้องมีการประมวลผลสัมฤทธิ์ และจัดทำประกาศ หรืออนุบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อขยายความและอธิบายเพิ่มเติม หรือชี้แนะแนวทางสำหรับเรื่องต่าง ๆ เช่น ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 41 (2) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2566 ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565 และโทษตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 มีโทษทางปกครอง ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จะต้องให้การสนับสนุนการจัดทำคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลไว้ดังต่อไปนี้

“ซึ่งจะมีเรื่องการรับเรื่องร้องเรียน ตอบข้อหารือ เรื่องเกี่ยวกับอนุบัญญัติที่ต้องออกตาม พ.ร.บ. ซึ่ง พ.ร.บ.ที่เพิ่งเปิดบังคับใช้ ตาม พ.ร.บ. การประมวลผลสัมฤทธิ์นี้ต้องทำให้เสร็จภายใน 2 ปี หลังจากที่ พ.ร.บ. ... และ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะมีข้อยกเว้นเรื่องบังคับใช้เมื่อปี 2565 อย่างเต็มรูปแบบ จึงทำให้ ปี 2567 ที่จะมีการบังคับอย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ยังมีเรื่องการจัดทำข้อระเบียบภายใน ส่วนงานในเชิงลึกอีกด้าน ก็คือการสนับสนุนคณะกรรมการตาม พ.ร.บ. ซึ่งจะต้องมีคำสั่งทางปกครองให้กับผู้ถูกร้องเรียน เป็นต้น”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

บทบาทดังกล่าวข้างต้นซึ่งได้จากการให้ข้อมูลสำคัญของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่ามีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

นายศิวรักษ์ ศิวโมกษธรรม เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้ระบุถึงหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่า

1. มีหน้าที่จัดทำร่างแผนแม่บทด้านการส่งเสริม และคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการร่างแผนแม่บทและมาตรการแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

3. วิเคราะห์และรับรองความถูกต้องตามมาตรฐาน กลไกการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบและรับรองนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 29 ของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

4. สำรวจ เก็บรวบรวม ติดตามสถานการณ์ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนวิเคราะห์ วิจัย ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ

5. ประสานส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ท้องถิ่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐ เอกชน เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติ ฯ

7. เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนเผยแพร่ ให้ความรู้ แก่หน่วยงานรัฐ เอกชน และประชาชน

8. กำหนดหลักสูตร ฝึกอบรมการทำหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือประชาชนทั่วไป

9. ทำความตกลง ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในกิจการที่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ฯ ตามความเห็นชอบจากคณะกรรมการคุ้มครอง ฯ

10. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ฯ

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครอง ฯ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด

ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2) ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้วิจัยจะนำเสนอสภาพปัญหาที่พบซึ่งได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

(2.1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man)

2.2.1 ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงต่อปริมาณงาน

เนื่องจากปัจจุบันมีข้อหารือเข้ามาที่สำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมากเนื่องจากประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจมากพอ จึงต้องส่งเรื่องหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลให้ปริมาณงานไม่สอดคล้องกับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายหนึ่งได้กล่าวว่า

“ปัญหาหลักคือ เรื่องการมีข้อหารือ ข้อร้องเรียนเข้ามาจำนวนมาก เมื่อปัญหานี้เกิดขึ้นจึงทำให้มีปริมาณงานมากขึ้น”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

ปัญหาหลักในปัจจุบันที่พบจากการเก็บข้อมูล เกิดจากจำนวนข้อร้องเรียนหรือข้อหารือที่มีจำมากเกินไป นอกจากนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานที่เพิ่งก่อตั้ง ทำให้หน้าที่หรือภาระการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายยังไม่ชัดเจนส่งผลให้เสนอขอเพิ่มอัตรากำลังคนได้ยาก ซึ่งปัจจุบันมีการขออัตราเพิ่มได้เพียง 50% เมื่อเทียบกับอัตราที่ต้องการเพิ่มทั้งหมด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายหนึ่งได้กล่าวว่า

“ส่วนปัญหาการจัดการที่พบคือ เรื่องปริมาณของบุคลากร (ไม่เพียงพอ) เพราะว่าหน่วยงานรัฐ หากก่อตั้งมาระยะหนึ่งแล้ว การของบหรือการที่จะทำให้เห็นปัญหาของภาระงานที่มากในการขออัตรากำลังจะทำได้ แต่เนื่องจากอัตรากำลังของสำนักงาน ฯ ภาระงานยังทำให้เห็นได้ไม่ชัดเจน มันมากก็จริง แต่ยังไม่เข้าระบบ ระเบียบได้อย่างเต็มที่ ทำให้มีการเสนออัตรากำลังได้เพียงครึ่งหนึ่ง หรือต่อไปก็อาจจะ 75%”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกท่านหนึ่ง

“ใช่ มันก็ทำให้การตอบ การดำเนินการล่าช้า”

(A_2, 1 ธันวาคม 2566)

จากการกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะท้อนให้เห็นว่าในสถานการณ์ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำลังประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน อันเป็นผลมาจากการที่ข้อร้องเรียน และข้อหารือมีจำนวนมากเกินไป ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งใหม่ สัดส่วนการแบ่งงานหรือหน้าที่ยังไม่ชัดเจนส่งผลให้เกิดความยากลำบากให้การคำนวณสัดส่วนปริมาณงานเพื่อขออัตรากำลังคนเพิ่ม ซึ่งพบว่าปัจจุบันขอเพิ่มได้เพียง 50 % จากปริมาณที่ต้องการทั้งหมดเท่านั้น

2.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคลากร

บุคลากรของสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มาจากหลากหลายที่ทั้งที่เคยเป็นข้าราชการและที่ย้ายมาจากหน่วยงานเอกชนและมารวมตัวกันทำงานในองค์กรดังกล่าวที่มีโครงสร้างการทำงานและโครงสร้างทางตำแหน่งที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งหมด ด้วยความเคยชินของระบบงานที่หลากหลายก่อนเข้ามารวมตัวกัน ทำให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน ซึ่งยังต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัวต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายหนึ่งว่า

“อันนี้ประการที่ 1 ประการที่ 2 คือ สำนักงาน ฯ เป็นหน่วยงานใหม่ กระบวนการ และบุคลากรอาจจะมาจากหลาย ๆ ที่ พอคนมาจากหลายที่ ก็ต้องมาจูนกัน”

(A_2, 1 ธันวาคม 2566)

จากการกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะท้อนให้ถึงความยากลำบากในการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ซึ่งยังไม่มีความเข้มแข็งทางบุคลากรที่เพียงพอ เนื่องจากบุคลากรมาจากหลากหลายหน่วยงาน ทำให้ต้องมีการเรียนรู้และปรับตัวใหม่เพื่อจะได้ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างราบรื่น

(2.2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

งบประมาณนั้นถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นหากไม่มีงบประมาณที่เพียงพอแล้วย่อมส่งผลทำให้มีปัญหาขาดแคลนทรัพยากรอื่นด้วย จากการรวบรวมข้อมูล พบว่าปัจจุบัน ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอนั้นมาจากปัญหาที่งบประมาณไม่เพียงพอ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายหนึ่งกล่าวว่า

“งบประมาณก็คือ เราจ้างคนไม่ได้ เนื่องจากงบประมาณไม่พอ”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

จากการกล่าวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะท้อนให้เห็นว่าปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลยังคงขาดแคลนงบประมาณสำหรับจ้างบุคลากรเพิ่มเติม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2567 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 ซึ่งไม่พบงบประมาณสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานบุคลากรเพิ่ม

(2.3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

2.3.1 ปัญหาตัวบทกฎหมายและการฝึกอบรม

กฎหมายนั้นถือเป็นเครื่องมือการปฏิบัติงานที่สำคัญของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในปัจจุบัน เนื่องจากถือเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติของสำนักงาน นอกจากนี้ตัวบทกฎหมายยังเป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนซึ่งสำนักงานต้อง ใช้กฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นเครื่องมือในการตอบข้อหารือประชาชน ดังนั้นหากตัวบทกฎหมายดังกล่าวยังคงมีปัญหาในการตีความหรือมีบทบัญญัติในบางเรื่องที่ยังไม่ครอบคลุมมากนักจะส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติงานได้ยากลำบาก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“อย่างการทำกฎหมายบ้านเรามันอาศัยฎีกา ที่เคยพิพากษามาก่อนแล้วเป็นแนว แต่กฎหมายฉบับนี้ เริ่มใหม่ ปัญหาใหม่ คำถามใหม่ขึ้นมาหมด ทำให้ต้องวิเคราะห์ หรือวินิจฉัยจากตัวบทเท่านั้น บรรทัดฐานที่เกิดขึ้นอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ปัญหาของการตีความในกฎหมายดังกล่าว ส่งผลให้ประชาชนยังคงมีความสับสน และไม่มีความเข้าใจว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ใช้อย่างไรและใช้กับเรื่องใดบ้าง เช่น จากข้อเท็จจริงที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“อย่างเช่นการนำข้อมูลในคอมพิวเตอร์ (อย่างโพสต์ว่า ไม่ได้เอาข้อมูลส่วนบุคคลแบบจริง ๆ) มันต้องตั้งต้นก่อนว่ามันเป็นการกระทำของผู้ควบคุมข้อมูลกับเจ้าของข้อมูลหรือเปล่า แต่ถ้ามันเป็นบุคคลธรรมดา กับบุคคลธรรมดา มันก็ไม่เข้า พ.ร.บ. ตัวนี้แล้ว เพราะมันไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างเช่น คุณไปดูหมิ่นกันซึ่งหน้า คุณไปนำข้อมูลอันเป็นเท็จ ออกสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มันก็จะไปเข้าอีก พ.ร.บ. นึง (มันไม่ได้เอาข้อมูลส่วนบุคคล อย่างเช่นชื่อนามสกุล เลขบัตร ไปให้คนอื่น อย่างนั้นจะเข้า พ.ร.บ นี้)”

“ไม่เพียงแต่ความเข้าใจที่คาบเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คอม แล้ว ก็ยังมีประเด็นอื่น เช่น การหักกลบลบหนี้ ซึ่งเป็นเรื่องทางแพ่ง ก็ยังเกิดความเข้าใจผิดไปว่าธนาคารทำการหักกลบลบหนี้มาที่สำนักงาน โดยเข้าไปถึงข้อมูลถึงลูกค้า ในบัญชีธนาคาร เป็นต้น ทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้อยู่ในกฎหมายอื่น ถ้าผู้วิจัยคิดว่าอาจจะเป็นอันเดียวที่เป็น พ.ร.บ. คอม ก็มองว่าจะแคบ เพราะในความเป็นจริง จากการทำงานแล้ว จะพบว่ามันกระทบกับกฎหมายอื่นอีกหลายตัว”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่ยังต้องอาศัยการตีความเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปรับใช้ และประชาชนก็ยังไม่มีความเข้าใจเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อมายังเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานที่มีงานล้นมือ เพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานให้กฎหมายมีการนำเอาไปปรับใช้ในทิศทางทางเดียวกันและเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวมากขึ้น สำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงยังต้อง *“จัดทำหลักสูตรและพัฒนาฐานข้อมูลข้อมูลความรู้ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล”* ซึ่งสอดคล้องกับประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2567 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 ซึ่งกำหนดงบประมาณสำหรับการจัดทำหลักสูตรไว้ในลำดับที่ 1 นอกจากนี้ยังมีการกำหนดงบประมาณสำหรับ *“การประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562”* อีกด้วย

(2.4) ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งยังมีภารกิจในหลายด้านที่ต้องบริหารจัดการภายใต้วิกฤตของการปรับตัวทั้งในส่วนของบุคลากรและองค์กรโดยภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“ส่วนเรื่องของการจัดการภายในนั้น ปฏิเสธไม่ได้ว่ามีปัญหา แต่ปัญหาไม่ได้มาจากการบริหารจัดที่ดี แต่ปัญหามาจากการเริ่มต้นจากศูนย์”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกท่านหนึ่ง

“เมื่อคนมาจากหลายที่ ภารกิจ ภาระงานก็หลากหลายเข้ามา มันเป็นองค์กรที่ไม่ใช่รัฐซะทีเดียว แล้วก็ไม่ใช่เอกชนซะทีเดียว ดังนั้นในการปรับตัวก็ค่อนข้างลำบาก ต้องมาจูนกันใหม่”

(A_2, 1 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะท้อนว่า *ระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ยังคงต้องได้รับการพัฒนาต่อไปให้ดียิ่งขึ้น*

สอดคล้องกับ ประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2567 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 ซึ่งกำหนดงบประมาณสำหรับ "ดำเนินการจัดหาระบบบริหารงานทรัพยากรองค์กร งบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุ" ชี้ให้เห็นว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจริงในองค์กรและองค์กรตระหนักว่าจะต้องไปรับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

(2) ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานเอกชนแห่งหนึ่ง

จากการรวมรวบข้อมูลทางเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่าปัจจุบันหน่วยงานเอกชนแห่งนี้ มีการบริหารจัดการงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กรดังต่อไปนี้

1) โครงสร้างและวิธีการทำงานด้านการบริหารจัดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กรนั้น องค์กรเอกชนแห่งนี้ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล (คณะกรรมการ จขบ.) เพื่อดูแลและบริหารจัดการด้านข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กร ซึ่งในคณะกรรมการดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

(1) ประธานเจ้าหน้าที่สายกฎหมาย
(2) ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย
(3) ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับกิจการ
(4) ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกลยุทธ์
(5) ผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศและเทคโนโลยี
(6) ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด

โดยคณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. วางแผนกำหนดนโยบายด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการดำเนินการ ให้กับบริษัทและบริษัทในเครือ เพื่อให้การดำเนินการด้านจัดการข้อมูลส่วนบุคคล เป็นไปตาม พ.ร.บ.คุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล

2. ควบคุม และกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทในเครือ ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล

3. ประสานการทำงานร่วมกับ DPO ของบริษัทในเครือ

4. จัดให้มีช่องทางเพื่อการขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งประสานงานแจ้งเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก กรณีมีเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

5. วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและบริหารจัดการเพื่อแก้ไข/ป้องกันความเสี่ยง และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสม

6. พิจารณาความเสี่ยง ตรวจสอบข้อเท็จจริง/หลักฐานที่เกี่ยวข้อง และให้ความเห็นการชดเชยความเสียหายกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กรณีเกิดเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความเสียหายทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

7. รายงานตรงต่อ ปจบ./ปจธ. และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทในเครือ กรณีพบการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลหรือกรณีที่เกิดปัญหาจากการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

8. นำเสนอแนวทางในการแก้ไขประเด็นปัญหาที่อาจจะขัดแย้งกับ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้คณะกรรมการบริหารระดับกลุ่มธุรกิจ(ECB) / ปจธ. พิจารณาวินิจฉัย/สั่งการ

9. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้กับพนักงานของบริษัทและบริษัทในเครือเพื่อให้พนักงานเห็นความสำคัญของข้อมูลส่วนบุคคลและปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

10. สนับสนุน ติดตาม การดำเนินการระบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ISO 27701 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานกำหนด

โดยคณะกรรมการดังกล่าวต้องประชุมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อมอบ ทบทวนและอนุมัตินโยบาย และให้ฝ่ายกฎหมายนำเอานโยบายต่าง ๆ ไปนำเสนอต่อในที่ประชุมรวมของทุกบริษัทในเครือ เพื่อทำการสื่อสารและชี้แจงให้แต่ละบริษัทดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

ในปัจจุบันมีบริษัทในเครืออยู่จำนวน 48 บริษัท แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มธุรกิจได้แก่ กลุ่มธุรกิจศูนย์การค้า กลุ่มธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว กลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มธุรกิจกอล์ฟ กลุ่มธุรกิจอาหาร กลุ่มธุรกิจประมูล กลุ่มศูนย์สนับสนุนองค์กร

การประชุมชี้แจงนโยบายให้กับกลุ่มบริษัทรับทราบนั้น เรียกว่าการประชุม PDPA-SBU ซึ่งจะจัดประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

โดย เมื่อได้รับนโยบายจากฝ่ายบริหารแล้ว ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน สายกฎหมาย จะทำหน้าที่ดำเนินการ จัดประชุม PDPA-SBU สื่อสารนโยบายต่าง ๆ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้บริษัทในเครือทั้งหมดรับทราบนโยบาย หรือแผนงานที่จะต้องมีการปฏิบัติ อาทิ การประชาสัมพันธ์ในพนักงานทุกคนในเครือเข้าเรียนและทำแบบทดสอบหลักสูตร PDPA ใน ระบบ e- learning (หลักสูตรบังคับที่พนักงานทุกคนจะต้องสอบให้ผ่าน) นอกจากนี้ยังให้บริษัทในเครือสามารถรวบรวมคำถามเพื่อมาถามตอบและแลกเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติต่าง ๆ กับที่ประชุม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญว่า

“ในการประชุมส่วนใหญ่ก็เป็นการสรุปนโยบายจากประชุม จขบ. มาให้บริษัทในเครือรับทราบ อย่างล่าสุดก็จะมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร PDPA ซึ่งเป็นหลักสูตรบังคับที่พนักงานทุกคน

จะต้องเรียนและสอบให้ผ่านภายในเดือนธันวาคมนี้ หากไม่เรียนจะมีผลต่อการคำนวณคะแนนประเมินส่วนบุคคลที่จะใช้ในการพิจารณาการปรับเงินเดือนต่าง ๆ หรือโบนัส”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล (คณะกรรมการ จขบ.) ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้น จากการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมพบว่า ทางคณะกรรมการ จขบ.ได้ออกแบบ แบบฟอร์มและขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ สำหรับบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(1) ประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลาง (Privacy Notice) เพื่อให้พนักงาน ผู้บริหาร และผู้ใช้บริการ คู่ค้า หรือ คู่สัญญาของบริษัท ฯ รับทราบและปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ไปในทิศทางเดียวกัน

(2) บันทึกข้อตกลงการประมวลผลข้อมูลสวนบุคคล เพื่อใช้แนบท้ายสัญญาทุกสัญญาในกรณีที่มีการว่าจ้าง บุคคลหรือบริษัทภายนอก อาทิ การว่าจ้างบริษัทเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

(3) พิจารณาและอนุมัติ หลักสูตร PDPA สำหรับพนักงาน เพื่อใช้ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งจะมีทั้งหลักสูตรบังคับประจำปีใน e- learning และการจัดการสัมมนาย่อย ๆ สำหรับกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ โดยในปีที่ผ่านมา มีการจัดเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มธุรกิจการเงิน

(4) จัดตั้ง DPO ของบริษัทภายในเครือ

(5) ตรวจสอบและให้การเสนอแนะ การจัดทำบันทึกการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือ ROPA เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลของแต่ละบริษัทเป็นไปตามกฎหมาย และถูกต้องสอดคล้องกับข้อมูลที่มีทั้งหมด

(6) จัดทำแผนการดำเนินการ กรณีเกิดเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น

(1) จัดทำแผนเผชิญเหตุและการซักซ้อมกรณีมีเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นสถานการณ์จำลองขึ้นว่า หากมีเหตุละเมิดข้อมูลสวนบุคคลเกิดขึ้นจริงต้องแจ้งใครและดำเนินการอย่างไร

(2) จัดทำแบบฟอร์มแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(3) จัดทำเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงกรณีเกิดละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(4) จัดทำแบบฟอร์มหนังสือแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(5) จัดทำ แบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) เพื่อใช้ในการประเมินว่าหลังจากเกิดเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลขึ้น มีอะไรบ้างที่จัดการได้ดี และมีอะไรบ้างที่ยังต้องทำการปรับปรุง

(6) จัดทำขั้นตอนสำหรับการดำเนินการ (QP) กรณีเกิดเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้พนักงานแต่ละฝ่ายทราบว่าหากเกิดเหตุต้องดำเนินการอย่างไร และแจ้งสายบังคับบัญชาของตนอย่างไรบ้าง

อำนาจหน้าที่ทั้งหมดดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้กล่าวว่า

“หน้าที่หลักของคณะกรรมการ จขบ. เป็นไปตามหน้าที่ที่ระบุไว้ใน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ที่มอบให้ ที่นี้จากหน้าอำนาจหน้าที่ที่ระบุ จะดำเนินการให้เป็นระบบได้ก็ต้องออกประกาศ แบบฟอร์มต่าง ๆ สำหรับใช้ภายในองค์กร เช่น การทำ ROPA ก็มีการออกแบบตาราง EXCEL ให้มีข้อกำหนดครบตามกฎหมาย กับมีการ ประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลาง”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

“หลักสูตร PDPA ใช้เวลาทำค่อนข้างนานอยู่ ต้องมีเนื้อหาเป็นเอกสาร และ Script เป็นเอกสารว่าจะพูดไรบ้าง ให้คณะกรรมการ จขบ. อนุมัติและค่อยดำเนินการอัดวีดีโอ กับต้องมีการออกข้อสอบไปให้อนุมัติด้วย สิ่งที่ต้องทำทุกปีคือการซ้อมแผนเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ในส่วนนี้จะมีการคิดเหตุการณ์จำลองอย่างล่าสุด จะจำลองว่าเจออีเมลหลอกให้กดเข้าไปและโดนขโมยข้อมูล โดยซ้อมเป็นเหตุการณ์แบบไม่สุ่ม พนักงานที่โดนจะไม่รู้ว่าเป็นการซ้อมเพื่อทดสอบว่าเค้าเข้าใจไหมว่าต้องดำเนินการอย่างไรต่อ สำหรับการซ้อมแบบนี้ก็ต้องเตรียมเอกสารกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ มารองรับขั้นตอน ก็จะมี แบบฟอร์มแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เกณฑ์ประเมินความเสี่ยงกรณีเกิดละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล แบบฟอร์มหนังสือแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน แล้วก็ขั้นตอนการดำเนินงานจะเรียกสั้น ๆ ว่า QP ”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าทางหน่วยงานเอกชนดังกล่าว จะมีการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลโดยมีการออกนโยบาย และอนุมัติเอกสารต่าง ๆ มาจากคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล (จขบ.) เมื่อคำสั่งหรือนโยบายออกมา ฝ่ายนิติ

กรรมธุรกิจการเงิน จะเป็นผู้นำไปสื่อสารต่อกับบริษัทในเครือ พร้อมทั้งเป็นผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายต่าง ๆ ที่ได้รับมา เช่น การออกแบบหลักสูตรการสอน PDPA การสร้างเหตุการณ์จำลองซ้อมกรณีมีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และให้คำปรึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวต่อไปว่า

“หลัก ๆ แล้ว นโยบายการทำงานต่าง ๆ จะมาจาก จขบ. อย่างที่บอก ส่วนหน่วยงานที่ปฏิบัติงานจริงจะเป็นฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งโดยปกติจะดูแลกฎหมายเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการเงินเท่านั้น แต่สำหรับ PDPA จะดูแลทั้งกลุ่ม หน้าที่ที่ทำก็อย่างเช่นให้คำปรึกษา สื่อสารนโยบาย จัดทำหลักสูตรและสอน PDPA ให้พนักงานในกรุ๊ป จัดการซ้อมแผนเผชิญเหตุ ตรวจ ROPA บางทีก็มีการตรวจสัญญาให้หน่วยงานต่าง ๆ เวลามีข้อสัญญาเกี่ยวกับ PDPA”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวพบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด สอดคล้องกับข้อมูลสำคัญที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในตอนหนึ่งว่า

“ตามที่ พ.ร.บ.ประกาศใช้ในปี 2562 แต่จะมีการบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในปี 2567 ซึ่งตาม พ.ร.บ.จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วยผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล และเจ้าของข้อมูล ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำนัก ฯ มุ่งไปที่การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนเจ้าของข้อมูลด้วย ผู้ควบคุมข้อมูล และผู้ประมวลผลข้อมูลด้วย โดยคร่าว ๆ คือในส่วนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จะมีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลตนเองที่ได้ให้ไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลต่าง ๆ และจะมีสิทธิ์ในการขอลบ ขอแก้ไข ขอเปลี่ยนแปลง ยกเลิกหรือระงับการใช้ข้อมูลของตนได้ ซึ่งจะต้องกระทำโดยง่าย ส่วนสิทธิ์หรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล จะต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลที่ได้เก็บไว้ โดยมีการแจ้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนต่อเจ้าของข้อมูล รวมทั้งต้องทำ Privacy Notice ให้เจ้าของข้อมูลทราบว่า จะมีการจัดการข้อมูล หรือบริหารข้อมูลนั้นอย่างไร ส่วนผู้ประมวลผลข้อมูลจะมีหน้าที่ทำตามข้อตกลงที่ทำไว้กับผู้ควบคุมเท่านั้น ทำ 1-2-3-4 ก็จะทำได้แค่นั้น ภายในกรอบนั้นเท่านั้น จะทำนอกเหนือจากนั้นไม่ได้ และหน้าที่ของผู้ประมวลผลก็ต้องมีหน้าที่ทำรายงานให้ผู้ควบคุมข้อมูลทราบว่าได้ทำอย่างไร เก็บข้อมูลอย่างไร มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยอย่างไรในข้อมูลส่วนบุคคลนั้น”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 นั้น มีบทบัญญัติที่สำคัญแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ผู้ควบคุมข้อมูล 2) ผู้ประมวลผลข้อมูล และ 3) เจ้าของข้อมูล ในส่วนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จะมีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลตนเองที่ได้ให้ไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลต่าง ๆ

รวมทั้งต้องทำ Privacy Notice ส่วนผู้ประมวลผลข้อมูลจะมีหน้าที่ทำตามข้อตกลงที่ทำไว้กับผู้ควบคุม และเจ้าของข้อมูลนั้นจะทราบสิทธิต่าง ๆ ตามที่ผู้ควบคุมข้อมูลแจ้งให้ทราบตามกฎหมาย

2) ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้วิจัยจะนำเสนอสภาพปัญหาที่พบซึ่งได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

(2.1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man)

2.2.1 ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงต่อปริมาณงาน

ในปัจจุบันกลุ่มธุรกิจเอกชนดังกล่าว จะมีผู้ปฏิบัติงานโดยตรง คือฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน สายกฎหมาย เป็นผู้ดูแลและดำเนินการ โดยผู้ออกนโยบายจะเป็นคณะกรรมการด้านการจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

อย่างที่มีการกล่าวในตอนแรกนั้นจะเห็นได้ว่าโดยปกติแล้ว ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงินจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัทธุรกิจการเงิน ซึ่งเป็นงานหลักสำหรับการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวแบ่งออกเป็น 2 ตอนว่า

“หลัก ๆ แล้ว นโยบายการทำงานต่าง ๆ จะมาจาก จขบ.อย่างที่บอก ส่วนหน่วยงานที่ปฏิบัติงานจริงจะเป็นฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งโดยปกติจะดูแลกฎหมายเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการเงินเท่านั้น”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

“ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงินที่ทั้งหมด 5 คน แต่ที่มาดำเนินงานในส่วนของ PDPA มีเพียง 2 คนเท่านั้น เมื่อมาเทียบกับงานของกลุ่มบริษัทที่มีถึง 48 บริษัท ก็ค่อนข้างจะหนัก”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า บุคลากรกรนั้นไม่เพียงต่อการปฏิบัติ โดยมีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน กล่าวคือ ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ต้องทำงานให้คำปรึกษากฎหมายเกี่ยวกับกลุ่มบริษัทการเงิน และยังต้องทำหน้าที่ในส่วน PDPA ซึ่งมีภารกิจหลากหลายด้าน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับบริหารจัดการภายใน ไปจนถึงการเตรียมรับมือกับเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และการเผยแพร่ความรู้ให้กับพนักงานภายในองค์กร

2.2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

กฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นกฎหมายใหม่ แม้แต่นักกฎหมาย และสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเองก็ยังมีปัญหาในการตีความข้อกฎหมายต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ที่ประชาชนโดยทั่วไป จะสามารถทำความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างแตกฉาน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวเอาไว้ว่า

“อย่างที่เรียนว่า ในกลุ่มบริษัท มีด้วยกันทั้งหมด 48 บริษัท อย่าง ROPA เราจำเป็นต้องให้แต่ละบริษัทกรอกข้อมูลมาตามแบบฟอร์มที่เราจัดทำให้ก่อน เพราะแต่ละบริษัทจะมีพื้นฐานข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องจัดเก็บแตกต่างกัน แต่ที่ติดปัญหาบ่อยที่สุดคือ แต่ละบริษัท เลือกไม่ถูกว่าตัวเองต้องใช้ฐานข้อมูลอันไหนในการจัดเก็บข้อมูล เช่น บริษัทรักษาความปลอดภัย สามารถจัดเก็บภาพจากกล้องวงจรปิดภายในสถานที่ของตนเองตามฐานเพื่อผลประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายได้ แต่พอไม่เข้าใจก็ไปติ๊กเลือก ฐานสัญญา ตรงนี้ก็ตรงมาแก้ให้ใหม่”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ปัญหาสำคัญคือบริษัทต่าง ๆ ในเครือยังขาดความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ฐานกฎหมาย ทำให้เมื่อต้องมีการบันทึกแบบประมวลผล ROPA จึงมีการบันทึกผิดอยู่ โดยใส่เครื่องหมายถูกเลือกการใช้ฐานกฎหมายในตารางผิด

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อไปว่า

“ปัญหาอื่นในการปฏิบัติงานก็มี เช่น การเก็บสำเนาบัตรประชาลูกค้าที่มาทำสัญญาของการตลาด ก็ยังมีการถกเถียงกันอยู่ว่า ในส่วนของศาสนานั้น ต้องทำการขีดฆ่าให้ลูกค้าหรือไม่ ซึ่งตอนนี้แนวคิดมันก็ยังแบ่งเป็น 2 แนวในกลุ่ม DPO THAILAND แนวแรกมองว่าไม่จำเป็นต้องขีดฆ่าอีก เพราะว่าตอนเราทำบัตรประชาชนนั้น จะมีให้เลือกอยู่แล้วว่าจะเลือกระบุศาสนาในบัตรประชาชนหรือไม่ ดังนั้นเมื่อเลือกระบุแล้วก็เท่ากับให้ความยินยอมไม่จำเป็นต้องขีดฆ่าอีก แต่อีกแนวก็ยังมองว่ายังไงก็ต้องขีดเพราะเรื่องเกี่ยวกับสาวนาไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของสัญญาที่ดำเนินการ เช่น สัญญาพื้นที่ก็ไม่จำเป็นต้องรู้ศาสนาผู้เช่า ทีนี้เพื่อความปลอดภัยก็ต้องเลือกที่จะขีดฆ่าไปก่อนเพราะมันเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว แต่ก็ต้องมีคำเหตุผลไปสื่อสารต่อว่าทำไมต้องทำ ซึ่งก็ค่อนข้างยาก คนไม่เข้าค่อยเข้าใจ”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปได้ว่า พนักงานในกลุ่มบริษัทที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ยังมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่เพียงพอ ทำให้การปฏิบัติงานยังไม่สมบูรณ์มากนัก ดังนั้นจึงยังต้องช่วยกันตรวจสอบและพัฒนาความรู้ของพนักงานให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งยังต้องคอยติดตามการตีความของกฎหมายต่อไป อย่างเช่น กรณีดังตัวอย่าง ที่มีการถกเถียงถึงเรื่องการเปิดเผยข้อมูลศาสนา ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว

(2.2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

2.2.1 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากร

จากปัญหาด้านบุคลากร จะเห็นได้ว่าปัจจุบันงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลนั้น ฝ่ายที่ปฏิบัติงานเป็นหลักคือฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ที่มีผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ PDPA โดยตรงเพียงแค่ 2 ท่านเท่านั้น อีกทั้งฝ่ายบริหารหรือคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลก็มาจากผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานประจำของตนจากหลากหลายฝ่าย เช่น ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงลักษณะงานไว้ว่า

“ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงินที่ทั้งหมด 5 คน แต่ที่มาดำเนินงานในส่วนของ PDPA มีเพียง 2 คนเท่านั้น เมื่อมาเทียบกับงานของกลุ่มบริษัทที่มีถึง 48 บริษัท ก็ค่อนข้างจะหนัก”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลสำคัญที่ได้รับแล้วจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันองค์เอกชนดังกล่าว ไม่ได้มีการว่าจ้างบุคลากรใหม่สำหรับมาบริหารจัดการงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง โดยแต่ละท่านที่มาร่วมปฏิบัติงานนั้นจะมีหน้าที่อย่างน้อย 2 ด้าน คืองานจากหน่วยงานประจำของตน กับ หน่วยงานด้านการจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

“ที่นี่ขอคนได้ค่อนข้างยาก การจะขออัตราใหม่ต้องมีการจัดทำประเมินค่า FT หรือการประเมินว่าเนื้องานมีอะไรบ้าง เหมาะสมจะเพิ่มอัตราการจ้างงานหรือไม่ พูดง่าย ๆ คืองบประมาณมันมีค่อนข้างจำกัดต้องแสดงให้เห็นว่ามันจำเป็นจริง ๆ นะ ละถ้าขอไปก็ไม่ได้รับประกันว่าจะได้ด้วย งบประมาณเนี่ยค่อนข้างจะติด เวลาการขออนุมัติก็ค่อนข้างนานอีก ละยิ่งเป็นตำแหน่งใหม่ก็ไม่รู้ว่ามันจะมีหน้าที่อะไรเพิ่มได้อีกบ้าง เพราะมันก็อาจจะต้องทำมากกว่าตอนนี้ ถ้ามีระเบียบหรือกฎหมายอะไรมาบังคับใช้เพิ่มอีก”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่าปัจจุบันมีปัญหาเรื่องงบประมาณสำหรับการจ้างคนในการจะมาทำงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่ม ทำให้ขั้นตอนวิธีการในเสนอขออัตรากำลังคนเพิ่มยากขึ้นไปอีกเพราะงบประมาณมีจำกัด

2.2.2 งบประมาณในการจัดการระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์ไม่เพียงพอ

อย่างที่ทราบกันดีว่าในปัจจุบัน มีการทำธุรกรรมหรือนิติกรรมต่าง ๆ ทางโลกออนไลน์ค่อนข้างเยอะ ประกอบกับกลุ่มธุรกิจขององค์กรเอกชนดังกล่าว มีความจำเป็นจะต้องมีการใช้เว็บไซต์ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลบางส่วน จึงต้องมีการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงกิจกรรมดังกล่าวว่า

“มีข้อมูลที่จัดเก็บผ่านเว็บไซต์ อย่างเช่น กลุ่มธุรกิจศูนย์การค้า อย่างเช่นเวลาลูกค้าจะส่งข้อร้องเรียน ก็จะต้องมีการกรอกข้อมูลเช่น ชื่อนามสกุล เบอร์โทร ซึ่งตรงนี้ก็เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจุบันเราก็มีระบบรักษาความปลอดภัยอยู่แล้ว แต่ว่าก็ต้องทำการพัฒนาระบบไปเรื่อย ๆ เพื่อให้รองรับกับกลโกงรูปแบบใหม่ ซึ่งตรงนี้มันใช้งบหลายล้านมาก จากที่นำเสนอแผนงานกันไป”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าและยังกล่าวถึงกรณีดังกล่าวต่อไปว่า

“ผู้บริหารมีความสนใจและใส่ใจที่จะพัฒนาตรงนี้อยู่แล้ว แต่ก็ติดที่งบประมาณ หลังโควิดหลาย ๆ กลุ่มธุรกิจของเราก็เพิ่งฟื้นตัว อาจทำให้ยังติดขัด ก็ยังไง เรื่องการรักษาระบบความปลอดภัยทางไซเบอร์ยังเป็นสิ่งที่เราให้ความสำคัญ และคงต้องหาวิธีให้ได้งบประมาณสำหรับการพัฒนา”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มบริษัทเอกชนแห่งนี้ปัจจุบันมีระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์อยู่ แต่มีแผนการพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้นซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ทำให้ยังขาดงบประมาณสำหรับเรื่องนี้อยู่

(2.3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

2.3.1 ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์

สำหรับปัญหาดังกล่าวจะสอดคล้องต่อเนื่องมาจากปัญหาทางด้านงบประมาณ เมื่อไม่มีงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงานอีกทอดหนึ่ง

2.3.2 อุปกรณ์ในการฝึกอบรมและปัญหาข้อกฎหมาย

ปัจจุบันกลุ่มบริษัทดังกล่าวมีการจัดการเรียนการสอน PDPA ให้กับพนักงาน เนื่องจากพนักงานยังขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ กอปรกับกฎหมายดังกล่าวยังต้องมีการตีความและถกเถียงกันอีกในหลาย ๆ ประเด็น ทำให้ต้องคอยพัฒนาความรู้ของพนักงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จึงต้องมีการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ผ่านระบบ e – learning ซึ่งระบบดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“การสอนหลักสูตร PDPA ที่เป็นหลักสูตรบังคับที่บอกไปก่อนหน้านี้ จะมีปัญหาอยู่ตรงที่ว่า เราบังคับให้พนักงานทุกคนต้องเรียน แต่การเรียนการสอนจะผ่านระบบ e – learning พนักงานบางกลุ่มเข้าระบบนี้ไม่ได้ มันไม่ครอบคลุมพนักงานทั้งหมด เช่น กลุ่มคนสวน พนักงานสนามกอล์ฟ พนักงานที่อยู่ตามสาขาต่างจังหวัด ทำให้เป็นปัญหา ต้องเอาไปให้เรียนนอกรอบ และเก็บข้อมูลคะแนนเอง เก็บผ่านระบบไม่ได้เลย แล้วพนักงานส่วนนี้ก็มีจำนวนมากด้วย การมานั่งทำสถิติเพื่อพัฒนาหลักสูตรต่อก็ทำได้ยากขึ้น”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นได้ยากมากขึ้น อีกทั้งการเก็บข้อมูลสถิติ เช่นการสอบผ่านต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่าพนักงานยังขาดความรู้ในเรื่องใดก็ทำได้ยากมากขึ้น เพราะเครื่องมือไม่เอื้ออำนวยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น

(2.4) ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

2.4.1 ปัญหาจากบุคลากรลาออก

กลุ่มบริษัทเอกชนดังกล่าว มีบริษัทในเครือมากถึง 48 บริษัท ทำให้แต่ละบริษัทต้องเลือกตัวแทนของตนเองเพื่อมาเข้าร่วมประชุม PDPA SBU ในแต่ละรอบ ซึ่งมีจำนวนผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ในการประชุมแต่ละครั้ง มีผู้เข้ารวมประชุมมากถึง 158 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“การนัดประชุม PDPA SBU แต่ละครั้งทำได้ค่อนข้างยากมาก เพราะจำนวนคนมันเยอะ เราใช้วิธีประชุมผ่านโปรแกรม Microsoft team เวลาจะนัดประชุมแต่ละครั้ง จะต้องเชิญผ่านอีเมล ก็คือใส่ชื่อไปทีละคนเลย เป็นรายชื่อตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งมา ทีนี้พอมันมีคนลาออก บริษัทพวกนั้นก็ไม่ส่งรายชื่อใหม่มาให้เราว่าตัวแทนประสานงานคนใหม่คือใคร มันเลยทำให้การประชุมตกหล่น คนมาฟังข้อมูลไม่ครบ ก็มีปัญหาทางด้านการสื่อสารอีก ซึ่งก็ยังไม่แน่ใจว่าบริหารจัดการการเชิญประชุมยังไง”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญการบริหารจัดการในส่วนงานดังกล่าว ยังคงมีปัญหาในการจัดประชุมเนื่องจากยังไม่มีวิธีการที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเวลาที่มีพนักงานลาออกจึงต้องมีการพิจารณาวางแผนเพื่อปรับวิธีการจัดประชุมในอนาคตต่อไป

2.4.2 ปัญหาจากการแยกกลุ่มธุรกิจและการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

กลุ่มบริษัทเอกชนดังกล่าว เดิมมีน้อยกว่า 48 บริษัท แต่ในช่วงกลางปี พ.ศ.2566 กลุ่มบริษัทดังกล่าวได้ทำการ spinned off (แยกการจัดตั้งบริษัทเพิ่ม) ทำให้บริษัททั้งหมดมีมากถึง 48 บริษัท ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“เมื่อกลางปีมีการ spinned off บริษัทที่เพิ่มมาก็เป็นบริษัทในส่วนของกลุ่มธุรกิจสนับสนุนองค์กรเป็นส่วนใหญ่ ปัญหามันมีตามมาคือคนที่จะมาเป็นตัวแทนประสานงาน เช่น ตัวแทนในการจัดทำ ROPA หรือเข้าประชุม PDPA SBU ก็ยังมีความไม่ลงตัว เปลี่ยนไปเปลี่ยนมากันอยู่ ในตรงนี้ควรมีการเข้าไปบริหารให้เด็ดขาด เช่น มีคำสั่งแต่งตั้งไปเลย ไม่งั้นก็จะเกี่ยงกันเพราะไม่มีใครอยากทำงานเพิ่ม”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

และผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังได้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมว่า

“ปัจจุบันมีแผนการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับบริษัทที่ spinned off อยู่แล้ว ในเชิงแผนการมีทุกอย่างเป็นขั้นเป็นตอนหมด แต่ที่เหนื่อยจะเป็นเรื่องแนวทางการบริหารคนให้ยอมปฏิบัติตาม”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปได้ว่า แผนการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของบริษัทที่มีการ spinned off นั้น มีการกำหนดขึ้นหมดแล้ว แต่อย่างไรก็ตามผลลัพธ์อาจยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาในการบริหารบุคลากรในส่วนนี้ ซึ่งจะต้องมีการหาแนวทางการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

(3) สรุปผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

1) สรุปผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีการบริหารจัดการงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นแบบแผนสอดคล้องกับแนวทางตามกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยในปัจจุบันพบปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงต่อปริมาณงาน
2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคลากร
3. ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากร
4. ปัญหาตัวบทกฎหมายและการฝึกอบรม

5. ปัญหาในการบริหารจัดการ

2) สรุปผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

กลุ่มหน่วยงานบริษัทเอกชนดังกล่าวมีการบริหารจัดการงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเป็นแบบแผนสอดคล้องกับแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด โดยในปัจจุบันพบปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงต่อปริมาณงาน

2. ปัญหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3. ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากร

4. ปัญหางบประมาณในการจัดการระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์ไม่เพียงพอ

5. ปัญหาระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์

6. ปัญหาจากอุปกรณ์ในการฝึกอบรมและปัญหาข้อกฎหมาย

7. ปัญหาจากบุคลากรลาออก

8. ปัญหาจากการแยกกลุ่มธุรกิจและการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

3.3 ผลการศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

(1) ผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล พรรคประชาธิปัตย์มีแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

1) โครงสร้างและวิธีการทำงานด้านการบริหารจัดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในพรรคประชาธิปัตย์

ในปัจจุบันกรรมการบริหารพรรค ได้กำชับให้ดูแลเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลเป็นพิเศษเพื่อรองรับการประกาศใช้ของกฎหมาย โดยได้มอบหมายให้คณะกรรมการกฎหมายของพรรคและนายทะเบียนพรรคเป็นผู้ตรวจสอบเรื่องข้อมูลผู้สมัครเป็นสมาชิกผู้สมัครรับเลือกตั้งและออกนโยบายการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ เป็นการภายใน

เจ้าหน้าที่แต่ละแผนกต่างรับทราบนโยบายและปฏิบัติงานบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด โดยรับนโยบายมาปฏิบัติผ่านหัวหน้าแผนก

ข้อมูลส่วนบุคคล มีการจัดเก็บข้อมูล เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการการจัดการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ทั้งนี้มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลผ่านระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ละมีห้องตู้คอนเทนเนอร์เก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลทางเอกสาร เช่น ต้นฉบับใบสมัครสมาชิกพรรค โดยมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนามีกุญแจล็อค ทุกคนไม่สามารถเข้าได้ เว้นแต่ฝ่ายสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวไว้ว่า

“หน้าที่ของพรรคการเมืองในฐานะที่ ประชาธิปัตย์ เป็นสถาบันทางการเมือง แน่นอนว่าในส่วนของคณะกรรมการบริหารพรรค ได้มีการดูรายละเอียดในเรื่องของ พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งก็เป็น พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในปี 2562 ก็มีความชัดเจนว่า จะต้องตั้งต้นจากคณะกรรมการบริหารพรรค โดยยึดหลักเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด แน่นอนว่ากระบวนการทำงานก็จะต้องทำงานผ่านองคาพยพของพรรคในส่วนต่าง ๆ อย่างเช่น ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ส่วนหนึ่งเป็นของคณะกรรมการกฎหมายของพรรค และอีกส่วนหนึ่งเป็นของสำนักงานเลขาธิการพรรค ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

ในส่วนของประเภทของของข้อมูล 1.ข้อมูลของสมาชิก 2.ข้อมูลของผู้สมัคร 3.ข้อมูลของเจ้าหน้าที่พรรค กรณีผู้สมัครรับการเลือกตั้งจะมีการตรวจสอบประวัติหรือการเปิดเผยข้อมูลบางส่วนตามที่คณะกรรมการจัดการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งเป็นไปตามกรอบของกฎหมายเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวไว้ว่า

“งานด้านเอกสาร มี 3 ประเภท งานหลัก ๆ คือ การรับสมัครสมาชิกเข้า 3 อัตรา การทำเรื่องสมาชิกลาออก 1 อัตรา การต่ออายุสมาชิก 1 อัตรา หัวหน้าฝ่ายจะดูแลภาพรวม - งานบริหารสมาชิก คือ การวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิก ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารพรรคเป็นผู้กำหนดหัวข้อ เช่น แยกสมาชิกตามเพศ อายุ ภูมิลำเนา เป็นต้น สำหรับใช้ในการกำหนดนโยบายพรรค หรือใช้ในการวางยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการเพิ่มจำนวนสมาชิก และเกี่ยวข้องกับจำนวนสาขาของพรรค”

(C_1, 15 พฤศจิกายน 2566)

ส่วนในบางกรณี เช่น หากมีการร้องเรียนขอให้ตรวจสอบสมาชิกพรรค และพรรคต้องทำการตรวจสอบคุณสมบัติเพิ่มเติม พรรคจะทำการจัดเก็บข้อมูลและขอความยินยอมโดยชัดแจ้ง ซึ่งต้องเป็นไปตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว

การทำงานแผนกสมาชิกพรรค ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแผนกฝ่ายสมาชิกจะผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด 5 คน ได้อธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกไว้ดังนี้

การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 แบบ

1. การสมัครสมาชิกเริ่มจากการกรอกข้อมูลส่วนบุคคลลงในกระดาษ และทำการจัดเก็บ ถ้าเป็นกรณีสมัครจากสาขาต่างจังหวัด จะส่งเป็นไฟล์สแกนเก็บไว้ที่ส่วนกลาง ต้นฉบับให้สาขาเก็บใบไว้

2. การนำข้อมูลขึ้น Data บนระบบ Server ที่ ฝ่ายไอทีเขียนโปรแกรมขึ้น ฝ่ายไอทีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว แต่การเข้าถึงข้อมูลนั้นจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

การเก็บข้อมูล (ใบสมัคร) จัดเก็บต้นฉบับใบสมัครไว้ในตู้คอนเทนเนอร์ มีการรักษาความปลอดภัยโดยกุญแจ และจำกัดไม่ให้บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปเด็ดขาด ทั้งบริเวณทางเข้าออกในห้องจัดเก็บมีการติดกล้อง CCTV เพื่อรักษาความปลอดภัยเอาไว้ด้วย มีแผนกสาขา ที่สามารถดึงข้อมูลสมาชิกไปได้แต่โปรแกรมคนละตัวกัน ซึ่งมีข้อมูลเบื้องต้น แก้ไขไม่ได้เช่นกัน การเก็บข้อมูล (กระดาษที่สมัคร) จากกรณีดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“โดยปกติแล้วสมาชิกพรรคส่วนมากจะให้ผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อเขตเข้าถึงเขตของตัวเองเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น สส. จังหวัดกระบี่ เขต 1 จะสามารถเข้าถึงข้อมูลสมาชิกได้เฉพาะจังหวัดกระบี่ เขต 1 จะขอเข้าถึงข้อมูลของเขตอื่นไม่ได้ หากต้องการเข้าถึงจะต้องขออนุญาตรองหัวหน้าพรรคที่ดูแลภาคให้เป็นผู้อนุมัติมาก่อน ส่วนการขอข้อมูลเฉพาะเขตของตนเอง สส. คนนั้นจะได้ข้อมูลสมาชิกทุกอย่าง ตั้งแต่ ชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ ทำให้แผนกไม่ทราบได้ว่า เมื่อ สส. ได้ข้อมูลไปจะเก็บเป็นความลับหรือไม่ เพราะหากมีการนำข้อมูลไปส่งต่อ ข้อมูลดังกล่าวอาจรั่วไหลหรือถูกนำไปขายต่อได้ เพราะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ครบทุกอย่าง”

(C_1, 15 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของพรรคดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกท่านหนึ่งยังได้กล่าวถึงกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลได้ดังนี้

“ฝ่ายไอทีของพรรคสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แต่ด้วยขอบเขตของงาน ฝ่ายไอทีจะไม่สามารถแก้ไขในรายละเอียดข้อมูลได้ (เพราะความรับผิดชอบเรื่องความถูกต้องของข้อมูลจะอยู่ที่แผนกทะเบียนสมาชิก) เข้าถึงไม่ได้เพียงแต่เป็นคนที่เขียนโปรแกรมขึ้นมา และแก้ไขตัวโปรแกรม เห็นข้อมูลได้ สามารถเข้าได้ ปกติจะไม่เข้าถ้าตัวโปรแกรมไม่มีปัญหา”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

และในส่วนของใบสมัครสมาชิกพรรคนั้น หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ได้มีการเพิ่มข้อความเกี่ยวกับการข้อความยินยอมขึ้น นอกจากนี้ในปัจจุบันการรับนโยบายมาปฏิบัติงานจะเป็นการรับนโยบายทางวาจาซึ่งสรุปจากที่ประชุมมาปฏิบัติตามกันจนเป็นแบบแผนขึ้น ซึ่งระเบียบและแบบแผนภายในอย่างเป็นทางการ ยังคงต้องรอคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่เข้ามาดำเนินการ

2) ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

(2.1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man)

จากการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารภายในพรรคพบว่าปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังคงมีปัญหาด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“เจ้าหน้าที่มีความรู้ระดับกลาง สมาชิกพรรคมีความรู้ระดับน้อย ถึงกลาง ผู้สมัคร มีความรู้ระดับกลาง”

(C_2, 15 พฤศจิกายน 2566)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญท่านหนึ่งได้กล่าวถึงระดับความรู้ของบุคลากรภายในพรรค ซึ่งได้กล่าวว่าปัจจุบันความรู้ของบุคลากรภายในพรรคอยู่ในระดับกลาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับความเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีก 2 ท่าน ซึ่งได้กล่าวว่า

“มีความรู้ปานกลาง เข้าใจถึงการให้ข้อมูล ไม่ได้ให้ข้อมูลได้ง่าย อย่างฝ่ายสมาชิกมารหัสเข้า การเอาข้อมูลต้องผ่าน ผอ. พรรค การอนุมัติ เป็นขั้นเป็นตอน รู้ว่าควรให้ข้อมูลหรือไม่ส่วนมากไม่ได้ให้”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

และผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกท่านหนึ่งยังได้กล่าวอธิบายเพิ่มเติมถึงปัญหาดังกล่าวว่า

“ในส่วนของพรรค ต้องยอมรับว่าในเรื่องขององค์ความรู้ ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด เหตุผลเพราะทุกคนอาจจะคิดว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของพี่น้องประชาชนนั้น อาจจะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ จึงทำให้เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้มีการหยิบยกขึ้นมาพูดอย่างเป็นกิจจะลักษณะ”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

จากข้อมูลซึ่งได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่าในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติงานดูแลและบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลโดนยึดถือตามหลักนโยบายที่ได้รับเท่านั้น มีความเข้าใจว่าต้องมีการจัดเก็บที่ดี แต่ยังไม่มีความรู้ในเชิงลึกเกี่ยวกับกฎหมาย ซึ่งในส่วนนี้ยังคงต้องพัฒนาองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่พรรคต่อไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้มากยิ่งขึ้น

(2.2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

งบประมาณถือเป็นรากฐานสำคัญในการที่จะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ การบริหารจัดการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นเรื่องใหม่และมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้การ

บริหารจัดการงานเป็นไปอย่างราบรื่น จึงต้องมีค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณมาช่วยในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการบริหารจัดการงานดังกล่าว ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“ก็คือการให้ความรู้ในส่วนของกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล เพราะถือเป็นเรื่องที่สำคัญในฐานะพรรคการเมือง หากเราไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีได้ ก็จะมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของพรรคการเมืองนั้นได้ เพราะฉะนั้นในอนาคตก็จะมีการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอย่างแน่นอน โดยเฉพาะในเรื่องของเทคโนโลยี ซึ่งแทบจะไม่มีต้นทุนในการที่จะมาดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้ ในส่วนของการพัฒนาให้องค์ความรู้กับบุคลากรของพรรค ก็ต้องใช้งบประมาณส่วนหนึ่ง และการให้ความรู้อาจจะต้องกำหนดกรอบเป็นกลุ่มของสมาชิกพรรคที่จะให้ความรู้ในแต่ละกลุ่ม ในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องนี้มากขึ้น แต่ไม่ใช่กฎหมายฉบับนี้ฉบับเดียว แต่ก็ต้องมีกฎหมายฉบับอื่น ๆ ด้วย ควบคู่กันไป ซึ่งที่พรรคคิดว่าน่าจะต้องดำเนินการในวันข้างหน้าหลังจากที่มีผู้บริหารพรรคชุดใหม่ เพราะสมาชิกพรรคจะต้องมีความรู้เรื่องกฎหมายพรรคการเมืองเบื้องต้น ในเรื่องของรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ในเรื่องของประชาธิปไตยเบื้องต้น ฉะนั้นแล้วการที่กฎหมายฉบับนี้มีขึ้น ณ ปัจจุบัน เราก็จะมีการปรับเปลี่ยนโดยให้ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล เป็นหนึ่งในองค์ความรู้ที่จะใช้ประกอบกับองค์ความรู้อื่น ๆ ในการให้ความรู้กับสมาชิกพรรคด้วย”

จากข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่าการบริหารจัดการเรื่องต่าง ๆ ภายในพรรคล้วนต้องใช้งบประมาณทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้บริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรค นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังกล่าวต่อไปว่า

“และในส่วนของบุคลากรที่คิดจะดำเนินการเพื่อที่ให้มีการพัฒนาเรื่องเทคโนโลยี เรื่องการเพิ่มองค์ความรู้ให้กับสมาชิก ในเรื่องของงบประมาณ ก็มีความสำคัญ แล้วก็เป็นอุปสรรคอยู่เช่นกัน”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

จากการรวบรวมข้อมูลข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปได้ว่า ปัจจุบันทางพรรคยังขาดงบประมาณสำหรับการพัฒนาเรื่องเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ ภายในพรรค รวมทั้งงบประมาณสำหรับการอบรมให้ความรู้บุคลากรเพิ่มเติม

(2.3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

ระบบการจัดเก็บข้อมูลของพรรคส่วนใหญ่ในปัจจุบันอยู่ในรูปแบบเอกสารเกือบทั้งหมด ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ยังขาดระบบการจัดการทางเทคโนโลยีที่ดีในการจะนำมาใช้จัดเก็บข้อมูลส่งผลให้มีการจัดเก็บเอกสารเป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“เอกสารต้นฉบับมีปริมาณมากเกินไป ซึ่งพรรคต้องเตรียมพื้นที่รองรับการจัดเก็บต้นฉบับ และเนื่องจากระเบียบการเก็บเอกสารของ กกต. จำเป็นต้องให้จัดเก็บไว้ 10 ปี ส่งผลให้เอกสารต้นฉบับเสียหาย อีกทั้งการทำลายเอกสารก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก และเสี่ยงที่จะรั่วไหล นอกจากนี้การที่ สส. หรือสาขาพรรค ต้องการนำข้อมูลสมาชิกไปใช้เพื่อดำเนินการทางการเมือง ก็ส่งผลให้ทาง สนง.ใหญ่ มีความลำบากใจที่จะให้ข้อมูลโดยเฉพาะเลขบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นเอกสารประกอบการรับสมัคร”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ปัญหาที่พบเกิดจากการที่มีเอกสารต้นฉบับซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลค่อนข้างมาก (กระดาษ) และต้องมีจัดเก็บไว้ 10 ปีตามกฎหมาย ทำให้สถานที่จัดเก็บนั้นไม่เพียงพอ และในปัจจุบันนี้การจัดเก็บเอกสารยังคงอยู่ในรูปแบบกระดาษเป็นส่วนใหญ่ แม้จะมีบางส่วนมีการจัดเก็บเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในระบบแต่ระบบก็ยังขาดการพัฒนาและต้องปรับปรุงเพิ่มเติมอีกจึงยังไม่พร้อมที่จะนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ

(2.4) ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

2.4.1 ปัญหาการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล (เอกสาร)

เมื่อมีการจัดเก็บเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกพรรค ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานครบกำหนดระยะเวลา 10 ปีแล้ว พรรคจะทำลายข้อมูลดังกล่าว ซึ่งแนวทางปฏิบัติที่ปฏิบัติเป็นปกติทางพรรคจะส่งให้ทาง กรุงเทพมหานครนำไปทำลาย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“1. เป็นห่วงข้อมูลรั่วไหล อันเกิดจากวิธีการทำลายเอกสารใบสมัคร เพราะที่ผ่านมาให้ กทม. นำไปทำลาย รู้สึกไม่แน่ใจว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องหรือไม่ เนื่องจากคิดว่าพรรคควรมีวิธีการจัดการก่อนที่จะให้ กทม. นำไปทำลาย เช่น การฉีกทำลายต้นฉบับ ขีดฆ่าข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญก่อน 2. การให้ข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะเลขบัตรประชาชนของสมาชิกพรรค กับ สส. หรือสาขาพรรคที่ร้องขอ พรรคควรให้เฉพาะชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ แต่ไม่ควรให้เลขบัตรประชาชน (พรรคอาจสงวนสิทธิ์ในข้อมูลบางอย่าง โดยไม่จำเป็นต้องส่งข้อมูลทั้งหมดให้กับ สส. หรือสาขาที่มาร้องขอข้อมูล หรือกำหนดขอบเขตข้อมูลก่อนส่งต่อ หรือนำไปใช้”

(C_1, 15 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่าพรรคยังมีความกังวลเกี่ยวกับการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปทำลาย เนื่องจากไม่แน่ใจว่าระหว่างที่ส่งมอบให้ กทม.นำไปทำลายแล้วระหว่างนั้นจะมีข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหลไปหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีความกังวลว่าจะปฏิบัติได้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

ดังนั้นหลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ทำให้มีความกังวลว่าควรจะทำลายข้อมูลส่วนบุคคลก่อนด้วยตนเองหรือไม่ ซึ่งหากคำนึงถึงด้านความปลอดภัยแล้ว ควรจะทำลายข้อมูลให้เรียบร้อยก่อนให้กรุงเทพมหานครนำไปย่อยสลายอีกครั้งเพื่อป้องกันข้อมูลรั่วไหลอีกชั้นหนึ่ง อันเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับนี้

2.4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่

กรรมการบริหารพรรคนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นแผนการปฏิบัติงาน นโยบาย บุคลากรที่ปฏิบัติงาน งบประมาณ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลล้วนต้องมาจาก การพิจารณาอนุมัติของกรรมการบริหารพรรคทั้งสิ้น การเว้นว่างของคณะกรรมการบริหารพรรคในปัจจุบันนี้ จึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรค ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่า

“ปัจจุบันยังไม่มีกรรมบริหารชุดใหม่ทำให้มีผลกระทบการบริหารการจัดการ เช่นอำนาจการตัดสินใจ การใช้งบประมาณภายในองค์กร”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวว่าในปัจจุบันยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการบริหารชุดใหม่ ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจดำเนินการในเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้อธิบายต่อไปว่า

“การเพิ่มตัวเซฟเวอร์ต้องรออนุมัติจากกรรมการบริหาร คนปฏิบัติต้องรอคำสั่ง”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาด้านเทคโนโลยีซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อนหน้านี้ ซึ่งผลกระทบที่ทำให้ขาดนโยบายในการบริหารจัดการ มาจากการที่ไม่มีกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่มาดำเนินการอนุมัติงบประมาณให้ ซึ่งเทคโนโลยีจะสามารถช่วยในเรื่องการบริหารจัดการได้มาก เนื่องจากปัจจุบันมีข้อมูลสมาชิกพรรคอยู่ที่ประมาณ 90,000 ราย สอดคล้องกับข้อมูลซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

“ในการดูแลจัดการงานไปกระจุกอยู่ในฝ่ายกฎหมาย และหัวหน้าแผนกมีหน้าที่หลายอย่าง อาจจะทำงานไม่ทัน ซึ่งข้อมูลสมาชิกมีประมาณ 90,000 ต้องใช้เวลาในการทำ”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า กรรมการบริหารพรรคชุดใหม่นั้น คาดว่าจะมีการแต่งตั้งได้ในวันที่ 9 ธันวาคม 2566 โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเชื่อมั่นว่ากรรมการบริหารพรรคชุดใหม่จะเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลและพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นได้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวไว้ว่า

“ในการบริหารพรรคประชาธิปัตย์นั้น คณะกรรมการบริหารพรรค (กก.บห.) มีส่วนสำคัญในการผลักดันแนวทางการพัฒนาพรรค ดังนั้นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็เชื่อว่า กก.บห. ชุดใหม่ที่จะมีขึ้นในวันที่ 9 ธ.ค. 2566 เห็นความสำคัญกับเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล จึงเห็นว่าแผนงานและแนวทางเกี่ยวกับเรื่องนี้จะมีการพูดคุยเพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้นหลังจากมี กก.บห. ชุดใหม่”

(C_4, 27 พฤศจิกายน 2566)

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปได้ว่า การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งยังคงมีปัญหาหลากหลายประการตามที่กล่าวมานั้น ล้วนต้องรอกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ซึ่งคาดว่าจะสามารถแต่งตั้งได้ภายในวันที่ 9 ธันวาคม 2566 นี้ หากกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ขึ้นดำรงตำแหน่งแล้ว จะมีการนำปัญหาต่าง ๆ ขึ้นเสนอและขออนุมัติเพื่อพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรคต่อไป รวมทั้งออกระเบียบแบบแผนการดำเนินงาน กรอบการชี้วัด แบบฟอร์ม เป็นประกาศภายใน (ลายลักษณ์อักษร) จัดตั้งหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์การ

(2) สรุปผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

พรรคประชาธิปัตย์มีแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ตามแนวทางที่พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูล พ.ศ.2562 และกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับพรรคการเมือง รวมถึงตามที่คณะกรรมการการจัดการเลือกตั้งกำหนด แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการดังกล่าวยังคงประสบปัญหาอยู่ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาบุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
2. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาเทคโนโลยี
3. ปัญหาขาดสถานที่จัดเก็บเอกสาร
4. ปัญหาเกี่ยวกับการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล
5. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดข้อมูลส่วนบุคคล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ละข้อ โดยวิเคราะห์จากข้อมูล 2 ประเภท 1) ข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังที่ได้ทบทวนวรรณกรรมไว้ในบทที่ 2 และ 2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พรรคประชาธิปัตย์ และหน่วยงานเอกชนที่มีการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถตอบคำถามในงานวิจัยนี้ได้ จึงขอสรุปแนวทางการบริหารจัดการและปัญหาในการบริหารจัดการของสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หน่วยงานเอกชน และพรรคประชาธิปัตย์ เพื่อนำมาเปรียบเทียบหาข้อบกพร่อง และเพื่อให้เห็นถึงแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาต่อยอดได้ จึงขอสรุปเป็นตารางเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man)

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	หน่วยงานเอกชน	พรรคประชาธิปัตย์
1. ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน	1. ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน	1. ปัญหาบุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคลากร	2. ปัญหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	

ตารางที่ 2 (เปรียบเทียบปัญหางบประมาณ)

2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	หน่วยงานเอกชน	พรรคประชาธิปัตย์
1. ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากร	1. ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากร	1. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับพัฒนาบุคลากร
	2. ปัญหางบประมาณในการจัดการระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์ไม่เพียงพอ	2. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยี

ตารางที่ 3 (เปรียบเทียบปัญหางบประมาณ)

3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	หน่วยงานเอกชน	พรรคประชาธิปัตย์
1. ปัญหาตัวบทกฎหมายและการฝึกอบรม	1. ปัญหาระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์	1. ปัญหาขาดสถานที่จัดเก็บเอกสาร
	2. ปัญหาจากอุปกรณ์ในการฝึกอบรมและปัญหาข้อกฎหมาย	

ตารางที่ 4 (เปรียบเทียบปัญหาวัสดุและเครื่องมือฯ)

4) ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	หน่วยงานเอกชน	พรรคประชาธิปัตย์
1. ปัญหาในการบริหารจัดการ	1. ปัญหาจากบุคลากรลาออก ปัญหาจากการแยกกลุ่มธุรกิจและการจัดตั้งหน่วยงานใหม่	1. ปัญหาเกี่ยวกับการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล
		2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 5 (เปรียบเทียบปัญหาในการบริหารจัดการ)

จากการเปรียบเทียบพบว่าแต่ละหน่วยงานมีสภาพปัญหาที่มีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมทั่วไป อาทิ ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่มีผลกระทบมาจากสภาวะเศรษฐกิจ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้หรือจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงานที่มาจากปัญหาในการตีความกฎหมายซึ่งมีจำนวนระยะเวลาการประกาศใช้น้อยซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการตีความและวางบรรทัดฐานเพิ่มเติม

แม้ว่าสภาพปัญหาจะมีความใกล้เคียง แต่บริบทการบริหารงานนั้นก็มีความแตกต่างกันอยู่มากในเชิงของรายละเอียด ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์สามารถนำมาปรับใช้ให้การทำงานเป็นระบบขึ้นได้ อาทิ แบบฟอร์มต่าง ๆ หรือ แผนการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ จากหน่วยงานเอกชนสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

1. การพัฒนาปัญหาด้านบุคลากร (Man)

ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่พบได้จากทั้ง 3 หน่วยงานที่ทำการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล แต่อย่างไรก็ตามทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและหน่วยงานเอกชนได้มีแบบแผนในการพัฒนาบุคลากรที่เป็นรูปธรรมมากว่าพรรคประชาธิปัตย์ในขณะนี้ ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์สามารถนำเอามาปรับใช้ได้ดังต่อไปนี้

1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ความความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง และกำหนดให้เป็นหลักสูตรบังคับให้เจ้าหน้าที่ รวมถึงผู้บริหารพรรคทุกคนต้องเข้าศึกษาและผ่านการทดสอบ ทั้งแบบสัมมนา และแบบผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้การสอนครอบคลุมไปถึงสาขาพรรคได้ทั่วประเทศ เช่นเดียวกันกับหน่วยเอกชน

2) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อใช้ในการสื่อสารให้บุคลากรภายในพรรค และสมาชิกพรรค มีความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3) จัดหาบุคลากรภายนอก ที่มีความรู้โดยตรงและมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาให้ความรู้เพิ่มเติมโดยทำควบคู่ไปกับข้อแรก โดยการจัดหาหลักสูตรที่เหมาะสมนั้นควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

2. การพัฒนาปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

งบประมาณนั้นเป็นสิ่งที่อาจก้าวล่วงได้ยาก เนื่องจากเป็นเรื่องโดยเฉพาะของการจัดหางบประมาณมาดำเนินงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ แต่อย่างไรก็ตามสามารถนำเอาวิธีการและองค์ความรู้บางอย่างจากหน่วยงานเอกชนและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาปรับใช้เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายได้ดังนี้

2.1 ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับพัฒนาบุคลากร

หากปัจจุบันงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาจัดทำการเรียนการสอนภายในได้ในตอนนี้ สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ความความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง โดยใช้บุคลากรที่มีอยู่ภายในพรรค ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้านกฎหมายมาร่วมกันศึกษา ปรึกษาหารือ และจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนเพื่อสื่อสารกันภายในพรรค โดยสามารถถอดบทเรียนวิธีการสร้างหลักสูตร วิธีการ

ประเมินผล ได้จากเอกสารและข้อมูลที่ได้รับมากจาหน่วยงานเอกชน และสามารถนำเอากฎหมาย รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งประกาศไว้ในเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาเป็นแนวทางในศึกษาควบคู่ไปพร้อมกันได้ เพื่อให้ได้หลักสูตรการสอนที่มีความถูกต้องที่สุดและประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรภายนอก

(2) หากไม่มีงบประมาณ ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ สามารถโหลดจากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาช่วยในการสื่อสารกันภายในองค์การของตนได้ เช่น การนำมาส่งอีเมลเป็นประจำทุกวันหรือทุกสัปดาห์เหมือนหน่วยงานเอกชน ทั้งนี้เป็นการปลูกฝังและสร้างความเคยชินเกี่ยวกับกฎหมายให้มีความรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ถือเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี วิธีการเช่นนี้จะทำให้ไม่ต้องใช้งบประมาณในการจัดทำสื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม

2.2 ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณการพัฒนาเทคโนโลยี

ปัญหาเรื่องการขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีนั้น สามารถแก้ไขได้ยาก เนื่องจากเทคโนโลยีมีราคาที่ค่อนข้างแพง แต่อย่างไรก็ตามทางพรรคประชาธิปัตย์สามารถนำเอาวิธีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลแบบอื่นมาประยุกต์ใช้ก่อน ขณะรอจัดหานโยบายเช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้กระดาษ

แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน พรรคประชาธิปัตย์ควรใช้วิธีเตรียมจัดทำแผนงบประมาณ สำหรับใช้พัฒนาเรื่องระบบเทคโนโลยีโดยจัดเขียนแผนเตรียมเสนอคณะกรรมการบริหารชุดใหม่

3. การพัฒนาปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

ปัญหาเรื่องการขาดแคลนสถานที่จัดเก็บเอกสาร จะสอดคล้องกับการปัญหาเทคโนโลยี เนื่องจากเมื่อเทคโนโลยียังไม่ได้รับการพัฒนาที่ดีพอจึงส่งกระทบให้ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบกระดาษเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ระหว่างรอการอนุมัติแผนงานตามข้อ 2. ซึ่งที่สามารถดำเนินการได้ทันทีคือ

(1) ตรวจดูเอกสารที่จัดเก็บในปัจจุบัน ว่ามีเอกสารใดที่จัดเก็บครบระยะเวลา 10 ปีแล้ว ให้ดำเนินการทำลาย เพื่อเพิ่มพื้นที่การจัดเก็บ

(2) จัดระเบียบการจัดเก็บเอกสารภายในใหม่

(3) ลดขนาดใบสมัครต่าง ๆ ลง โดยออกแบบให้มีความกะทัดรัด และจัดเก็บเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร

(4) หากดำเนินการตามข้อ 1 ถึง 3 แล้ว แต่เพิ่มที่การจัดเก็บยังไม่เพียงพอ ให้ทำแผนขออนุมัติซื้อตู้สำหรับการจัดเก็บเอกสารเพิ่ม

(5) หากดำเนินการตามข้อ 4 แล้ว แต่พื้นที่จัดเก็บเอกสารยังไม่เพียงพอ พรรคประชาธิปัตย์จำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดทางอิเล็กทรอนิกส์

4. การพัฒนาปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

1. การทำลายเอกสาร

ควรกำหนดวิธีการสำหรับการทำลายเอกสารเอาไว้โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถนำเอาวิธีการของเอกชนมาปรับใช้ได้

“หลังเอกสารครบระยะเวลาที่จะสามารถจัดเก็บได้ จะมีการรวบรวมเอกสาร จากนั้นจะจัดทำรายการเอกสารที่จะขอทำลายพร้อมทั้งส่งเอกสารไปทำลายที่ฝ่ายจัดซื้อธุรการ โดยเอกสารจะถูกนำเข้าเครื่องทำลายเอกสารจนไม่สามารถอ่านข้อความใดๆได้”

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

พรรคประชาธิปัตย์เองจึงสามารถพัฒนาการดำเนินงานดังกล่าวได้โดยการมอบหมายแต่งตั้งให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหน้าที่เฉพาะ เพื่อจัดการทำลายเอกสารก่อนนำส่งให้กรุงเทพมหานครนำทิ้งทำลายอีกครั้ง

2. การประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ควรจัดทำนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลาง แม้ในปัจจุบันจะมีการดำเนินการร่างแล้ว แต่ควรมีการนำขึ้นประกาศไว้บนเว็บไซต์ หรือประกาศไว้ในที่ที่สมาชิกพรรคจะสามารถเห็น

ได้โดยง่าย ซึ่งนโยบายความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Privacy Policy) ในปัจจุบัน จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงความเคารพสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าใช้บริการเว็บไซต์ รวมถึง สมาชิกพรรค เจ้าหน้าที่พรรค และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพรรคทุกคน โดยได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อยกระดับมาตรฐาน ความปลอดภัย ของข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้เยี่ยมชม และ ผู้ใช้บริการเว็บไซต์ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 สำหรับวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล นั้นประกอบไปด้วย เพื่อใช้ในกิจกรรมทางการตลาดออนไลน์ และการโฆษณา เพื่อใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ และวิจัยทางการตลาด เพื่อใช้ตรวจสอบผู้ใช้บริการเว็บไซต์ ที่ต้องการเข้าสู่ระบบเว็บไซต์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดต่อกลับผู้ใช้บริการเว็บไซต์ เพื่อใช้ตรวจสอบและรักษาความปลอดภัยของระบบเว็บไซต์ เพื่อใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ และ มอบประสบการณ์เฉพาะบุคคลให้กับผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ และกรณีที่มีการลงทะเบียนข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของพรรคนั้น ข้อมูลที่จัดเก็บจะประกอบไปด้วยชื่อ - นามสกุล ของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ อีเมล ของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ กรณีที่มีการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มของบุคคลที่สาม เช่น เครือข่ายการโฆษณาสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ให้บริการเว็บไซต์ภายนอกอื่นๆ คุกกี้บางประเภท และ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ อาจมีการจัดการโดยบุคคลที่สาม จึงต้องแนะนำให้ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายการใช้คุกกี้และนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่สาม พร้อมทั้งศึกษาสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติมด้วย

3. การประกาศนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใน

ควรประกาศนโยบาย อำนาจหน้าที่การดำเนินงานต่าง ๆ โดยนำเอาตัวอย่างการประกาศคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลมาปรับใช้ (ตัวอย่างตามผลการวิเคราะห์การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานเอกชนแห่งหนึ่ง)

4. การจัดทำแบบฟอร์มสำหรับใช้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

แบบฟอร์มที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้แก่

(1) บันทึกข้อตกลงการประมวลผลข้อมูลสวนบุคคล เพื่อใช้แนบท้ายสัญญาทุกสัญญา ในกรณีที่มีการว่าจ้าง บุคคลหรือบริษัทภายนอก อาทิ การว่าจ้างบริษัทเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมีรายละเอียดเป็นการตกลงเกี่ยวกับประเภทข้อมูล คำนิยาม วิธีการและหน้าที่ใน

การประมวลผล ขอบเขตการใช้งาน ระยะเวลา และการจำกัดสิทธิการเข้าถึง รวมไปถึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการและหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญา และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคู่สัญญาภายใต้สัญญาดังกล่าวสอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองส่วนบุคคล

(2) การจัดทำบันทึกการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือ ROPA เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลของแต่ละบริษัทเป็นไปตามกฎหมาย และถูกต้องสอดคล้องกับข้อมูลที่มีทั้งหมด

5. การเตรียมจัดตั้ง DPO

เงื่อนไขตามกฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง DPO หากมีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเข้าเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งที่ระบุไว้ในกฎหมาย หรือมีจำนวนข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องทำการจัดเก็บเกิน 100,000 รายขึ้นไปจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและมีการตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนสมาชิกอยู่ 90,000 ราย ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีสมาชิกเกิน 100,000 ราย จึงควรเตรียมความพร้อมโดยการคัดเลือกบุคลากรให้เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ DPO

6. การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พรรคประชาธิปัตย์มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีความเสี่ยงที่ข้อมูลดังกล่าวอาจถูกละเมิดได้ ดังนั้นจึงควรมีการเตรียมความพร้อม หากเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นจริง เจ้าหน้าที่พรรคจะต้องสามารถบริหารจัดการปัญหาเฉพาะได้

(1) จัดทำเหตุการณ์จำลองเพื่อให้ในการซักซ้อม

แผนการซ้อมนั้น อาจจำลองจากสถานการณ์ที่คาดว่าอาจเกิดขึ้นจริง โดยต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ใครเป็นผู้ละเมิดและใครเป็นผู้ถูกละเมิด
2. ผู้พบเหตุการณ์ละเมิดคนแรกคือใคร

3. เหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความรุนแรงเพียงใด (จำนวนข้อมูลประเภทข้อมูลที่

ถูกละเมิด จำนวนความเสียหายต่าง ๆ)

พรรคประชาธิปัตย์สามารถจัดทำแผนการเผชิญเหตุได้โดยนำเอาแผนและขั้นตอนดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของพรรค

(2) จัดแผนการทำงานกรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(ดำเนินการแจ้ง สคส. ภายใน 72 ชั่วโมง)

เป็นการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน Work Flow ต่าง ๆ เช่น หลังจากการพบเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้พบเหตุการณ์ต้องดำเนินการแจ้งผู้บริหารอย่างไร ผู้บริหารต้องดำเนินการประเมินความร้ายแรงอย่างไร และทำหนังสือแจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร

(3) จัดทำเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถจัดทำได้โดยยึดตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เวอร์ชั่น 1.0 (เผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565)

(4) จัดทำแบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน AAR

เป็นเสมือนเครื่องมือในการประเมินผลความสำเร็จ ว่ามีสิ่งใดบ้างที่ทำได้ดีแล้วหรือที่ยังทำได้ไม่มี โดยนำเอาตัวอย่างจากหน่วยงานเอกชนมาปรับใช้

แบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน AAR อย่างน้อยควรมีหัวข้อดังต่อไปนี้

(1) ผลลัพธ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้คืออะไร

(2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป)

(3) สิ่งที่เราทำได้ดี

(4) สิ่งที่เราทำได้ไม่ดี

(5) อุปสรรค / ข้อจำกัด ที่พบจากการปฏิบัติงาน

(6) ข้อปฏิบัติสำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

7. การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

แม้ว่าในปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์จะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงาน แต่จากการรวบรวมข้อมูลในปัจจุบันพบว่า การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรค ฯ หน้าที่ส่วนใหญ่อยู่ที่ฝ่ายสมาชิก ซึ่งพนักงานในส่วนดังกล่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเชิงลึก ปัจจุบันมีความรู้อยู่ในระดับกลาง ทั้งตนยังมีหน้าที่ทับซ้อนที่ต้องปฏิบัติงานโดยตรงในส่วนของตน ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจึงมีความเห็นต้องตรงกันว่าควรมีการตั้งหน่วยงานสำหรับดูแลและบริหารจัดการเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยผู้ให้สัมภาษณ์สองรายได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันไว้ดังนี้

“ใช่ เพื่อที่จะมาดูเรื่องนี้โดยเฉพาะ ถ้าในผู้บริหารชุดที่ผ่านมาเห็นว่าเรื่องการขอข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญ คณะกรรมการบริหารพรรคก็อาจจะมีการเสนอให้ตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการทำงานควบคู่กับคณะกรรมการกฎหมายเลยก็เป็นได้ อาจเรียกว่าเป็นคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคล”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

เช่นเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกท่านหนึ่งซึ่งกล่าวว่า

“การมีผู้ดูแลอย่างชัดเจน ทำให้มีการทำงานได้ว่องไว ทำถูกต้องตามกฎหมาย ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลได้ดี มีการตรวจสอบให้ถูกต้อง เป็นควบคุมการให้ข้อมูล แบ่งงานได้อย่างชัดเจน ช่วยให้ป้องกันข้อมูลได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย”

(C_2, 15 พฤศจิกายน 2566)

ดังนั้นการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าว พรรคประชาธิปัตย์สามารถนำเอาแนวทางการจัดตั้งคณะกรรมการ จขบ.ของเอกชนมาปรับใช้ได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดสามารถสรุปได้ว่าปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์ได้มีการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามสำหรับการบริหารงานดังกล่าวยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ด้วยกัน 4 ด้าน ซึ่งสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิเพิ่มขึ้นได้โดยการนำเอาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและหน่วยงานเอกชนมาปรับใช้ได้ดังที่กล่าวไปข้างต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 2) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการศึกษา

โดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) และการลงภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย (Field study) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ทั้งหมดจำนวน 9 คน ได้แก่ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 2 คน 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ โดยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการและกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน นายทะเบียนสมาชิกและกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน โฆษกและกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงานฝ่ายสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 3 คน 3) กลุ่มองค์กรเอกชน โดยสัมภาษณ์ที่ปรึกษากฎหมายอาวุโส จำนวน 1 คน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เข้ากับข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อสรุปเพื่อตอบคำถามในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สรุปผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

1. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

1) แนวทางการบริหารจัดการ

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น แบ่งโครงสร้างการทำงานออกเป็น 6 หน่วยงานได้แก่ สำนักบริหารกลาง สำนักกฎหมาย สำนักประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบภายนอก สำนักไอที มีบุคลากรทั้งสิ้นประมาณ 50 คน

เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปทิศทางเดียวกันซึ่งมีหลักการคล้ายกับการกำหนดกรอบแนวทางการตีความกฎหมายของศาลฎีกา ซึ่งในปัจจุบัน ช่องทางในการส่งข้อหารือ 1) ส่งข้อหารือทางอีเมลสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2) ทำข้อหารือเป็นหนังสือส่งมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 3) โทรหารือกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

หน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่

1. จัดทำร่างแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งร่างแผนแม่บทและมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3. วิเคราะห์และรับรองความสอดคล้องและความถูกต้องตามมาตรฐาน หรือตามมาตรการหรือกลไกการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งตรวจสอบและรับรองนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติ ฯ

4. สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครอง ฯ

5. ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

6. ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ฯ

7. เป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางวิชาการหรือให้บริการที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และประชาชน รวมทั้งเผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

8. กำหนดหลักสูตรและฝึกอบรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือประชาชนทั่วไป

9. ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ฯ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการคุ้มครอง ฯ

10. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ฯ

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการคุ้มครอง ฯ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนด

2) ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงต่อปริมาณงาน

เนื่องจากปัจจุบันมีข้อหารือเข้ามาที่สำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก เนื่องจากประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจมากพอ จึงต้องส่งเรื่องหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลให้ปริมาณงานไม่สอดคล้องกับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่

นอกจากนี้ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานที่เพิ่งก่อตั้ง ทำให้หน้าที่หรือภาระการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายยังไม่ชัดเจนส่งผลให้เสนอขอเพิ่มอัตรากำลังคนได้ยาก ซึ่งปัจจุบันมีการขออัตราเพิ่มได้เพียง 50 % เมื่อเทียบกับอัตราที่ต้องการเพิ่มทั้งหมด

2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคลากร

บุคลากรของสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มาจากหลากหลายที่ทั้งที่เคยเป็นข้าราชการและที่ย้ายมาจากหน่วยงานเอกชนและมารวมตัวกันทำงานในองค์กรดังกล่าวที่มีโครงสร้างการทำงานและโครงสร้างทางตำแหน่งที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งหมด ด้วยความเคยชินของระบบงานที่หลากหลายก่อนเข้ามารวมตัวกัน ทำให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงาน ซึ่งยังต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัวต่อไป

3. ปัญหาด้านงบประมาณ

งบประมาณนั้นถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นหากไม่มีงบประมาณที่เพียงพอแล้วย่อมส่งผลทำให้มีปัญหาขาดแคลนทรัพยากรอื่นด้วย จากการรวบรวมข้อมูล พบว่าปัจจุบัน ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอนั้นมาจากปัญหาที่งบประมาณไม่เพียงพอ

ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2567 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 ซึ่งไม่พบงบประมาณสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานบุคลากรเพิ่ม

4. ปัญหาตัวบทกฎหมายและการฝึกอบรม

เมื่อกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่ยังต้องอาศัยการตีความเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปรับใช้ และประชาชนก็ยังไม่มีความเข้าใจเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อมายังเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานที่มีงานล้นมือ เพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานให้กฎหมายมีการนำเอาไปปรับใช้ในทิศทางทางเดียวกันและเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวมากขึ้น สำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงยังต้อง “จัดทำหลักสูตรและพัฒนาฐานข้อมูลข้อมูลความรู้ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” ซึ่งสอดคล้องกับประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2567 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 ซึ่งกำหนดงบประมาณสำหรับการจัดทำหลักสูตรไว้ในลำดับที่ 1 นอกจากนี้ยังมีการกำหนดงบประมาณสำหรับ “การประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562”

5. ปัญหาในการบริหารจัดการ

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งยังมีภารกิจในหลายด้าน

ระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ ยังคงต้องได้รับการพัฒนาต่อไปให้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ 2567 ประกาศ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2566 ซึ่งกำหนดงบประมาณสำหรับ ดำเนินการจัดหาระบบบริหารงานทรัพยากรองค์กร งบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุ

2. กลุ่มบริษัทหน่วยงานเอกชนแห่งหนึ่ง

1) แนวทางการบริหารจัดการ

1) โครงสร้างและวิธีการทำงานด้านการบริหารจัดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กรนั้น องค์กรเอกชนแห่งนี้ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล (คณะกรรมการ จขบ.) เพื่อดูแลและบริหารจัดการด้านข้อมูลส่วนบุคคลภายในองค์กร

ซึ่งในคณะกรรมการดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

(1) ประธานเจ้าหน้าที่สายกฎหมาย

(2) ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย

(3) ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับกิจการ

(4) ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกลยุทธ์

(5) ผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศและเทคโนโลยี

(6) ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด

โดยคณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. วางแผนกำหนดนโยบายด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการดำเนินการ ให้กับบริษัทและบริษัทในเครือ เพื่อให้การดำเนินการด้านจัดการข้อมูลส่วนบุคคล เป็นไปตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2. ควบคุม และกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทในเครือ ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคล

3. ประสานการทำงานร่วมกับ DPO ของบริษัทในเครือ

4. จัดให้มีช่องทางเพื่อการขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งประสานงานแจ้งเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก กรณีมีเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

5. วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงและบริหารจัดการเพื่อแก้ไข/ป้องกันความเสี่ยง และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสม

6. พิจารณาความเสี่ยง ตรวจสอบข้อเท็จจริง/หลักฐานที่เกี่ยวข้อง และให้ความเห็นการชดเชยความเสียหายกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล กรณีเกิดเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความเสียหายทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

7. รายงานตรงต่อ ปจบ. / ปจธ. และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทในเครือ กรณีพบการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลหรือกรณีที่เกิดปัญหาจากการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

8. นำเสนอแนวทางในการแก้ไขประเด็นปัญหาที่อาจจะขัดแย้งกับ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้คณะกรรมการบริหารระดับกลุ่มธุรกิจ (ECB) / ปจธ. พิจารณาวินิจฉัย/สั่งการ

9. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้กับพนักงานของบริษัทและบริษัทในเครือ เพื่อให้พนักงานเห็นความสำคัญของข้อมูลส่วนบุคคลและปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

10. สนับสนุน ติดตาม การดำเนินการระบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ISO 27701 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานกำหนด

โดยคณะกรรมการดังกล่าวต้องประชุมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อมอบ ทบทวนและอนุมัตินโยบาย และให้ฝ่ายกฎหมายนำเอานโยบายต่าง ๆ ไปนำเสนอต่อในที่ประชุมรวมของทุกบริษัทในเครือ เพื่อทำการสื่อสารและชี้แจงให้แต่ละบริษัทดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

โดยปัจจุบันมีบริษัทในเครืออยู่จำนวน 48 บริษัท แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มธุรกิจ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจศูนย์การค้า กลุ่มธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว กลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มธุรกิจกอล์ฟ กลุ่มธุรกิจอาหาร กลุ่มธุรกิจประมูล กลุ่มศูนย์สนับสนุนองค์กร

การประชุมชี้แจงนโยบายให้กับกลุ่มบริษัทรับทราบนั้น เรียกว่าการประชุม PDPA-SBU ซึ่งจะจัดประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

โดย เมื่อได้รับนโยบายจากฝ่ายบริหารแล้ว ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน สายกฎหมาย จะทำหน้าที่ดำเนินการ จัดประชุม PDPA-SBU สื่อสารนโยบายต่าง ๆ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2) ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. ปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงต่อปริมาณงาน

ในปัจจุบันกลุ่มธุรกิจเอกชนดังกล่าว จะมีผู้ปฏิบัติงานโดยตรง คือฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน สายกฎหมาย เป็นผู้ดูแลและดำเนินการ โดยผู้ออกนโยบายจะเป็นคณะกรรมการด้านการจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

อย่างที่มีการกล่าวในตอนแรกนั้นจะเห็นได้ว่าโดยปกติแล้ว ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงินจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัทธุรกิจการเงิน ซึ่งเป็นงานหลักสำหรับการปฏิบัติงาน

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า บุคลากรนั้นไม่เพียงต่อการปฏิบัติโดยมีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน กล่าวคือ ฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ต้องทำงานให้คำปรึกษากฎหมายเกี่ยวกับกลุ่มบริษัทการเงิน และยังต้องทำหน้าที่ในส่วน PDPA ซึ่งมีภารกิจหลากหลายด้าน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับบริหารจัดการภายใน ไปจนถึงการเตรียมรับมือกับเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และการเผยแพร่ความรู้ให้กับพนักงานภายในองค์กร

2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

กฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เป็นกฎหมายใหม่แม้แต่นักกฎหมาย และสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเองก็ยังมีปัญหาในการตีความข้อกฎหมายต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ที่ประชาชนโดยทั่วไป จะสามารถทำความเข้าใจและเรียนรู้ได้อย่างแตกฉาน

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า พนักงานในกลุ่มบริษัทที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ยังมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่

เพียงพอ ทำให้การปฏิบัติงานยังไม่สมบูรณ์มากนัก ดังนั้น จึงยังต้องช่วยกันตรวจสอบและพัฒนาความรู้ของพนักงานให้มากยิ่งขึ้น

3. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจ้างบุคลากร

จากปัญหาด้านบุคลากร จะเห็นได้ว่าปัจจุบันงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลนั้น ฝ่ายที่ปฏิบัติงานเป็นหลักคือฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ที่มีผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ PDPA โดยตรงเพียงแค่ 2 ท่านเท่านั้น อีกทั้งฝ่ายบริหารหรือคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลก็มาจากผู้บริหารซึ่งปฏิบัติงานประจำของตนจากหลากหลายฝ่าย เช่น ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันองค์เอกชนดังกล่าว ไม่ได้มีการว่าจ้างบุคลากรใหม่สำหรับมาบริหารจัดการงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง โดยแต่ละท่านที่มาร่วมปฏิบัติงานนั้นจะมีหน้าที่อย่างน้อย 2 ด้าน คืองานจากหน่วยงานประจำของตน กับ หน่วยงานด้านการจัดการการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

จากข้อมูลทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่าปัจจุบันมีปัญหาเรื่องงบประมาณสำหรับการจ้างคนในการจะมาทำงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่ม ทำให้ขั้นตอนวิธีการในเสนอขออัตรากำลังคนเพิ่มยากขึ้นไปอีกเพราะงบประมาณมีจัด

4. งบประมาณในการจัดการระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์ไม่เพียงพอ

อย่างที่ทราบกันดีว่าในปัจจุบัน มีการทำธุรกรรมหรือนิติกรรมต่าง ๆ ทางโลกออนไลน์ค่อนข้างเยอะ ประกอบกับกลุ่มธุรกิจขององค์กรเอกชนดังกล่าว มีความจำเป็นจะต้องมีการใช้เว็บไซต์ในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลบางส่วน จึงต้องมีการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์

จากข้อมูลสรุปได้ว่า กลุ่มบริษัทเอกชนแห่งนี้ปัจจุบันมีระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์อยู่ แต่มีแผนการพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้นซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ทำให้ยังขาดงบประมาณสำหรับเรื่องนี้อยู่

5. ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลทางไซเบอร์

สำหรับปัญหาดังกล่าวจะสอดคล้องต่อเนื่องมาจากปัญหาทางด้านงบประมาณ เมื่อไม่มีงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงานอีกทอดหนึ่ง

6. อุปกรณ์ในการฝึกอบรมและปัญหาข้อกฎหมาย

ปัจจุบันกลุ่มบริษัทดังกล่าวมีการจัดการเรียนการสอน PDPA ให้กับพนักงาน เนื่องจากพนักงานยังขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ กอปรกับกฎหมายดังกล่าวยังต้องมีการตีความและถกเถียงกันอีกในหลาย ๆ ประเด็น ทำให้ต้องคอยพัฒนาความรู้ของพนักงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จึงต้องมีการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครอง

ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ2562 ผ่านระบบ e – learning ซึ่งระบบดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นได้ยากมากขึ้น อีกทั้งการเก็บข้อมูลสถิติ เช่นการสอบผ่านต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่าพนักงานยังขาดความรู้ในเรื่องใดก็ทำได้ยากมากขึ้น เพราะเครื่องมือไม่เอื้ออำนวยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น

7. ปัญหาจากบุคลากรลาออก

กลุ่มบริษัทเอกชนดังกล่าว มีบริษัทในเครือมากถึง 48 บริษัท ทำให้แต่ละบริษัทต้องเลือกตัวแทนของตนเองเพื่อมาเข้าร่วมประชุม PDPA SBU ในแต่ละรอบ ซึ่งมีจำนวนผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ในการประชุมแต่ละครั้ง มีผู้เข้ารวมประชุมมากถึง 158 คน

การบริหารจัดการในส่วนงานดังกล่าว ยังคงมีปัญหาและต้องมีการพิจารณาวางแผนเพื่อปรับวิธีการจัดประชุมในอนาคตต่อไป

8. ปัญหาจากการแยกกลุ่มธุรกิจและการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

กลุ่มบริษัทเอกชนดังกล่าว เดิมมีน้อยกว่า 48 บริษัท แต่ในช่วงกลางปี พ.ศ.2566 กลุ่มบริษัทดังกล่าวได้ทำการ spinned off (แยกการจัดตั้งบริษัทเพิ่ม) ทำให้บริษัททั้งหมดมีมากถึง 48 บริษัท แผนการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของบริษัทที่มีการ spinned off นั้น มีการกำหนดขึ้นหมดแล้ว แต่อย่างไรก็ตามผลลัพธ์อาจยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาในการบริหารบุคลากรในส่วนนี้เป็นบุคคลที่ถูกตั้งขึ้นใหม่เพื่อประสานงาน จึงต้องมีการหาแนวทางการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 สรุปผลการศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

1) แนวทางการบริหารจัดการ

ข้อมูลส่วนบุคคล มีการจัดเก็บข้อมูล เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการการจัดการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ทั้งนี้มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลผ่านระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ละมีห้องตู้คอนเทนเนอร์เก็บข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลทางเอกสาร เช่น ต้นฉบับใบสมัครสมาชิกพรรค โดยมีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนามีกุญแจล็อค ทุกคนไม่สามารถเข้าได้ เว้นแต่ฝ่ายสมาชิก

ประเภทของของข้อมูล 1.ข้อมูลของสมาชิก 2.ข้อมูลของผู้สมัคร 3.ข้อมูลของเจ้าหน้าที่พรรค กรณีผู้สมัครรับการเลือกตั้งจะมีการตรวจสอบประวัติหรือการเปิดเผยข้อมูลบางส่วนตามที่คณะกรรมการจัดการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งเป็นไปตามกรอบของกฎหมายเฉพาะ

การทำงานแผนกสมาชิกพรรค ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแผนกฝ่ายสมาชิกจะผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด 5 คน ได้อธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกไว้ดังนี้

การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 แบบ

1 การสมัครสมาชิกเริ่มจากการกรอกข้อมูลส่วนบุคคลลงในกระดาษ และทำการจัดเก็บ ถ้าเป็นกรณีสมัครจากสาขาต่างจังหวัด จะส่งเป็นไฟล์สแกนเก็บไว้ที่ส่วนกลาง ต้นฉบับให้สาขาเก็บใบไว้

2 การนำข้อมูลขึ้น Data บนระบบ Server ที่ ฝ่ายไอทีเขียนโปรแกรมขึ้น ฝ่ายไอทีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว แต่การเข้าถึงข้อมูลนั้นจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

การเก็บข้อมูล (ใบสมัคร) จัดเก็บต้นฉบับใบสมัครไว้ในตู้คอนเทนเนอร์ มีการรักษาความปลอดภัยโดยกุญแจ และจำกัดไม่ให้บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปเด็ดขาด ทั้งบริเวณทางเข้าออกในห้องจัดเก็บมีการติดกล้อง CCTV เพื่อรักษาความปลอดภัยเอาไว้ด้วย มีแผนกสาขา ที่สามารถดึงข้อมูลสมาชิกไปได้แต่โปรแกรมคนละตัวกัน ซึ่งมีข้อมูลเบื้องต้น แก้ไขไม่ได้เช่นกัน การเก็บข้อมูล (กระดาษที่สมัคร)

ปัญหาที่พบจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. ปัญหาบุคลากรขาดความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จากการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารภายในพรรคพบว่าปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังคงมีปัญหาด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติงานดูแลและบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลโดนยึดถือตามหลักนโยบายที่ได้รับเท่านั้น มีความเข้าใจว่าต้องมีการจัดเก็บที่ดี แต่ยังไม่มีความรู้ในเชิงลึกเกี่ยวกับกฎหมาย ซึ่งในส่วนนี้ยังคงต้องพัฒนาองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่พรรคต่อไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้มากยิ่งขึ้น

2. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณสำหรับพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาเทคโนโลยี

งบประมาณถือเป็นรากฐานสำคัญในการที่จะพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ การบริหารจัดการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นเรื่องใหม่และมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการงานเป็นไปอย่างราบรื่น จึงต้องมีค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณมาช่วยในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการบริหารจัดการงานดังกล่าว

จากการรวบรวมข้อมูลข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ปัจจุบันทางพรรคยังขาดงบประมาณสำหรับการพัฒนาเรื่องเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ ภายในพรรค รวมทั้งงบประมาณสำหรับการอบรมให้ความรู้บุคลากรเพิ่มเติม

3. ปัญหาขาดสถานที่จัดเก็บเอกสาร

จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ปัญหาที่พบเกิดจากการที่มีเอกสารต้นฉบับซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลค่อนข้างมาก (กระดาษ) และต้องมีจัดเก็บไว้ 10 ปีตามกฎหมาย ทำให้สถานที่จัดเก็บนั้นไม่เพียงพอ และในปัจจุบันนี้การจัดเก็บเอกสารยังคงอยู่ในรูปแบบกระดาษเป็นส่วนใหญ่ แม้จะมีบางส่วนมีการจัดเก็บเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ในระบบแต่ระบบก็ยังขาดการพัฒนาและต้องปรับปรุงเพิ่มเติมอีกจึงยังไม่พร้อมที่จะนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ

4. ปัญหาการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล (เอกสาร)

เมื่อจัดเก็บเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกพรรค ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานครบกำหนดระยะเวลา 10 ปีแล้ว พรรคจะทำลายข้อมูลดังกล่าว ซึ่งแนวทางปฏิบัติก่อนหน้านี้จะส่งให้ทาง กรุงเทพมหานครนำไปทำลาย

หลังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ทำให้มีความกังวลว่าควรจะทำลายข้อมูลส่วนบุคคลก่อนด้วยตนเองหรือไม่ ซึ่งหากคำนึงถึงด้านความปลอดภัยแล้วควรจะทำลายข้อมูลให้เรียบร้อยก่อนให้กรุงเทพมหานครนำไปย่อยสลายอีกครั้งเพื่อป้องกันข้อมูลรั่วไหลอีกชั้นหนึ่ง อันเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับนี้

5. ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่

ไม่ว่าจะเป็นแผนการปฏิบัติงาน นโยบาย บุคลากรที่ปฏิบัติงาน งบประมาณ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลล้วนต้องมาจาก การพิจารณาอนุมัติของกรรมการบริหารพรรคทั้งสิ้น การเว้นว่างของคณะกรรมการบริหารพรรคในปัจจุบันนี้ จึงเป็นอุปสรรค์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรค

การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งยังคงมีปัญหาหลากหลายประการตามที่กล่าวมานั้น ล้วนต้องรอกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ซึ่งคาดว่าจะสามารถแต่งตั้งได้ภายในวันที่ 9 ธันวาคม 2566 นี้ หากกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ขึ้นดำรงตำแหน่งแล้ว จะมีการนำปัญหาต่าง ๆ ขึ้นเสนอและขออนุมัติเพื่อพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายในพรรคต่อไป รวมทั้งออกระเบียบแบบแผนการดำเนินงาน กรอบการชี้วัด แบบฟอร์ม เป็นประกาศภายใน (ลายลักษณ์อักษร) จัดตั้งหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์การ

ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

1. การพัฒนาปัญหาด้านบุคลากร (Man)

1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง และกำหนดให้เป็นหลักสูตรบังคับให้เจ้าหน้าที่ รวมถึงผู้บริหารพรรคทุกคนต้องเข้าศึกษาและผ่านการทดสอบ ทั้งแบบสัมมนา และแบบผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้การสอนครอบคลุมไปถึงสาขาพรรคได้ทั่วประเทศ เช่นเดียวกันกับหน่วยงานเอกชน

2) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อใช้ในการสื่อสารให้บุคลากรภายในพรรค และสมาชิกพรรค มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3) จัดหาบุคลากรภายนอก ที่มีความรู้โดยตรงและมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาให้ความรู้เพิ่มเติมโดยทำควบคู่ไปกับข้อแรก โดยการจัดหาหลักสูตรที่เหมาะสมนั้นควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

2. การพัฒนาปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ความความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง โดยใช้บุคลากรที่มีอยู่ภายในพรรค ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้านกฎหมายมาร่วมกันศึกษา ปรึกษาหารือ และจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนเพื่อสื่อสารกันภายในพรรค โดยสามารถถอดบทเรียนวิธีการสร้างหลักสูตร วิธีการประเมินผล ได้จากเอกสารและข้อมูลที่ได้รับมาจากหน่วยงานเอกชน และสามารถนำเอากฎหมาย รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งประกาศไว้ในเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาเป็นแนวทางในศึกษาควบคู่ไปพร้อมกันได้ เพื่อให้ได้หลักสูตรการสอนที่มีความถูกต้องที่สุดและประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรภายนอก

2) หากไม่มีงบประมาณ ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ สามารถโหลดจากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาช่วยในการสื่อสารกันภายในองค์การของตนได้ เช่น การนำมาส่งอีเมลเป็นประจำทุกวันหรือทุกสัปดาห์เหมือนหน่วยงานเอกชน ทั้งนี้เป็นการปลูกฝัง

และสร้างความเคยชินเกี่ยวกับกฎหมายให้มีความรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ถือเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี วิธีการเช่นนี้จะทำให้ไม่ต้องใช้งบประมาณในการจัดทำสื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม

3) ปัญหาเรื่องการขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีนั้น สามารถแก้ไขได้ยาก เนื่องจากเทคโนโลยีมีราคาที่ค่อนข้างแพง แต่อย่างไรก็ตามทางพรรคประชาธิปัตย์สามารถนำเอาวิธีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลแบบอื่นมาประยุกต์ใช้ก่อน ขณะรอจัดหานโยบายเช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้กระดาษ

แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน พรรคประชาธิปัตย์ควรใช้วิธีเตรียมจัดทำแผนงบประมาณ สำหรับใช้พัฒนาเรื่องระบบเทคโนโลยีโดยจัดเขียนแผนเตรียมเสนอคณะกรรมการบริหารชุดใหม่

3. การพัฒนาปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

1) ตรวจดูเอกสารที่จัดเก็บในปัจจุบัน ว่ามีเอกสารใดที่จัดเก็บครบระยะเวลา 10 ปีแล้ว ให้ดำเนินการทำลาย เพื่อเพิ่มพื้นที่การจัดเก็บ

2) จัดระเบียบการจัดเก็บเอกสารภายในใหม่

3) ลดขนาดใบสมัครต่าง ๆ ลง โดยออกแบบให้มีความกะทัดรัด และจัดเก็บเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร

4) หากดำเนินการตามข้อ 1 ถึง 3 แล้ว แต่เพิ่มที่การจัดเก็บยังไม่เพียงพอ ให้ทำแผนขออนุมัติซื้อตู้สำหรับการจัดเก็บเอกสารเพิ่ม

5) หากดำเนินการตามข้อ 4 แล้ว แต่พื้นที่จัดเก็บเอกสารยังไม่เพียงพอ พรรคประชาธิปัตย์จำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดทางอิเล็กทรอนิกส์

4. การพัฒนาปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

1) การทำลายเอกสาร

ควรกำหนดวิธีการสำหรับการทำลายเอกสารเอาไว้โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถนำเอาวิธีการของเอกชนมาปรับใช้ได้ พรรคประชาธิปัตย์เองจึงสามารถพัฒนาการดำเนินงานดังกล่าวได้โดย

การมอบหมายแต่งตั้งให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหน้าที่เฉพาะ เพื่อจัดการทำลายเอกสารก่อนนำส่งให้กรุงเทพมหานครนำทิ้งทำลายอีกครั้ง

2) การประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ควรจัดทำนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลาง แม้ในปัจจุบันจะมีการดำเนินการร่างแล้ว แต่ควรมีการนำขึ้นประกาศไว้บนเว็บไซต์ หรือประกาศไว้ในที่ที่สมาชิกพรรคจะสามารถเห็นได้โดยง่าย

3) การประกาศนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใน

ควรประกาศนโยบาย อำนาจหน้าที่การดำเนินงานต่าง ๆ โดยนำเอาตัวอย่างการประกาศคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลมาปรับใช้

4) การจัดทำแบบฟอร์มสำหรับใช้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

(1) บันทึกข้อตกลงการประมวลผลข้อมูลสวนบุคคล เพื่อใช้แนบท้ายสัญญาทุกสัญญา ในกรณีที่มีการว่าจ้าง บุคคลหรือบริษัทภายนอก อาทิ การว่าจ้างบริษัทเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

(2) การจัดทำบันทึกการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือ ROPA เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลของแต่ละบริษัทเป็นไปตามกฎหมาย และถูกต้องสอดคล้องกับข้อมูลที่มีทั้งหมด

5. การเตรียมจัดตั้ง DPO

เงื่อนไขตามกฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง DPO หากมีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเข้าเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งที่ระบุไว้ในกฎหมาย หรือมีจำนวนข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องทำการจัดเก็บเกิน 100,000 รายขึ้นไปจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและมีการตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนสมาชิกอยู่ 90,000 ราย ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีสมาชิกเกิน 100,000 ราย จึงควรเตรียมความพร้อมโดยการคัดเลือกบุคลากรให้เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ DPO

6. การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(1) จัดทำเหตุการณ์จำลองเพื่อให้ในการซักซ้อม แผนการซ้อมนั้น อาจจำลองจากสถานการณ์ที่คาดว่าอาจเกิดขึ้นจริง โดยต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1.ใครเป็นผู้ละเมิดและใครเป็นผู้ถูกละเมิด

2. ผู้พบเหตุการณ์ละเมิดคนแรกคือใคร

3.เหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความรุนแรงเพียงใด

(2) จัดแผนการทำงานกรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(ดำเนินการแจ้ง สคส.ภายใน 72 ชั่วโมง)

เป็นการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน Work Flow ต่าง ๆ เช่น หลังจากการพบเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้พบเหตุการณ์ต้องดำเนินการแจ้งผู้บริหารอย่างไร ผู้บริหารต้องดำเนินการประเมินความร้ายแรงอย่างไร และทำหนังสือแจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร

(3) จัดทำเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถจัดทำได้โดยยึดตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เวอร์ชั่น 1.0 (เผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565)

(4) จัดทำแบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน AAR

เป็นเสมือนเครื่องมือในการประเมินผลความสำเร็จ ว่ามีสิ่งใดบ้างที่ทำได้ดีแล้วหรือที่ยังทำได้ไม่มี โดยนำเอาตัวอย่างจากหน่วยงานเอกชนมาปรับใช้

แบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน AAR อย่างน้อยควรมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ผลลัพธ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้คืออะไร
2. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป)
3. สิ่งที่เราทำได้ดี
4. สิ่งที่เราทำได้ไม่ดี
5. อุปสรรค / ข้อจำกัด ที่พบจากการปฏิบัติงาน
6.ข้อปฏิบัติสำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

7) การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

แม้ว่าในปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์จะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงาน แต่จากการรวบรวมข้อมูลในปัจจุบันพบว่า การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรค ฯ หน้าที่ส่วนใหญ่อยู่ที่ฝ่ายสมาชิก ซึ่งพนักงานในส่วนดังกล่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเชิงลึก ปัจจุบันมีความรู้อยู่ในระดับกลาง ทั้งตนยังมีหน้าที่ทับซ้อนที่ต้องปฏิบัติงานโดยตรงในส่วนของตน ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจึงมีความเห็นต้องตรงกันว่าควรมีการตั้งหน่วยงานสำหรับดูแลและบริหารจัดการเรื่องนี้โดยเฉพาะ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

จากข้อมูลที่รวบรวมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลจากเอกสารพบว่า

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นกฎหมายที่ให้ความสำคัญกับสิทธิความเป็นส่วนตัว ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ **สอดคล้องกับผลการวิจัยของ** พัฒน์รพี เล้าตระกูล (2549) อังค์วรา วัฒนรุ่ง (2562) และ ญาณิศา ยอดประเสริฐ (2565) ซึ่งได้อธิบายถึงความหมายและความสำคัญของสิทธิความเป็นส่วนตัวไว้ นอกจากนี้ยัง**สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560** มาตรา 26 32 33 และ 37

การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ที่สำคัญ ได้แก่

มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ให้ความหมายในทำนองว่า

“ข้อมูลส่วนบุคคล” คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคล อันสามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งไม่ได้รวมผู้ที่ถึงแก่กรรม

“ผู้ควบคุม” หมายถึง บุคคล/นิติบุคคล ที่เป็นผู้ตัดสินใจเรื่องการเก็บ การใช้ การเปิดเผยข้อมูล ฯ

“ผู้ประมวลผล” คือ บุคคล/นิติบุคคล ที่เป็นผู้เก็บ ใช้งาน เปิดเผยตามคำสั่ง หรือทำในนามผู้ควบคุม ซึ่งบุคคล/นิติบุคคลนั้นไม่ได้เป็นผู้ควบคุมข้อมูล ฯ

ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

(1) **ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป** ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น และเบอร์โทรศัพท์ต่าง ๆ

(2) **ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว** ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ฯลฯ สำหรับความคิดเห็นทางการเมือง ก็ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว เพราะอาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติได้ เช่น การแสดงเจตจำนงสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ประชาชนจะเลือกเข้าร่วมกับพรรคการเมืองที่เจตนารมณ์ทางการเมืองแบบเดียวกับตน ไม่ว่าจะเป็นพรรคที่มีแนวคิดหรือความคิดเห็นทางการเมืองแบบอนุรักษ์นิยม แบบเสรีนิยม

(3) **ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคลจะสามารถนำมาประมวลผลได้ตามฐานกฎหมายในมาตรา 24 และ มาตรา 27 ซึ่ง** ข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป จะสามารถ

จัดเก็บข้อมูลดังกล่าวได้ต่อเมื่อกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้อำนาจไว้เท่านั้น โดยได้ให้อำนาจในการจัดเก็บไว้แบ่งออกเป็น 7 ฐานดังต่อไปนี้

(1) ฐานการขอความยินยอม

(2) ฐานการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์

(3) ฐานเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต

(4) ฐานเพื่อการปฏิบัติตามสัญญา หรือก่อนเข้าทำสัญญา

(5) ฐานเพื่อประโยชน์สาธารณะ

(6) ฐานเพื่อผลประโยชน์โดยชอบอื่น ๆ

(7) ฐานการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ในกรณีที่ทำการพิจารณาแล้ว ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลโดยใช้ฐานกฎหมายอื่น ๆ ได้อีก และจำเป็นต้องใช้ฐานความยินยอมนั้น จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 19

(1) ต้องขอก่อนหรือขณะเก็บรวบรวม จะมาขอภายหลังไม่ได้

(2) ต้องทำโดยชัดแจ้ง

(3) ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ โดยการแจ้งนั้นต้องใช้ มาตรา 23 มาตรา 25 ประกอบการพิจารณาด้วย

(4) ต้องระบุไว้ และต้องแยกส่วนจากข้อความอื่นให้ชัดเจน

(5) ต้องมีรูปแบบ หรือข้อความที่ผู้ให้ความยินยอมสามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ใช้ภาษากฎหมายหรือข้อความที่อาจจะทำให้สับสน

(6) ต้องไม่เป็นเงื่อนในการให้บริการ

(7) เมื่อให้ความยินยอมไปแล้วถอนเมื่อใดก็ได้ การถอนจะต้องไม่ยากไปกว่าการให้ความยินยอม หากมีการถอนแล้วจะต้องแจ้งผลกระทบ

(8) การขอความยินยอมที่ไม่เป็นไปตามหลักการ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลอ่อนไหว (มาตรา 26)

สิทธิของเจ้าของข้อมูลมีด้วยกัน 8 ประการ

เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หลังจากให้ความยินยอม หรือได้ให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ หรือผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ สามารถจัดเก็บข้อมูล ฯ ของตนเองโดยใช้ฐานกฎหมายใดฐานหนึ่งแล้ว เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลยังคงมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. สิทธิในการได้รับแจ้ง
2. สิทธิในการเพิกถอนความยินยอม
3. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล
4. สิทธิในการแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ถูกต้อง
5. สิทธิในการลบข้อมูลส่วนบุคคล
6. สิทธิในการ ห้ามมิให้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล
7. สิทธิในการให้โอนย้ายข้อมูล
8. สิทธิในการคัดค้านการประมวลผล

สิทธิผู้ควบคุมจะต้องดูแลและปฏิบัติตามสิทธิของเจ้าของข้อมูล เมื่อเจ้าของข้อมูลต้องการที่ใช้สิทธิ ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องปฏิบัติตามซึ่งมีสิทธิในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สิทธิในการแจ้งเตือน
2. สิทธิเข้าถึงและขอสำเนา
3. ถูกต้องเป็นปัจจุบัน
4. สิทธิในการลบ ทำลาย
5. สิทธิในการจำกัด
6. สิทธิในการคัดค้าน
7. สิทธิในการขอรับข้อมูล และโอนข้อมูล

ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องให้มีบันทึกการประมวลผล (processing record) ซึ่งมีรายละเอียดตามกฎหมายกำหนด **(มาตรา 39)** เช่นเดียวกับผู้ประมวลผลข้อมูล **มาตรา 40 (3)**

เว้นแต่กรณีเป็นกิจการขนาดเล็กตามที่คณะกรรมการกำหนด ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง การยกเว้นการบันทึกรายการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็ก พ.ศ. 2565

รายละเอียดในบันทึก ได้แก่ ข้อมูลที่เก็บ วัตถุประสงค์ ข้อมูลผู้ควบคุม/ผู้ประมวลผลข้อมูล ระยะเวลาเก็บรักษา สิทธิ และวิธีการเข้าถึง การใช้ หรือเปิดเผยที่ไม่ต้องขอความยินยอม การปฏิเสธสิทธิของเจ้าของข้อมูล คำอธิบายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย

กรณีเกิดเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องปฏิบัติไปตามหลักเกณฑ์ตาม **ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565**

(1) ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้นโดยไม่ชักช้า

(2) หากระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า มีความเสี่ยงสูง ที่จะกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ให้ผู้ควบคุมข้อมูลดำเนินการ ด้วยตนเอง หรือสั่งการให้ผู้ประมวลผลข้อมูล หรือผู้เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการป้องกัน ระงับ หรือแก้ไข เพื่อให้การละเมิดข้อมูลนั้นสิ้นสุด หรือไม่ให้ส่งผลกระทบเพิ่มเติม โดยทันทีเท่าที่จะทำได้ ซึ่งอาจใช้มาตรการทางบุคลากร กระบวนการ หรือเทคโนโลยีที่จำเป็นและเหมาะสม

(3) เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตาม (1) แล้วเห็นว่า มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกิดการละเมิดขึ้นจริง ผู้ควบคุมข้อมูล ต้องแจ้งเหตุการละเมิดต่อสำนักงาน ภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่ทราบเหตุ หรือเท่าที่จะกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดนั้น ไม่เสี่ยงต่อการกระทบสิทธิ เสรีภาพของบุคคล

(4) กรณีที่การละเมิด มีความเสี่ยงสูงต่อการกระทบสิทธิ และเสรีภาพ ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แจ้งเจ้าของข้อมูล ฯ และให้แนวทางเยียวยาโดยไม่ชักช้า

(5) ดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อระงับ ตอบสนอง แก้ไข หรือฟื้นฟูสภาพจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว รวมทั้งป้องกันและลดผลกระทบจากการเกิดเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะเดียวกันในอนาคต

กล่าวโดยสรุปคือ การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เริ่มจากต้องเข้าใจและสามารถแยกประเภทของข้อมูลได้ก่อนว่า ข้อมูลชนิดใดบ้างเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายนี้ เมื่อทราบแล้วจึงพิจาณาต่อว่าสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้โดยฐานใด และต้องดำเนินการขอความยินยอมอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ระหว่างนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้จะต้องคำนึงถึงระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลรวมถึงสิทธิและหน้าที่ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารดังกล่าว พบว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและหน่วยงานเอกเอกชนในฐานะเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

1) ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

“ตามที่ พ.ร.บ.ประกาศใช้ในปี 2562 แต่จะมีการบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบในปี 2567 ซึ่งตาม พ.ร.บ.จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วยผู้ควบคุมข้อมูล ผู้ประมวลผลข้อมูล และเจ้าของ

ข้อมูล ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สำนักฯ มุ่งไปที่การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนเจ้าของข้อมูลด้วย ผู้ควบคุมข้อมูล และผู้ประมวลผลข้อมูลด้วย โดยคร่าวๆ คือในส่วนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จะมีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลตนเองที่ได้ให้ไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลต่าง ๆ และจะมีสิทธิ์ในการขอลบ ขอแก้ไข ขอเปลี่ยนแปลง ยกเลิกหรือระงับการใช้ข้อมูลของตนได้ ซึ่งจะต้องกระทำโดยง่าย ส่วนสิทธิ์หรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูล จะต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลที่ได้เก็บไว้ โดยมีการแจ้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนต่อเจ้าของข้อมูล รวมทั้งต้องทำ Privacy Notice ให้เจ้าของข้อมูลทราบว่า จะมีการจัดการข้อมูล หรือบริหารข้อมูลนั้นอย่างไร ส่วนผู้ประมวลผลข้อมูลจะมีหน้าที่ทำตามข้อตกลงที่ทำไว้กับผู้ควบคุมเท่านั้น ทำ 1-2-3-4 ก็จะทำได้แค่นั้น ภายในกรอบนั้นเท่านั้น จะทำนอกเหนือจากนั้นไม่ได้ และหน้าที่ของผู้ประมวลผลก็ต้องมีหน้าที่ทำรายงานให้ผู้ควบคุมข้อมูลทราบว่าได้ทำอย่างไร เก็บข้อมูลอย่างไร มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยอย่างไรในข้อมูลส่วนบุคคลนั้น"

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

2) ข้อมูลจากกลุ่มหน่วยงานเอกชน

"หน้าที่หลักของคณะกรรมการ จขบ. เป็นไปตามหน้าที่ที่ระบุไว้ใน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ที่มอบให้ ที่นี้จากหน้าอำนาจหน้าที่ที่ระบุ จะดำเนินการให้เป็นระบบได้ก็ต้องออกประกาศ แบบฟอร์มต่าง ๆ สำหรับใช้ภายในองค์กร เช่น การทำ ROPA ก็มีการออกแบบตาราง EXCEL ให้มีข้อกำหนดครบตามกฎหมาย กับมีการ ประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลาง"

"หลัก ๆ แล้ว นโยบายการทำงานต่าง ๆ จะมาจาก จขบ. อย่างที่บอก ส่วนหน่วยงานที่ปฏิบัติงานจริงจะเป็นฝ่ายนิติกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งโดยปกติจะดูแลกฎหมายเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการเงินเท่านั้น แต่สำหรับ PDPA จะดูแลทั้งกลุ่ม หน้าที่ที่ทำก็อย่างเช่นให้คำปรึกษา สื่อสารนโยบาย จัดทำหลักสูตรและสอน PDPA ให้พนักงานในกรุ๊ป จัดการซ้อมแผนเผชิญเหตุ ตรวจ ROPA บางทีก็มีการตรวจสัญญาให้หน่วยงานต่าง ๆ เวลามีข้อสัญญาเกี่ยวกับ PDPA "

(B_1, 3 พฤศจิกายน 2566)

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการศึกษาการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์

จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร พรรคประชาธิปัตย์ ถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากเป็นผู้รวบรวมจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ของเจ้าหน้าที่พรรค และสมาชิกพรรค **สอดคล้องกับคำนิยามในมาตรา 6** แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562

พรรคการเมืองนั้น เป็นสถานที่ที่บุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองและความเห็นทางการเมืองในทิศทางเดียวกัน รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ดังนั้น พรรคการเมืองจึงสถานที่ที่รวบรวมความคิดเห็นทางการเมืองซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหวเอาไว้ **สอดคล้องกับผลการวิจัยของ** วรเจตน์ ภาคีรัตน์ (2554) อรรถสิทธิ พานแก้ว และนางณัชชาภัทร อมรกุล (2564) และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2541)

การทำงานและบริหารงานเกี่ยวกับการคุ้มครองส่วนบุคคล ของพรรคประชาธิปัตย์แบ่งเป็นการกำหนดนโยบายและทิศทางการปฏิบัติงานจากผู้บริหารระดับสูง จากนั้นหัวหน้างานจะรับเอานโยบายมาสื่อสารต่อผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ดำเนินการและควบคุมดูแลการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

การทำงานแผนกสมาชิกพรรคจะเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกพรรคโดยตรง ทั้งข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป และข้อมูลส่วนบุคคลที่ความอ่อนไหว โดยในแผนกดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น 5 ท่าน

โดยแผนกสมาชิกพรรค ได้อธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกไว้ดังนี้

การเก็บข้อมูลแบ่งเป็นสองประเภท

1. การสมัครสมาชิกเริ่มจากการกรอกข้อมูลส่วนบุคคลลงในกระดาษ และทำการจัดเก็บ ถ้าเป็นกรณีสมัครจากสาขาต่างจังหวัด จะส่งเป็นไฟล์สแกนเก็บไว้ที่ส่วนกลาง ต้นฉบับให้สาขาเก็บใบไว้

2. การนำข้อมูลขึ้น Data บนระบบ Server ที่ ฝ่ายไอทีเขียนโปรแกรมขึ้น ฝ่ายไอทีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว แต่การเข้าถึงข้อมูลนั้นจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้

การเก็บข้อมูล (ใบสมัคร) จัดเก็บต้นฉบับใบสมัครไว้ในตู้คอนเทนเนอร์ มีการรักษาความปลอดภัยโดย กุญแจ และจำกัดไม่ให้บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปเด็ดขาด ทั้งบริเวณทางเข้าออกในห้องจัดเก็บมีการติดกล้อง CCTV เพื่อรักษาความปลอดภัยเอาไว้ด้วย

เจ้าหน้าที่ของพรรคที่เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล มีด้วยกันทั้งหมด 11 ท่าน มีแผนกสมาชิก 5 ท่าน แผนกไอที 2 ท่าน และแผนกสาขา 4 ท่าน

พรรคประชาธิปัตย์ มีแนวคิดการแบ่งองค์ประกอบองค์การ สอดคล้องกับแนวคิดของ KATZ & KAHN โดยมีการแบ่งองค์ประกอบดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูง กำหนดนโยบาย ทิศทางในการทำงาน กลยุทธ์ ติดตามและควบคุมผลการดำเนินการขององค์การโดยรวม

2. นักบริหารระดับกลาง รองลงมาในองค์การ ทำหน้าแปลงนโยบายหรือเป้าหมายขององค์การเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ไปสู่ผู้ปฏิบัติ ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อม ระหว่างระดับสูงกับผู้ปฏิบัติงาน

3. ผู้บริหารระดับต้น ทำหน้าที่ในการควบคุมดูและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์การติดตามให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ

นอกจากนี้การบริหารจัดการงานด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของพรรค ยังยึดหลักแนวทางการบริหาร **สอดคล้องกับผลการวิจัยของ** พวงสุรีย์ วรคามิน (2554) ซึ่งได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการบริหารไว้

จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารดังกล่าว พบว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“หน้าที่ของพรรคการเมืองในฐานะที่ ประชาธิปัตย์ เป็นสถาบันทางการเมือง แน่นอนว่าในส่วนของคณะกรรมการบริหารพรรค ได้มีการดูรายละเอียดในเรื่องของ พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งก็เป็น พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในปี 2562 ก็มีความชัดเจนว่า จะต้องตั้งต้นจากคณะกรรมการบริหารพรรค โดยยึดหลักเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด แน่นอนว่ากระบวนการทำงานก็จะต้องทำงานผ่านองคาพยพของพรรคในส่วนต่าง ๆ อย่างเช่น ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ส่วนหนึ่งเป็นของคณะกรรมการกฎหมายของพรรค และอีกส่วนหนึ่งเป็นของสำนักงานเลขาธิการพรรค ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

“งานด้านเอกสาร มี 3 ประเภท งานหลัก ๆ คือ การรับสมัครสมาชิกเข้า 3 อัตรา การทำเรื่องสมาชิกลาออก 1 อัตรา การต่ออายุสมาชิก 1 อัตรา หัวหน้าฝ่ายจะดูแลภาพรวม - งานบริหารสมาชิก คือ การวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิก ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารพรรคเป็นผู้กำหนดหัวข้อ เช่น แยกสมาชิกตามเพศ อายุ ภูมิลำเนา เป็นต้น สำหรับใช้ในการกำหนดนโยบายพรรค หรือใช้ในการวางยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการเพิ่มจำนวนสมาชิก และเกี่ยวข้องกับจำนวนสาขาของพรรค”

(C_1, 15 พฤศจิกายน 2566)

“โดยปกติแล้วสมาชิกพรรคส่วนมากจะให้ผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อเขตเข้าถึงเขตของตัวเองเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น สส. จังหวัดกระบี่ เขต 1 จะสามารถเข้าถึงข้อมูลสมาชิกได้เฉพาะจังหวัดกระบี่ เขต 1 จะขอเข้าถึงข้อมูลของเขตอื่นไม่ได้ หากต้องการเข้าถึงจะต้องขออนุญาตรอง

หัวหน้าพรรคที่ดูแลภาคให้เป็นผู้อนุมัติมาก่อน ส่วนการขอข้อมูลเฉพาะเขตของตนเอง สส. คนนั้นจะได้ข้อมูลสมาชิกทุกอย่าง ตั้งแต่ ชื่อ นามสกุล เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ ทำให้แผนกไม่ทราบได้ว่า เมื่อ สส. ได้ข้อมูลไปจะเก็บเป็นความลับหรือไม่ เพราะหากมีการนำข้อมูลไปส่งต่อ ข้อมูลดังกล่าวอาจรั่วไหลหรือถูกนำไปขายต่อได้ เพราะเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ครบทุกอย่าง"

(C_1, 15 พฤศจิกายน 2566)

"ฝ่ายไอทีของพรรคสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แต่ด้วยขอบเขตของงาน ฝ่ายไอทีจะไม่สามารถแก้ไขในรายละเอียดข้อมูลได้ (เพราะความรับผิดชอบเรื่องความถูกต้องของข้อมูลจะอยู่ที่แผนกทะเบียนสมาชิก) เข้าถึงไม่ได้เพียงแต่เป็นคนที่เขียนโปรแกรมขึ้นมา และแก้ไขตัวโปรแกรม เห็นข้อมูลได้ สามารถเข้าได้ ปกติจะไม่เข้าถ้าตัวโปรแกรมไม่มีปัญหา"

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

<u>ตอนที่ 3 อภิปรายผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรคประชาธิปัตย์</u>

จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร พบว่า การจะพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีประสิทธิที่ดีขึ้นตอบโจทย์วัตถุประสงค์ขององค์การนั้น

1. ต้องมีการพัฒนาสนับสนุนบุคลากร
2. วัสดุและเครื่องมือ เช่น สำหรับการฝึกอบรมและพัฒนาความสามารถขององค์การ
3. โดยจะต้องมีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ
4. องค์การยังต้องมีความพร้อมในเชิงบริหารจัดการที่สามารถจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆที่มีความเฉพาะอย่างการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลได้

ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์ เคทซ์ และโรเซนวิกส์ (Katz and Rosenzweig) และผลการวิจัยของ เตือนใจ ดลประสิทธิ์ (2552) สุธาริณี วงค์ใหญ่ (2563) และชัยวุฒิ ครุฑมาศ และคณะ (2564) ซึ่งได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการพัฒนาเอาไว้

โดยการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลนั้น แนวทางการพัฒนาเป็นการปรับปรุงแก้ไขทุกกระบวนการให้ให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพขององค์การเพื่อความก้าวหน้าขององค์การ

และทำให้องค์การดีขึ้นทันสมัยกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้การพัฒนาทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ประกอบไปด้วย การพัฒนาปัญหาด้านบุคลากร การพัฒนาปัญหาด้านงบประมาณ การพัฒนาปัญหาด้านวัสดุ วัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน การพัฒนาปัญหาในการบริหารจัดการการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล **ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี 4 M**

1) ปัญหาด้านบุคลากร (Man) หมายถึง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนมีจำนวนเพียงพอสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

2) ปัญหาด้านงบประมาณ (Money) หมายถึงงบประมาณสำหรับการพัฒนาหรือปรับปรุง บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

3) ปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials) หมายถึงวัสดุในการดำเนินงาน ได้แก่ เครื่องมือ เทคโนโลยี ตัวบทกฎหมายสื่อการเรียนการสอน และช่องทางต่าง ๆ ในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

4) ปัญหาในการบริหารจัดการ (Management) หมายถึงการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานใด ๆ ของพรรคประชาธิปัตย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยการ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไตรรัตน์ จงจิตร (2546) กนกวรรณ บุญยงค์ (2561) และ สุพิชญ์กฤตา พาณิชกิจโรจน์ (2563) ซึ่งได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทฤษฎี 4 M ไว้

จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารดังกล่าว พบว่าสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของ 1) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2) กลุ่มหน่วยงานเอกชน 3) พรรคประชาธิปัตย์ มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ จากการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้แนวทางตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ทั้งสามหน่วยงานพบปัญหาแบ่งออกเป็นสี่ด้านเช่นเดียวกันซึ่งมี

ความแตกต่างกันเล็กน้อยในส่วนของบริบทเฉพาะตัวขององค์กร สำหรับแนวทางการพัฒนาปัญหาทั้ง 4 ด้าน ของพรรคประชาธิปัตย์นั้น สามารถพัฒนาได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาปัญหาด้านบุคลากร (Man)

1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ความความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง และกำหนดให้เป็นหลักสูตรบังคับให้เจ้าหน้าที่ รวมถึงผู้บริหารพรรคทุกคนต้องเข้าศึกษาและผ่านการทดสอบ ทั้งแบบสัมมนา และแบบผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้การสอนครอบคลุมไปถึงสาขาพรรคได้ทั่วประเทศ เช่นเดียวกันกับหน่วยเอกชน

2) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อใช้ในการสื่อสารให้บุคลากรภายในพรรค และสมาชิกพรรค มีความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3) จัดหาบุคลากรภายนอก ที่มีความรู้โดยตรงและมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาให้ความรู้เพิ่มเติมโดยทำควบคู่ไปกับข้อแรก โดยการจัดหาหลักสูตรที่เหมาะสมนั้นควรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณฐพร วิริยะลัพภะ และธเนศ สุจารีกล (2563) หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการในการบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าและลูกจ้างเป็นภาระอย่างมากนับแต่กระบวนการบันทึกที่ใช้เทคนิคมีความซับซ้อน และมีความเสี่ยงที่ต้องรับผิดตามกฎหมาย ดังนั้นกิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กจำเป็นต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านกฎหมายและเทคนิคเพื่อให้คำปรึกษาในกระบวนการบันทึกแม้ว่ากฎหมายจะมีบทบัญญัติผ่อนปรนให้แก่กิจการขนาดเล็กก็ตาม

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“เจ้าหน้าที่มีความรู้ระดับกลาง สมาชิกพรรคมีความรู้ระดับน้อย ถึงกลาง ผู้สมัคร มีความรู้ระดับกลาง”

(C_2, 15 พฤศจิกายน 2566)

“มีความรู้ปานกลาง เข้าใจถึงการให้ข้อมูล ไม่ได้ให้ข้อมูลได้ง่าย อย่างฝ่ายสมาชิกมารหัสเข้า การเอาข้อมูลต้องผ่าน ผอ. พรรค การอนุมัติ เป็นขั้นเป็นตอน รู้ว่าควรให้ข้อมูลหรือไม่ส่วนมากไม่ได้ให้”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

“ในส่วนของพรรค ต้องยอมรับว่าในเรื่องขององค์ความรู้ ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด เหตุผลเพราะทุกคนอาจจะคิดว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของพี่น้องประชาชนนั้น อาจจะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ จึงทำให้เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้มีการหยิบยกขึ้นมาพูดอย่างเป็นกิจจะลักษณะ”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

นอกจากนี้ในส่วนขององค์ความรู้ต่าง ๆ ยังมีสาเหตุมาจากความไม่เข้าใจในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เนื่องจากยังมีกฎหมายบางส่วนที่ต้องอาศัยการตีความจากบทบัญญัติที่มีความไม่ชัดเจน **ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ** สันทนา อิศรเสนา ณ อยุธยา (2565) ซึ่งพบว่า บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่อง คำนิยาม ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิและหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ

และผลการวิจัยของนางสาวณภัทร์กมล ศรีสกุลภิญโญ (2563) ซึ่งพบว่า การตีความข้อยกเว้นความยินยอมฐานผลประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย มีความอ่อนไหวในการใช้งาน ต้องตีความตามองค์ประกอบความรับผิดทางอาญา ข้อยกเว้นในการขอความยินยอมไม่มีความชัดเจนในขอบเขตการใช้งานข้อมูลส่วนบุคคลจึงนำไปสู่ความเสี่ยงในการทำผิดกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล **อีกทั้งเรื่องปัญหาเกี่ยวกับองค์ความรู้ของบุคลากรยังสอดคล้องข้อมูลสำคัญที่ได้จากสำนักงานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอีกด้วย**

“ปัญหามาจากการเริ่มต้นจากศูนย์ อย่างการทำกฎหมายบ้านเรามันอาศัยฎีกา ที่เคยพิพากษามาก่อนแล้วเป็นแนว แต่กฎหมายฉบับนี้ เริ่มใหม่ ปัญหาใหม่ คำถามใหม่ขึ้นมาหมด ทำให้ต้องวิเคราะห์ หรือวินิจฉัยจากตัวบทเท่านั้น บรรทัดฐานที่เกิดขึ้นอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต”

“ไม่ได้โทษประชาชนแต่เนื่องจากความรู้ความเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปนั้นยังไม่ทั่วถึง ซึ่งสำนักงาน ฯ เอง จะมีหน่วยประชาสัมพันธ์ ก็ได้พยายามเสริมสร้างความรู้ เผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน แต่อะไรที่มันใหม่ มันก็ยากและต้องใช้เวลาเยอะ โดยส่วนตัวทราบว่าขณะนี้ได้มีความพยายามบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกระจายความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน ซึ่งช่องทางการ

ร้องเรียน การหารือที่เข้ามายังสำนักงานเกี่ยวกับกฎหมายตัวนี้ ก็พยายามทำให้สะดวกมากขึ้น ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบเพื่อให้มีการร้องเรียนได้ง่ายขึ้น”

“เยอะครับ ที่ขาดความเข้าใจ ไม่ได้เข้าอันนี้ อาจจะเข้า พ.ร.บ.คอม หรือกฎหมายอื่น แต่เขาก็มาหาเราเพราะไม่เข้าใจ”

(A_1, 1 ธันวาคม 2566)

2. การพัฒนาปัญหาด้านงบประมาณ (Money)

1) จัดทำหลักสูตรการสอนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ความความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง โดยใช้บุคลากรที่มีอยู่ภายในพรรค ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ด้านกฎหมายมาร่วมกันศึกษา ปรึกษาหารือ และจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสื่อสารกันภายในพรรค โดยสามารถถอดบทเรียนวิธีการสร้างหลักสูตร วิธีการประเมินผล ได้จากเอกสารและข้อมูลที่ได้รับมากจาหน่วยงานเอกชน และสามารถนำเอากฎหมาย รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งประกาศไว้ในเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาเป็นแนวทางในศึกษาควบคู่ไปพร้อมกันได้ เพื่อให้ได้หลักสูตรการสอนที่มีความถูกต้องที่สุดและประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรภายนอก

2) หากไม่มีงบประมาณ ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ สามารถโหลดจากเว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาช่วยในการสื่อสารกันภายในองค์การของตนได้ เช่น การนำมาส่งอีเมลเป็นประจำทุกวันหรือทุกสัปดาห์เหมือนหน่วยงานเอกชน ทั้งนี้เป็นการปลูกฝังและสร้างความเคยชินเกี่ยวกับกฎหมายให้มีความรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ถือเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี วิธีการเช่นนี้จะทำให้ไม่ต้องใช้งบประมาณในการจัดทำสื่อการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม

3) ปัญหาเรื่องการขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีนั้น สามารถแก้ไขได้ยาก เนื่องจากเทคโนโลยีมีราคาที่ค่อนข้างแพง แต่อย่างไรก็ตามทางพรรคประชาธิปัตย์สามารถนำเอาวิธีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลแบบอื่นมาประยุกต์ใช้ก่อน ขณะรอจัดหานโยบายเช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้กระดาษ

แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน พรรคประชาธิปัตย์ควรใช้วิธีเตรียมจัดทำแผนงบประมาณ สำหรับใช้พัฒนาเรื่องระบบเทคโนโลยีโดยจัดเขียนแผนเตรียมเสนอคณะกรรมการบริหารชุดใหม่

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“ก็คือการให้ความรู้ในส่วนของกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคล เพราะถือเป็นเรื่องที่สำคัญในฐานะพรรคการเมือง หากเราไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีได้ ก็จะมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของพรรคการเมืองนั้นได้ เพราะฉะนั้นในอนาคตก็จะมีการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอย่างแน่นอน โดยเฉพาะในเรื่องของเทคโนโลยี ซึ่งแทบจะไม่มีต้นทุนในการที่จะมาดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้ ในส่วนของการพัฒนาให้องค์ความรู้กับบุคลากรของพรรค ก็ต้องใช้งบประมาณส่วนหนึ่ง และการให้ความรู้อาจจะต้องกำหนดกรอบเป็นกลุ่มของสมาชิกพรรคที่จะให้ความรู้ในแต่ละกลุ่ม ในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องนี้มากขึ้น แต่ไม่ใช่กฎหมายฉบับนี้ฉบับเดียว แต่ก็ต้องมีกฎหมายฉบับอื่นๆ ด้วย ควบคู่กันไป ซึ่งที่พรรคคิดว่าน่าจะต้องดำเนินการในวันข้างหน้าหลังจากที่มีผู้บริหารพรรคชุดใหม่ เพราะสมาชิกพรรคจะต้องมีความรู้เรื่องกฎหมายพรรคการเมืองเบื้องต้น ในเรื่องของรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ในเรื่องของประชาธิปไตยเบื้องต้น ฉะนั้นแล้วการที่กฎหมายฉบับนี้มีขึ้น ณ ปัจจุบัน เราก็จะมีการปรับเปลี่ยนโดยให้ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล เป็นหนึ่งในองค์ความรู้ที่จะใช้ประกอบกับองค์ความรู้อื่นๆ ในการให้ความรู้กับสมาชิกพรรคด้วย”

“และในส่วนของบุคลากรที่คิดจะดำเนินการเพื่อที่ให้มีการพัฒนาเรื่องเทคโนโลยี เรื่องการเพิ่มองค์ความรู้ให้กับสมาชิก ในเรื่องของงบประมาณ ก็มีความสำคัญ แล้วก็เป็นอุปสรรคอยู่เช่นกัน”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

3. การพัฒนาปัญหาด้านวัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน (Materials)

1) ตรวจดูเอกสารที่จัดเก็บในปัจจุบัน ว่ามีเอกสารใดที่จัดเก็บครบระยะเวลา 10 ปีแล้ว ให้ดำเนินการทำลาย เพื่อเพิ่มพื้นที่การจัดเก็บ

2) จัดระเบียบการจัดเก็บเอกสารภายในใหม่

3) ลดขนาดใบสมัครต่าง ๆ ลง โดยออกแบบให้มีความกะทัดรัด และจัดเก็บเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร

4) หากดำเนินการตามข้อ 1 ถึง 3 แล้ว แต่เพิ่มที่การจัดเก็บยังไม่เพียงพอ ให้ทำแผนขออนุมัติซื้อตู้สำหรับการจัดเก็บเอกสารเพิ่ม

5) หากดำเนินการตามข้อ 4 แล้ว แต่พื้นที่จัดเก็บเอกสารยังไม่เพียงพอ พรรคประชาธิปัตย์จำเป็นต้องจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดทางอิเล็กทรอนิกส์

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“เอกสารต้นฉบับมีปริมาณมากเกินไป ซึ่งพรรคต้องเตรียมพื้นที่รองรับการจัดเก็บต้นฉบับ และเนื่องจากระเบียบการเก็บเอกสารของ กกต. จำเป็นต้องให้จัดเก็บไว้ 10 ปี ส่งผลให้เอกสารต้นฉบับเสียหาย อีกทั้งการทำลายเอกสารก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก และเสี่ยงที่จะรั่วไหล นอกจากนี้การที่ สส. หรือสาขาพรรค ต้องการนำข้อมูลสมาชิกไปใช้เพื่อดำเนินการทางการเมือง ก็ส่งผลให้ทาง สนง.ใหญ่ มีความลำบากใจที่จะให้ข้อมูลโดยเฉพาะเลขบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นเอกสารประกอบการรับสมัคร”

(C_3, 15 พฤศจิกายน 2566)

4. การพัฒนาปัญหาในการบริหารจัดการ (Management)

1) การทำลายเอกสาร

ควรกำหนดวิธีการสำหรับการทำลายเอกสารเอาไว้โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถนำเอาวิธีการของเอกชนมาปรับใช้ได้ พรรคประชาธิปัตย์เองจึงสามารถพัฒนาการดำเนินงานดังกล่าวได้โดยการมอบหมายแต่งตั้งให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหน้าที่เฉพาะ เพื่อจัดการทำลายเอกสารก่อนนำส่งให้กรุงเทพมหานครนำทิ้งทำลายอีกครั้ง

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“1. เป็นห่วงข้อมูลรั่วไหล อันเกิดจากวิธีการทำลายเอกสารใบสมัคร เพราะที่ผ่านมาให้ กทม. นำไปทำลาย รู้สึกไม่แน่ใจว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องหรือไม่ เนื่องจากคิดว่าพรรคควรมีวิธีการจัดการก่อนที่จะให้ กทม. นำไปทำลาย เช่น การฉีกทำลายต้นฉบับ ขีดฆ่าข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญก่อน 2. การให้ข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะเลขบัตรประชาชนของสมาชิกพรรค กับ สส. หรือสาขาพรรคที่ร้องขอ พรรคควรให้เฉพาะชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ แต่ไม่ควรให้เลขบัตรประชาชน (พรรคอาจสงวนสิทธิ์ในข้อมูลบางอย่าง โดยไม่จำเป็นต้องส่งข้อมูลทั้งหมดให้กับ สส. หรือสาขาที่มาร้องขอข้อมูล หรือกำหนดขอบเขตข้อมูลก่อนส่งต่อ หรือนำไปใช้”

(C_1, 15 พฤศจิกายน 2566)

2) การประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ควรจัดทำนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกลาง แม้ในปัจจุบันจะมีการดำเนินการร่างแล้ว แต่ควรมีการนำขึ้นประกาศไว้บนเว็บไซต์ หรือประกาศไว้ในที่ที่สมาชิกพรรคจะสามารถเห็นได้โดยง่าย

3) การประกาศนโยบายและขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใน

ควรประกาศนโยบาย อำนาจหน้าที่การดำเนินงานต่าง ๆ โดยนำเอาตัวอย่างการประกาศคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลมาปรับใช้

4) การจัดทำแบบฟอร์มสำหรับใช้เกี่ยวกับงานด้านการจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

(1) บันทึกข้อตกลงการประมวลผลข้อมูลสวนบุคคล เพื่อใช้แนบท้ายสัญญาทุกสัญญา ในกรณีที่มีการว่าจ้าง บุคคลหรือบริษัทภายนอก อาทิ การว่าจ้างบริษัทเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

(2) การจัดทำบันทึกการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือ ROPA เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลของแต่ละบริษัทเป็นไปตามกฎหมาย และถูกต้องสอดคล้องกับข้อมูลที่มีทั้งหมด

5) การเตรียมจัดตั้ง DPO

เงื่อนไขตามกฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดตั้ง DPO หากมีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเข้าเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งที่ระบุไว้ในกฎหมาย หรือมีจำนวนข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องทำการจัดเก็บเกิน 100,000 รายขึ้นไปจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและมีการตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์มีจำนวนสมาชิกอยู่ 90,000 ราย ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีสมาชิกเกิน 100,000 ราย จึงควรเตรียมความพร้อมโดยการคัดเลือกบุคลากรให้เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ DPO

6) การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ กรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(1) จัดทำเหตุการณ์จำลองเพื่อให้ในการซักซ้อม แผนการซ้อมนั้น อาจจำลองจากสถานการณ์ที่คาดว่าอาจเกิดขึ้นจริง โดยต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ใครเป็นผู้ละเมิดและใครเป็นผู้ถูกละเมิด
2. ผู้พบเหตุการณ์ละเมิดคนแรกคือใคร
3. เหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความรุนแรงเพียงใด

(2) จัดแผนการทำงานกรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(ดำเนินการแจ้ง สคส.ภายใน 72 ชั่วโมง)

เป็นการกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน Work Flow ต่าง ๆ เช่น หลังจากการพบเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้พบเหตุการณ์ต้องดำเนินการแจ้งผู้บริหารอย่างไร ผู้บริหารต้องดำเนินการประเมินความร้ายแรงอย่างไร และทำหนังสือแจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างไร

(3) จัดทำเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

เกณฑ์ดังกล่าวสามารถจัดทำได้โดยยึดตามแนวทางในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เวอร์ชั่น 1.0 (เผยแพร่เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565)

(4) จัดทำแบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน AAR

เป็นเสมือนเครื่องมือในการประเมินผลความสำเร็จ ว่ามีสิ่งใดบ้างที่ทำได้ดีแล้วหรือที่ยังทำได้ไม่มี โดยนำเอาตัวอย่างจากหน่วยงานเอกชนมาปรับใช้

แบบบันทึกผลกิจกรรมทบทวนหลังการปฏิบัติงาน AAR อย่างน้อยควรมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ผลลัพธ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้คืออะไร
2. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง (โดยสรุป)
3. สิ่งที่เราทำได้ดี
4. สิ่งที่เราทำได้ไม่ดี
5. อุปสรรค / ข้อจำกัด ที่พบจากการปฏิบัติงาน
6. ข้อปฏิบัติสำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

7) การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล

แม้ว่าในปัจจุบันพรรคประชาธิปัตย์จะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรในการปฏิบัติงาน แต่จากการรวบรวมข้อมูลในปัจจุบันพบว่า การบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลของพรรค ฯ หน้าที่ส่วนใหญ่อยู่ที่ฝ่ายสมาชิก ซึ่งพนักงานในส่วนดังกล่าวไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเชิงลึก ปัจจุบันมีความรู้อยู่ในระดับกลาง ทั้งตนยังมีหน้าที่ทับซ้อนที่ต้องปฏิบัติงานโดยตรงในส่วนของตน ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานจึงมีความเห็นต้องตรงกันว่าควรมีการตั้งหน่วยงานสำหรับดูแลและบริหารจัดการเรื่องนี้โดยเฉพาะ

สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

“ใช่ เพื่อที่จะมาดูเรื่องนี้โดยเฉพาะ ถ้าในผู้บริหารชุดที่ผ่านมาเห็นว่าเรื่องการขอข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญ คณะกรรมการบริหารพรรคก็อาจจะมีการเสนอให้ตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการทำงานควบคู่กับคณะกรรมการกฎหมายเลยก็เป็นได้ อาจเรียกว่าเป็นคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคล”

(C_5, 1 ธันวาคม 2566)

“การมีผู้ดูแลอย่างชัดเจน ทำให้มีการทำงานได้ว่องไว ทำถูกต้องตามกฎหมาย ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลได้ดี มีการตรวจสอบให้ถูกต้อง เป็นควบคุมการให้ข้อมูล แบ่งงานได้อย่างชัดเจน ช่วยให้ป้องกันข้อมูลได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย”

(C_2, 15 พฤศจิกายน 2566)

และยังสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติงานของกลุ่มหน่วยงานเอกชนที่มีแบบแผนการบริหารจัดการรวมไปถึงแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มรูปแบบซึ่งได้อธิบายไว้อย่างละเอียดในบทที่ 4

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรพัฒนาด้านบุคลากร โดยการนำองค์ความรู้ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง นำมาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้และประกาศให้บุคคลภายนอกทราบด้วย ทั้งนี้ควรใช้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการให้ความรู้ ซึ่งควรมีการทดสอบการประเมินผลเพื่อนำผลมาพัฒนาต่อไป

2. กรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ควรพัฒนาวางแผนด้านงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากงบประมาณมีความสำคัญในการพัฒนาในทุกด้านที่ได้กล่าวถึง

3. ควรพัฒนาด้านวัสดุ วัสดุและเครื่องมือในการปฏิบัติงาน การจัดเก็บข้อมูลเป็นเอกสารควรมีพื้นที่จัดเก็บให้เพียงพอ ดังนั้นต้องเพิ่มที่จัดเก็บให้มากยิ่งขึ้น หรือ เปลี่ยนการจัดเก็บเป็นอิเล็กทรอนิกส์โดยปรับปรุงด้านเทคโนโลยีให้ทันสมัย

4. ควรพัฒนาการบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผ่านกลไกการบริหารงานของกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ เช่น การประกาศนโยบายการบริหารงานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล

ส่วนบุคคลให้บุคคลภายในพรรค และบุคคลภายนอกผู้มาติดต่อ หรือสมาชิกพรรคเข้าใจนโยบายการบริหารจัดการไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งออกแบบเอกสาร หรือแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องมารองรับการทำงานต่าง ๆ เช่น แบบฟอร์มการแจ้งเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

5. ควรมีการเตรียมจัดตั้ง DPO เพื่อรองรับจำนวนสมาชิกพรรคที่คาดว่าในอนาคต จะมีข้อมูลส่วนบุคคลเกิน 100,000 ราย เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามหลักกฎหมาย

6. ควรมีการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุกรณีเกิดเหตุละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้ทุกฝ่ายมีแบบแผนและเป็นการเตรียมพร้อมให้ทุกฝ่ายรู้ขั้นตอน ประเมินสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง หากมีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นจริง จะต้องแจ้งเหตุได้ทัน ภายใน 72 ชม ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วยบุคคลที่กำหนดไว้ที่กำหนดไว้

7. ควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล การจัดตั้งหน่วยงานเป็นการรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ดูแลได้อย่างทั่วถึงและจัดการปัญหาได้อย่างถูกวิธี ปัจจุบันข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงต้องให้ความสำคัญและควรมีหน่วยงานและบุคคลที่รับผิดชอบงานโดยตรง

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

1. ด้านประเด็นที่ศึกษา

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ องค์การข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาองค์การให้มีการตอบรับกับความเป็นจริงและมีระเบียบมากยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารจัดการ การศึกษา ให้เป็นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์เท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งถัดไปจึงควรมีการวิจัยประเด็นเรื่องกฎหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อนำสภาพปัญหาที่พบมายกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษากฎหมายและข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องว่ามีความสอดคล้องตามหลักสากลและสามารถบังคับใช้ได้หรือไม่เมื่อมีการละเมิดถึงข้อมูลส่วนบุคคล

2. ด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ และใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารพรรคประชาธิปัตย์ 3) กลุ่มองค์กรเอกชน เน้นเชิงการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ดังนั้นในการวิจัยครั้งถัดไป จึงควรมีการทำวิจัยในเชิง

ปริมาณเพื่อค้นหาตัวแปรใหม่ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต่อไป

ภาคผนวก

นโยบายความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Privacy Policy)

เว็บไซต์ของเรา www.democrat.or.th/home เคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ทุกคนที่เข้าเว็บไซต์ของเราจึงขอชี้แจงให้ท่านทราบเกี่ยวกับการใช้งานข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน

ประกาศนโยบายความเป็นส่วนตัวนี้ใช้สำหรับบุคคลดังต่อไปนี้

ผู้ให้บริการหรือเจ้าของเว็บไซต์ ต่อไปนี้จะเรียกว่า www.democrat.or.th/home

ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ คือ ผู้ที่เปิดหน้าเว็บไซต์ หรือ อ่านข้อมูลบนหน้าเว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ไม่ว่าจะเป็นหน้าใดก็ตาม

เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อยกระดับมาตรฐาน ความปลอดภัย ของข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้เยี่ยมชม และ ผู้ใช้บริการเว็บไซต์ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ดังนั้น เราขอแนะนำให้ท่านอ่านนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับนี้ เพื่อเรียนรู้และเข้าใจหลักปฏิบัติที่เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ยึดถือในการปฏิบัติต่อข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน

วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

www.democrat.or.th/home เก็บข้อมูลส่วนบุคคลของท่านตามวัตถุประสงค์ ของการดำเนินงานเว็บไซต์ดังนี้

1. เพื่อใช้ในกิจกรรมทางการตลาดออนไลน์ และ การโฆษณา
2. เพื่อใช้ในวิเคราะห์ข้อมูลผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ และ วิจัยทางการตลาด
3. เพื่อใช้ตรวจสอบผู้ใช้บริการเว็บไซต์ ที่ต้องการเข้าสู่ระบบเว็บไซต์
4. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดต่อกลับผู้ใช้บริการเว็บไซต์
5. เพื่อใช้ตรวจสอบและรักษาความปลอดภัยของระบบเว็บไซต์
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ และ มอบประสบการณ์เฉพาะบุคคลให้กับผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์

ข้อมูลส่วนบุคคลที่เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home จัดเก็บ

เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home จัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน ผ่านการใช้บริการเว็บไซต์ และ การลงทะเบียนโดยข้อมูลที่เราจัดเก็บมีดังนี้

ชื่อ - นามสกุล ของผู้ใช้บริการเว็บไซต์

อีเมล ของผู้ใช้บริการเว็บไซต์

ข้อมูลสำหรับเข้าสู่ระบบเว็บไซต์ ได้แก่ ชื่อผู้ใช้งานที่ผู้ใช้บริการเว็บไซต์ตั้งขึ้น หรือ ระบบสร้างให้อัตโนมัติ และ รหัสผ่านที่ผู้ใช้บริการเว็บไซต์ตั้งขึ้น

ข้อมูลทางสื่อสังคมออนไลน์ ของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ เช่น ชื่อในสื่อสังคมออนไลน์ หรือ ID ของสื่อสังคมออนไลน์

เบอร์โทรศัพท์ ของผู้ใช้บริการเว็บไซต์

การใช้งานคุกกี้บนเว็บไซต์ www.democrat.or.th/home

เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home มีการใช้งานคุกกี้ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการดำเนินงานของเว็บไซต์ ท่านสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ นโยบายการใช้งานคุกกี้บนเว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ได้จาก นโยบายการใช้คุกกี้ (Cookie Policy) ของเรา

ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บโดย บุคคลที่สาม

เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home มีการใช้งาน ซอฟท์แวร์ และ บริการจาก บุคคลที่สาม สำหรับเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเว็บไซต์ โดยบริการที่เว็บไซต์ใช้มีดังนี้

Google Analytics

Facebook Pixel/Conversion API

Google Maps Embedded

YouTube Embedded

กรณีที่มีการเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มของบุคคลที่สาม เช่น เครือข่ายการโฆษณา สื่อสังคมออนไลน์ ผู้ให้บริการเว็บไซต์ภายนอกอื่น ๆ คุกกี้บางประเภท และ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ อาจมีการจัดการโดยบุคคลที่สาม จึงแนะนำให้ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายการใช้คุกกี้และนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่สามเพิ่มเติมด้วย

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ใช้บริการเว็บไซต์มีสิทธิ์ที่จะขอลบข้อมูล ที่ลงทะเบียนอยู่ในระบบ โดยสามารถแจ้งความประสงค์ในการลบข้อมูลได้ ตามช่องทางติดต่อในหัวข้อการติดต่อในนโยบายนี้

ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ สามารถปฏิเสธ การใช้งานคุกกี้ ได้จาก หน้าต่างแจ้งเตือนการใช้งานคุกกี้ที่หน้าเว็บไซต์

ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ สามารถลบข้อมูลคุกกี้ทั้งหมด ได้จากเว็บบราวเซอร์ที่ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ ใช้งาน โดยท่านสามารถศึกษาวิธีการลบคุกกี้ ออกจากเว็บบราวเซอร์ จากเว็บไซต์ของผู้พัฒนาเว็บบราวเซอร์นั้น

ความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล

เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ให้ความสำคัญกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน และจะใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองข้อมูลของท่านให้ปลอดภัยอยู่เสมอ ดังนั้น เราจึงได้ใช้เทคโนโลยี และกำหนดนโยบายต่าง ๆ ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของท่านให้ปลอดภัยจากการลักลอบเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต และจากการนำข้อมูลไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม เราจะใช้เทคโนโลยีใหม่ที่สามารถหาได้ ณ ขณะที่เราพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อปรับปรุงมาตรการเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในเวลาอันสมควร

บนเว็บไซต์ www.democrat.or.th/home อาจจะมีลิงก์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ หรือท่านอาจใช้ลิงก์ในเว็บไซต์อื่นเพื่อเข้ามาในเว็บไซต์ของเรา เราขอให้ท่านเข้าใจว่า เว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ไม่สามารถที่จะรับผิดชอบต่อนโยบาย และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของเว็บไซต์อื่นๆได้ ดังนั้นขอให้ท่านศึกษา นโยบาย และ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของเว็บไซต์ ที่ท่านเยี่ยมชม ก่อนและหลังเยี่ยมชมเว็บไซต์ของเราผ่านลิงก์เชื่อมโยงบนเว็บไซต์ด้วยอย่างไรก็ตามเว็บไซต์ www.democrat.or.th/home ไม่สามารถที่จะควบคุมดูแล หรือรับผิดชอบต่อการใช้ข้อมูลส่วนตัวโดยบุคคลภายนอก หรือ องค์กรภายนอก ที่ได้รับข้อมูลจากท่านผ่านทางเว็บไซต์นี้ เราจึงขอแนะนำให้ท่านพิจารณา การยอมรับหรือการปฏิเสธการใช้งานคุกกี้จากบุคคลที่สามตามที่เราได้แจ้งข้างต้นถึงสิทธิที่ท่านสามารถปฏิเสธการใช้งานคุกกี้เหล่านี้ได้ด้วยตนเอง

ท่านจะติดต่อ www.democrat.or.th/home และเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้อย่างไร

หากท่านมีข้อเสนอแนะ หรือต้องการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดการเก็บรวบรวม ใช้ และ/หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของท่าน รวมถึงการขอใช้สิทธิตามนโยบายฉบับนี้ ท่านสามารถติดต่อ ผ่านช่องทางต่อไปนี้

เบอร์โทรศัพท์: 02-828-1000

อีเมล: public@democrat.or.th

จัดทำนโยบายโดย Democrat Party: พรรคประชาธิปัตย์ (www.democrat.or.th/home)

<u>ตัวอย่างบันทึกข้อตกลงประมวลผลต่อท้ายสัญญาของหน่วยงานเอกชน</u>

บันทึกข้อตกลงการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

Data Processing Agreement

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ทำขึ้น ณ ..... เมื่อวันที่ ..... ระหว่าง บริษัท ..... สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ เลขที่ ..... ในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งในบันทึกฉบับนี้จะเรียกว่า “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” ฝ่ายหนึ่ง กับ บริษัท ..... สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ ..... ในฐานะผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งในบันทึกต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคล” อีกฝ่ายหนึ่ง

ตามที่ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำสัญญา .....(ชื่อสัญญา)..... เลขที่สัญญา..... ฉบับลงวันที่ ..... (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “สัญญา”) ซึ่งผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับหรืออาจจะได้รับข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อดำเนินการตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล นั้น

เพื่อให้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการและหรือปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญา และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคู่สัญญาภายใต้สัญญาดังกล่าวสอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองส่วนบุคคล คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจึงตกลงทำบันทึกข้อตกลงฉบับนี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 คำจำกัดความ

ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ คำและข้อความดังต่อไปนี้ให้มีความหมายดังต่อไปนี้

1.1 “กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ตลอดจนกฎหมาย พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว รวมถึงประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หนังสือเวียน แนวนโยบาย มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ และข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งที่มีผลใช้บังคับอยู่ ณ วันที่ทำบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ และที่จะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมในอนาคต

1.2 “การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง การที่ข้อมูลส่วนบุคคล ถูกทำลาย ถูกทำให้เสียหาย สูญหาย ถูกเข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข เปิดเผย หรือถูกกระทำใด ๆ โดยผู้ไม่มีอำนาจหรือไม่ได้รับอนุญาตโดยชอบ ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม

1.3 “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคล อันสามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ทั้งโดยตรง หรือโดยอ้อม ซึ่งผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูล ฯ และหรือบุคคลอื่นใดที่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ กำหนด

1.4 “คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง คณะกรรมการ ฯ ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.5 “เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง บุคคลที่ข้อมูลส่วนบุคคล สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ทั้งโดยตรง หรือโดยอ้อม

1.6 “ประมวลผล” หมายความรวมถึง การเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย การดำเนินการใด ๆ ด้วยวิธีการใด ๆ กับข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึง เก็บรักษา หรือการจำกัด ลบ และทำลายข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

1.7 “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง” หมายถึง บุคคล หรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลจากผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามสัญญา และมีความจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยอยู่ในฐานะผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต่อจากผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ อีกทอดหนึ่งและในทอดต่อๆไป

ข้อ 2 หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ

2.1. ขอบเขตและเงื่อนไขในการประมวลผล ฯ

ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ตกลงและให้คำรับรองว่า

2.1) จะประมวลผลข้อมูล ฯ ตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญา และเพื่อประโยชน์ของผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ตามสัญญาหรือตามที่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และการปฏิบัติตามสัญญาและหรือบันทึกข้อตกลงนี้และหรือเอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้ถือเป็นคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนดำเนินการประมวลผลข้อมูล ฯ ต่อไปนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน

อนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ รับรองว่า เป็นผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะประมวลผล ซึ่งผู้ประมวลผล ฯ ไม่จำเป็นต้องตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีคำสั่งให้ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ประมวลผลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีฐานในการประมวลผลโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

กรณีที่ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การออกคำสั่งตามสองวรรคก่อนนั้นเป็นการออกคำสั่งที่ละเมิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ต้องแจ้งแก่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ภายใน 7 วัน นับแต่ทราบการออกคำสั่ง

หากผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีความเห็นสอดคล้องกับผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ให้ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ มีสิทธิที่จะไม่ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวโดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดข้อกำหนดนี้

ทั้งนี้ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาทางกฎหมายใดๆ แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่จะกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายไว้โดยชัดแจ้งในเอกสารแนบท้าย

2.2) จะจำกัดการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยอนุญาตให้เฉพาะพนักงาน ลูกจ้าง ตัวแทน ผู้รับจ้างของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งบุคคลทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามสัญญาและจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น ทั้งนี้กรณีที่ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ประสงค์จะเปิดเผยข้อมูล ฯ ให้แก่ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ทราบและได้รับความยินยอมจากผู้ควบคุมข้อมูล ฯ เป็นลายลักษณ์อักษรก่อน นอกจากนี้ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องจัดให้มีข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรกับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง ซึ่งมีเงื่อนไขและข้อตกลงเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่น้อยไปกว่าเงื่อนไขและข้อตกลงที่ปรากฏในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ อย่างไรก็ตามผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลยังคงต้องรับผิดชอบหรือมีความรับผิดต่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือต่อบุคคลใดๆ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายหรือมีความเสียหายอย่างใดๆเกิดขึ้น จากการกระทำหรือการละเว้นไม่กระทำการหรือจากความประมาทเลินเล่อของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วงนั้น ตลอดจนบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าถึงหรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

2.3) จะจัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด ตลอดจนบันทึกรายละเอียดของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง

2.4) จะประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลภายในราชอาณาจักรไทยเท่านั้น เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นอย่างอื่นจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในสัญญาได้ระบุไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นในต่างประเทศ

2.5) จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องการส่ง การโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปต่างประเทศ กรณีที่มีการส่ง การโอนข้อมูล ฯ ไปต่างประเทศ หรือประมวลผลข้อมูล ฯ ในต่างประเทศภายใต้ความยินยอมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตามสัญญาตามความในข้อ 2.4

3. ประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป (Personal Data) หมายถึง ข้อมูลที่ระบุถึงตัวตนของเจ้าของข้อมูลได้ โดยไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม อาทิ ชื่อ นามสกุล หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและ/หรือที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เบอร์โทรศัพท์ วัน/เดือน/ปีเกิด เพศ ประวัติการศึกษา อาชีพ ภาพถ่ายของเจ้าของข้อมูล ข้อมูลทางด้านการเงิน

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Data) หมายถึง ข้อมูลทางด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ความคิดเห็นหรือแนวคิดทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนา รสนิยมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม เป็นต้น

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตระหนักและยอมรับว่าในการปฏิบัติตามสัญญา ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจทำการประมวลข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป รวมถึงข้อมูลอ่อนไหวดังต่อไปนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน

3.1 ข้อมูลแสดงตัวตน หมายถึง ข้อมูลซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงตัวเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ชื่อบริษัท หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน/บัตรประชาชน หรือ บัตรประจำตัวใดๆที่รัฐเป็นผู้ออกให้ หรือเอกสารทางราชการต่าง ๆ ที่แสดงถึงตัวตนของเจ้าของข้อมูล เช่น ใบเปลี่ยนชื่อ – นามสกุล หนังสือรับรองบริษัท ข้อมูล วัน/เดือน/ปีเกิด เพศ ประวัติการศึกษา อาชีพ ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ภาพถ่ายของเจ้าของข้อมูลทั้งที่เป็นภาพถ่ายแบบทางการและไม่ทางการซึ่งสามารถแสดงความเป็นปัจจุบันของเจ้าของข้อมูลได้ และรวมถึงข้อมูลการเป็นสมาชิกทาง

แอปพลิเคชัน และ/หรือข้อมูลพฤติกรรมการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บไซต์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

3.2 ข้อมูลเพื่อการติดต่อ หมายถึง ข้อมูลซึ่งส่งผลให้สามารถทำการติดต่อสื่อสาร ส่งมอบ หรือมีนิติสัมพันธ์อย่างใด ๆ กับเจ้าของข้อมูลได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ซึ่งในการติดต่อที่มีลักษณะแน่นอนถาวร เช่นที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน หรือที่อยู่อาศัยตามจริงในปัจจุบัน อันแสดงรายละเอียดถึง เลขที่ตั้ง ตรอก/ซอย ถนน แขวง /ตำบล เขต/อำเภอ จังหวัด และรายละเอียดอื่นๆที่จำเป็น หรือเป็นข้อมูลในการติดต่อซึ่งมีวิวัฒนาการไปตามเทคโนโลยี ได้แก่ หมายเลขเบอร์โทรศัพท์ อีเมล เบอร์โทรสาร ไอดีไลน์ หรือ ช่องทางการติดต่อทางโซเชียลมีเดียอื่นๆ และให้หมายความรวมไปถึงข้อมูลการติดต่อสื่อสารอย่างใด ๆ ซึ่งได้รับการพัฒนาในอนาคตด้วย

3.3 ข้อมูลประวัติอาชญากรรม หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นบันทึกเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิดอาญา โดยแสดงลายละเอียดประวัติย่อ ข้อหาหรือฐานการกระทำความผิด ตำหนิรูปพรรณสัณฐานของบุคคล หมายจับ รูปถ่าย แผ่นลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น

3.4 ข้อมูลชีวภาพ หมายถึง ข้อมูลลายนิ้วมือของเจ้าของข้อมูล

3.5 ข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ หมายถึง งบการเงินของบริษัทในกรณีนิติบุคคล สินทรัพย์ หรือสภาพคล่องทางการเงิน กระแสเงินสด เงินฝากธนาคาร ประวัติเครดิตบูโร ประวัติการทำธุรกรรมทางการเงิน ข้อมูลบัตรเครดิต (ชื่อ และหมายเลขบนบัตรเครดิต) และข้อมูลอื่นๆอันจำเป็น

3.6 ข้อมูลภาพและเสียงในการติดต่อ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ระหว่างการติดต่อสื่อสาร ประชุม หารือ ผ่านการสนทนาทางโทรศัพท์หรือการประชุมผ่านวีดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ ที่ผู้ควบคุมข้อมูลทำการบันทึกไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในบางกรณีเพื่อความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างตามที่สมควรเท่านั้น

3.7 ข้อมูลที่ได้จากกิจกรรมต่าง ๆ หมายถึง ข้อมูลทั้งภาพและเสียงที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น การเล่นกิจกรรมตอบคำถาม การจัดอบรมสัมมนา การประชุม การร่วมสนุกในกิจกรรมทางการตลาดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งที่ดำเนินการโดยตรงหรือผ่านแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

3.8 ข้อมูลด้านระบบคอมพิวเตอร์หรือทางเทคนิค หมายถึง เลขที่อยู่ไอพี หรืออินเทอร์เน็ตโพรโทคอล (IP address) คุกกี้ ล็อก (Log) รหัสอุปกรณ์ (Device ID) รูปแบบของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ของอุปกรณ์ที่ใช้ เวลาการเปิดใช้งานอุปกรณ์ เครือข่าย ข้อมูลการเชื่อมต่อ ข้อมูลการเข้าถึง ข้อมูลการเข้าใช้งานแบบ single sign-on (SSO) การเข้าสู่ระบบ (Login log) ระยะเวลาและสถานที่ที่เข้าถึง ระยะเวลาที่ใช้บนเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน ข้อมูลการเข้าสู่ระบบ จีพีเอส ละติจูด ลองจิจูด ประวัติการค้นหา ข้อมูลการเรียกดู ประเภทและเวอร์ชั่นของบราว์เซอร์ การตั้งค่าเขตเวลา (Time zone setting) และสถานที่ตั้ง ประเภทและเวอร์ชันของปลั๊กอินบราว์เซอร์ ระบบปฏิบัติการและแพลตฟอร์ม และเทคโนโลยีอื่น ๆ ในระบบของของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

4. มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีและใช้มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมสำหรับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1) ทบทวนมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ มีสิทธิเรียกร้องขอให้ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ แสดงข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ตรวจสอบตามสมควร

4.2) จัดให้มีระบบการตรวจสอบ เพื่อลบ ทำลาย ส่งคืนข้อมูล ฯ แก่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ เมื่อพ้นกำหนดเวลาการดำเนินการตามสัญญา หรือข้อมูล ฯ ที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือเกินจำเป็นของการดำเนินการตามสัญญา หรือตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูล ฯ

4.3) ตรวจสอบการดำเนินงานของลูกจ้าง พนักงาน ผู้รับจ้าง ของผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง ในเรื่องการเก็บรักษา ใช้ หรือการเปิดเผย เพื่อให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ และตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูล ฯ

4.4) ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ทราบทันที หากเกิดข้อร้องเรียน ข้อโต้แย้ง หรือข้อพิพาท ซึ่งเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่นใดซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ รวมถึงผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ อีกทอดหนึ่ง

4.5) ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ มีหน้าที่ต้องรักษาความลับอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง รวมถึงพนักงาน ตัวแทน ของผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ และของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง มีหน้าที่ทำการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้ข้อตกลงเรื่องการประมวลผลข้อมูล ฯ นี้

5. กรณีที่มีการละเมิดข้อมูล ฯ

5.1) ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ทราบทันที หากเกิดหรือสงสัยว่าจะเกิดการละเมิดข้อมูล ฯ พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการละเมิด ที่ประกอบด้วย

(1) ลักษณะของการละเมิด ประเภท และจำนวนเจ้าของข้อมูล ฯ ที่ถูกละเมิด ตลอดจนบันทึกรายการการประมวลผลที่เกี่ยวข้อง

(2) ชื่อและวิธีติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล ฯ หรือผู้รับผิดชอบของผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ที่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับการละเมิด

(3) คำอธิบายเกี่ยวกับลำดับ เหตุการณ์ และสาเหตุแห่งการละเมิด

(4) คำอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนที่ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ใช้ในการระบุการละเมิด ตลอดจนวิธีการที่ใช้ หรือจะใช้เพื่อบรรเทา หรือระงับเหตุละเมิด

5.2) ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ทราบทันทีเมื่อได้รับคำสั่งให้ดำเนินการใด ๆ ที่ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ เห็นว่าขัดหรือแย้งต่อกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ โดยจะต้องไม่ดำเนินการตามคำสั่งเหล่านั้นจนกว่าจะได้รับการยืนยันคำสั่งจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

5.3) ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตกลงให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และเจ้าหน้าที่ราชการที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและสืบสวนเกี่ยวกับเหตุการณ์การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อที่จะป้องกัน จำกัด บรรเทาผลร้ายจากเหตุละเมิด เพื่อเยียวยาเจ้าของข้อมูล ฯ และเพื่อจำกัดความเสี่ยงในการเกิดเหตุละเมิดซ้ำอีก

6. กรอบปฏิบัติเมื่อมีคำร้องขอของเจ้าของข้อมูล ฯ หรือคำสั่งจากหน่วยงานราชการ

6.1) กรณีที่ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ได้รับการร้องขอหรือการติดต่อจากเจ้าของข้อมูล ฯ เพื่อขอใช้สิทธิภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ การขอเข้าถึง หรือการขอสำเนาข้อมูล ฯ เกี่ยวกับตน การคัดค้านการประมวลผลข้อมูล ฯ การขอให้ลบ ทำลายข้อมูล ฯ การขอ

ระงับการใช้ข้อมูล ฯ หรือเรื่องอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูล ฯ ของเจ้าของข้อมูล ฯ ดังกล่าว ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) แจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ทราบทันทีถึงการร้องขอของเจ้าของข้อมูล ฯ พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการร้องขอของเจ้าของข้อมูล ฯ ตลอดจนข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ตามที่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ร้องขอตามสมควร ทั้งนี้ ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องไม่ตอบสนองคำร้องขอดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ควบคุมข้อมูล ฯ

(2) ต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูล ฯ ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูล ฯ สถานที่ติดต่อ วิธีการติดต่อผู้ควบคุมข้อมูล ฯ และเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล ฯ ของผู้ควบคุมข้อมูล ฯ

6.2) ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ จะต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ ทราบทันทีก่อนการดำเนินการใด ๆ หากมีคำสั่ง คำร้องขอจากคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือหน่วยงานทางการอื่นใดให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หรือรายการการประมวลผลข้อมูล ฯ หรือมีคำสั่งให้ดำเนินการหรือระงับการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นคำสั่งที่ส่งผลกระทบต่อการประมวลผลนั้น

7. หน้าที่อื่นๆของผู้ประมวลผล ฯ

7.1) ผู้ประมวลผล ฯ จะต้องลบ ทำลายข้อมูล ฯ เมื่อพ้นกำหนดเวลาของการดำเนินการตามสัญญา หรือเมื่อสิ้นสุดสัญญา หรือตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูล ฯ

7.2) ผู้ประมวลผล ฯ ตกลงให้ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ เข้าถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบงาน เอกสาร ข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผล ฯ เพื่อการตรวจสอบหรือประเมินความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ฯ ตามที่ผู้ควบคุมข้อมูล ฯ จะแจ้งให้ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เป็นลายลักษณ์อักษร ในกรณีที่มีผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลช่วง ผู้ประมวลผลข้อมูล ฯ ตกลงจัดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถดำเนินการตามความในข้อนี้แก่ผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคลช่วงนั้นด้วย

7.3) นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลและกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวนโยบายและข้อกำหนดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องที่เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด โดยผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตกลงให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิแก้ไข

เพิ่มเติมเงื่อนไขในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย แนวนโยบาย และข้อกำหนดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

8. ความรับผิดและการชดใช้ความเสียหาย

ในกรณีที่ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่นใดไม่ว่าจะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประมวลผลหรือไม่ ซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เนื่องจากความประมาทเลินเล่อของผู้มีหน้าที่ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ รวมถึงผู้ประมวลข้อมูลส่วนบุคคลช่วงฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือบุคคลอื่นใด ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือบุคคลอื่นใดดังกล่าวโดยสิ้นเชิง เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดจากเหตุสุดวิสัยที่สามารถชี้แจงได้หรือมีหลักฐานรองรับโดยปราศจากข้อสงสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือบุคคลใดนั้นเอง หรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือมีอำนาจตามกฎหมาย ทั้งนี้ ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวให้หมายความรวมถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือบุคคลอื่นใดดังกล่าวได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว ตลอดจนค่าปรับ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าทนายความ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีด้วย

อนึ่งในกรณีที่ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ 4. หรือตามมาตรฐานในอุตสาหกรรมที่พึงปฏิบัติแล้ว แต่ยังปรากฏว่ามีการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลโดยการโจมตีระบบหรือการกระทำของบุคคลภายนอก ให้ถือว่าการรั่วไหลนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยด้วย

9. บทบัญญัติอื่น ๆ

9.1) บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ ..... และสิ้นสุดในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อสัญญาสิ้นสุดลงตามเงื่อนไขที่ปรากฏไว้ในสัญญา

(2) ในกรณีที่ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่นใดซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ รวมถึงผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอีกทอดหนึ่ง ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตกลงให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิเลิกสัญญา และบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวล่วงหน้า

การสิ้นสุดของบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนใด ๆ จากผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในความเสียหายอันเกิดขึ้น

9.2) บันทึกข้อตกลงฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ทั้งนี้ เงื่อนไขและข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา ยังมีผลใช้บังคับต่อไปทุกประการ เว้นแต่บันทึกข้อตกลงฉบับนี้จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และหากมีกรณีที่เงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ขัดหรือแย้งกับเงื่อนไขในสัญญา ให้เงื่อนไขในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับแทน

10. กฎหมายที่ใช้บังคับ และเขตอำนาจศาล

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ให้อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัวของบุคคลทุกคนภายใต้หลักการของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 32 และกฎหมายแห่งราชอาณาจักรไทยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

หากมีกรณีพิพาทเกิดขึ้นให้ศาลไทยเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสิน หรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีแล้วแต่กรณี

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ได้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจเนื้อหาโดยตลอดแล้ว และเห็นว่ามีข้อความถูกต้องตามเจตนา เพื่อเป็นหลักฐานจึงลงลายมือชื่อพร้อมประทับตราบริษัทไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ตามวัน เดือน ปี ที่ระบุไว้ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ และเก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

<u>ตัวอย่างแผนสำหรับการใช้ซ้อมขององค์กรเอกชน</u>

แผนเผชิญเหตุและการซักซ้อมกรณีมีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

เรื่อง การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์โดย Ransomware

วัตถุประสงค์

จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเล็งเห็นถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลให้สอดคล้องกับกฎหมาย จึงมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุละเมิด และแบบประเมินความเสี่ยงเพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์สถานการณ์ขึ้น ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพและประสิทธิภาพในการแก้ไขสถานการณ์ในอนาคต ทางคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจึงจัดให้มีการซักซ้อมการปฏิบัติงาน โดยจะดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งการกำหนดทิศทางการซักซ้อมให้เป็นแผนการปฏิบัติงาน (Work Flow)

แผนการซักซ้อม

แผนการซักซ้อมจะกำหนดลักษณะของเหตุละเมิด และขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ตั้งแต่การรับเรื่องไปจนถึงการบันทึกข้อมูลและจัดเก็บของ DPO ดังต่อไปนี้

การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

1) นาย A เจ้าหน้าที่บริการร้านค้า ฝ่ายบริการ แผนกบริการร้านค้าได้กดเข้าอีเมลโดยเข้าใจว่าเป็นอีเมลจากการทำงานปกติ หลังจากกดเข้าไปพบว่าเป็น Ransomware ประเภท Crypto-Ransomware หรือที่รู้จักกันในชื่อ Cryptor เป็นประเภทของแรนซัมแวร์ที่พบได้บ่อยที่สุด (คะแนนระยะเวลาการพบการรั่วไหล 0 คะแนน) โปรแกรมเหล่านี้จะเข้ารหัสข้อมูลบนอุปกรณ์ของ นาย A และเรียกร้องเงินโดยให้สัญญาว่าจะกู้คืนข้อมูลให้และอินเทอร์เฟซของผู้ใช้อาจยังคงใช้งานได้หากนาย A ยอมจ่ายเงิน แต่ยังไงก็ตามนาย A จะไม่สามารถเข้าถึงไฟล์ได้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการจ่ายเงิน ปรากฏว่าไม่ได้มีการจ่ายเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการทั้งหมดสูญหายและไม่สามารถให้บริการต่อได้ (คะแนนความเสี่ยงด้านการเข้าถึงข้อมูล ฯ 3 คะแนน)

2) ลักษณะของข้อมูลที่รั่วไหล เป็นประวัติส่วนบุคคลของผู้เช่าร้านค้า ซึ่งสามารถระบุตัวตนได้โดยตรง (คะแนนลักษณะข้อมูลที่รั่วไหล 2 คะแนน) จำนวนของผู้ได้รับผลกระทบคือเจ้าของร้านค้าทั้งหมดซึ่งมีจำนวนมากกว่า 10 คนขึ้นไป (คะแนนเจ้าของข้อมูลซึ่งอาจได้รับผลกระทบ 3 คะแนน) ข้อมูลดังกล่าวถูกเข้าถึงจากบุคคลภายนอกและได้มีการนำเอาข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าไปขายในภายหลัง (คะแนนขอบเขตการรั่วไหล 3 คะแนน)

3) การถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในการให้บริการและเกิดค่าใช้จ่ายในการเยียวยาค่าเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลซึ่งเป็นร้านค้าภายในห้างสรรพสินค้า (คะแนนผลกระทบ 3 คะแนน)

รวมคะแนนการประเมินความเสี่ยง 14 คะแนน (ระดับความเสี่ยงปานกลาง)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1) นาย A เมื่อทราบเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล แจ้งไปยัง DPO เพื่อให้ตรวจสอบทันที

2) เมื่อ DPO ตรวจสอบพบว่า เป็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลจริง จึงแจ้งไปยัง ผอ.ต้นสังกัดของนาย A เพื่อประเมินผลกระทบของการเกิด

3) DPO พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเสี่ยงต่อสิทธิเสรีภาพของเจ้าของข้อมูล จึงนำเรื่องเข้าสู่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทันที (จัดประชุม/จัดประชุมออนไลน์/ไลน์กลุ่ม) โดย DPO ทำการนัดเร่งด่วนไปยังคณะกรรมการ

4) คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับ DPO

5) กผอ. พิจารณาแล้วเห็นชอบตรงกับ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล DPO จึงทำการแจ้งไปยัง สคส. นับระยะเวลาตั้งแต่การดำเนินการข้อ 1) ต้องไม่เกิน 72 ชั่วโมง

6) DPO แจ้งไปยัง สคส.ได้ทันตามกำหนดระยะเวลา

7) DPO พิจารณาร่วมกับคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายเพื่อนำเสนอ BOD

8) DPO ประสานงานไปยังฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งมติ BOD

9) DPO ทบทวนความเสี่ยงและแจ้งให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลรับทราบ

10) DPO สรุปรายงานเหตุละเมิดคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทราบเป็นรายเดือน และบักทึกข้อมูลจัดเก็บ

บรรณานุกรม

P.Robbins, S. (1989). *Organizational Behavior concepts controversies and application* (4 ed.). Englewood cliffs New Jersey : Prentice Hall Inc.

Thai PBS. (2566a). ตร.ไซเบอร์จับผู้ต้องหาขายข้อมูลส่วนบุคคล ให้ "แก๊งคอลเซนเตอร์-เว็บพนัน". https://www.thaipbs.or.th/news/content/330978

Thai PBS. (2566b). รวบหนุ่ม "วิศวะ" โพสต์ขายข้อมูลส่วนบุคคล *2* ล้านรายชื่อ. https://www.thaipbs.or.th/news/content/329700

เตือนใจ ดลประสิทธิ์. (2552). การพัฒนาระบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (2566). ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน. https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/

กนกนันท์ ชนาทรธรรม. (2564). มาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลสาธารณะทางภาษี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

กนกวรรณ บุญยงค์. (2561). แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย โรงเรียนนายร้อยตำรวจ].

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.

กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์. (2549). กรมคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในระบบกฎหมายไทย : ปัญหาและแนวทางแก้ไข มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

จาตุรันต์ เจียรกุล. (2565). การให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกรณีผู้เยาว์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. *2562* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ชวลิต กิตตินันทะศิลป์. (2542). การจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญฉบับแรกจนถึงฉบับปัจจุบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ชัยวัฒน์ วีรานันท์. (2535). บทบาททางการเมืองของสาขาพรรคการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีพรรคประชาธิปัตย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ชัยวุฒิ ครุฑมาศ, และคณะ. (2564). การพัฒนาต้นแบบศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา พัฒนาชุมชน ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช กระทรวงมหาดไทย].

ญาณิศา ยอดประเสริฐ. (2565). การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสาธารณะตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. *2562 :* กรณีกิจกรรมสื่อมวลชนและกิจกรรมของรัฐสภา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ณฐพร วิริยะลัพภะ, ธเนศ สุจารีกุล. (2563). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. 2562 : ศึกษากรณีหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 39. (15), 2195-2203.

ณภัทร์กมล ศรีสกุลภิญโญ. (2563). การสำคัญผิดในสาระสำคัญของข้อเท็จจริงในข้อยกเว้นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. *2562* และผลทางกฎหมายอาญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ณัฐพงษ์ สายพวงแก้ว. (2554). การบริหารจัดการพื้นที่เมืองเก่าเวียงกุมกามโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). (2566). *PDPA* พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนต้องรู้. https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/pdpa-about-us.html

ธิดารัตน์ เทพรัตน์. (2566). ทฤษฎีการพัฒนา. https://thidarat00.wordpress.com/2011/11/16/ทฤษฎีการพัฒนา/

นพดล นิ่มหนู. (2562). หลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล: ศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, *41*(3), 1-22.

ปกรณ์ ศิริประกอบ. (2562). *3* พาราไดม์ทางรัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปปฏิบัติจริง (5 ed.). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2541). บทบาทของพรรคการเมืองไทยในการจัดตั้งรัฐบาลผสม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร].

พวงสุรีย์ วรคามิน. (2554). การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน *3* จังหวัดชายแดนภาคใต้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ม.ป.ป. (2566). พรรคประชาธิปัตย์. https://www.democrat.or.th/

ราชกิจจานุเบกษา, 1-41 (2560).

ราชกิจจานุเบกษา, (2561).

ราชกิจจานุเบกษา, 52-59 (2562).

ราชกิจจานุเบกษา, 8-15 (2566).

ลัฐกา เนตรทัศน์. (2562). กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสมาชิกอาเซียน: ประเทศสิงคโปร์. *Law for ASEAN by the Office of the Council of State of Thailand*. https://lawforasean.krisdika.go.th/File/files/Oct2_Personal%20Data%20Protection_Singapore.pdf

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2555). บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาในการรักษาวินัยพรรคการเมือง และการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนปวงชน สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ].

วันชัย มีชาติ. (2559). การบริหารองค์การ (8 ed.). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิธร รังสีธรรมปัญญา. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการให้ความยินยอมใช้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่ธุรกิจผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

สันทนา อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2565). ข้อขัดข้องเกี่ยวกับมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. (2565). คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เวอร์ชั่น *1.0.* https://www.mdes.go.th/uploads/tinymce/source/สคส/คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงและแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล%20V-1-0.pdf

สุธาริณี วงค์ใหญ่. (2563). การพัฒนาองค์การและการมีส่วนร่วมในงานที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพัน และประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

สุธิตินันท์ ศรีราษฎร์. (2561). ความยินยอมในกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

สุพัตรา แผนวิชิต. (2565). โครงการศึกษาการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (*Big Data)* มาใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. ม.ป.ท. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม].

สุพิชญ์กฤตา พาณิชกิจโรจน์. (2563). การป้องกันและปราบปรามการละเมิดเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย โรงเรียนนายร้อยตำรวจ].

สุวจนี จิวะวิไลกาญจน์, ศรีรัฐ ภักดีรณชิต. (2564). การตระหนักรู้เกี่ยวกับการปกป้องสิทธิส่วนบุคคลจากการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในภาคธุรกิจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารนิเทศศาสตรปริทัศน์, *25*(3), 35-53.

อธิพร สิทธิธีรรัตน์. (2558). ปัญหากฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].

อรรถสิทธิ พานแก้ว, ณัชชาภัทร อมรกุล. (2564). โครงการศึกษาและพัฒนาระบบการเงินของพรรคการเมือง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า].

อริยะ ตังสวานิช. (2564). ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในสถาบันการเงินภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. *2562* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นายภาณุพงศ์ ลักษณวิศิษฏ์

วัน เดือน ปี เกิด 2 ตุลาคม 2535

วุฒิการศึกษา เข้าศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ที่คณะนิติศาสตร์ มหาลัยรามคำแหง และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี 2556 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 ตามลำดับ จากนั้นเข้าศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2564

ระหว่าง พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2566 ดำรงตำแหน่งคณะทำงานรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) เป็นผู้ช่วยของเลขานุการ ประธานรัฐสภา (นายราเมศ รัตนะเชวง) ในสมัยที่ นายชวน หลีกภัย เป็นประธานรัฐสภา และเป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะทำงานพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมติของที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

ในปัจจุบันเปิดสำนักกฎหมาย ภาณุพงศ์ ลอว์เฟิร์ม แอนด์ อลิอันซ์ หลังจากได้รับใบอนุญาตว่าความ จากสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ และใช้ความรู้ความสามารถในฐานะทนายความ